

تفتیش

مبلغان (۳)

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

دیر زمانی است که اداره پاسخ به سؤالات جامعه الزهراء علیها السلام حوزه علمیه خواهران قم، جوابگوی سؤالهای فقهی بانوان پرسشگر و مشاور و همراه ره‌پویان معارف الهی در سطحی گسترده (حضور، تلفنی و مکاتبه‌ای) می‌باشد و طبعاً از این رهگذر می‌بایست آراء و نظرات مراجع عظام دامت ظلمت‌الاعالی را از آخرین منابع و مآخذ فقهی آنان به طور مستند به دست آورد.

بر همین اساس مجموعه‌ای از موضوعات فقهی با درختواره موضوعی در مسائل مستحدثه و موارد مبتلابه بانوان با آراء مراجع عظام دامت ظلمت‌الاعالی برای دسترسی آسان اساتید به پاسخ صحیح، تهیه و تنظیم گردیده است. اطلاعات سایت و مجموعه حاضر نمونه‌ای از پنجاه موضوع فقهی است که حاصل تلاش محققین و اساتید مجرب در بخش تحقیقات و استفتائات اداره پاسخ به سؤالات جامعه الزهراء علیها السلام می‌باشد.

پیش از بهره‌برداری از این مجموعه لازم است نکات ذیل مورد توجه خوانندگان محترم قرار گیرد:

۱. ترتیب اسامی مراجع عظام بر اساس حروف الفبا می‌باشد.
۲. موجود نبودن فتوای بعضی از مراجع در برخی از مسائل به لحاظ عدم دسترسی به پاسخ مستند آن مسئله از دفتر معظم‌له بوده است.
۳. اصل تمامی استفتائات و تاریخ ارسال و دریافت آن، در آرشیو اداره پاسخ به سؤالات موجود می‌باشد.

خواهشمند است در صورت مشاهده هر گونه سهو و خطا در کتاب، با شماره ۰۲۵۳۲۱۱۲۳۵۹ تماس حاصل فرمائید.

شایان ذکر است به علت استقبال پاسخگویان به مسائل شرعی در سراسر کشور، معینه‌ها و مبلغین از مجموعه سؤالات و پاسخ‌های موجود، موسوعه فوق‌الذکر به صورت جزوه و کتاب در ۵۰ موضوع فقهی با بیش از ۱۸۰۰۰ پرسش و پاسخ فقهی از آراء مراجع تهیه شده و کلیه مطالب آن در سایت پاسخ به سؤالات قابل دسترسی می‌باشد.

اساتید مجرب اداره پاسخ به سؤالات دینی جهت رفع سؤالات و مسائل مستحدثه و محل تأمل، مشاور و پاسخگوی سؤالات فقهی و اعتقادی شما مبلغین گرامی هستند.

پاسخگویی تلفنی و مشاوره احکام فقهی:

۰۲۵۳۷۱۱۲۲۵۷

شماره دفتر مقام معظم رهبری علیه السلام ویژه مبلغین

۰۲۵۳۱۷۶۸

پاسخگویی تلفنی و مشاوره احکام فقهی ویژه مبلغین:

پاسخگویی و مشاوره احکام فقهی حضوری: جامعه الزهراء علیه السلام، ساختمان مدیریت، طبقه اول

۰۲۵۳۱۷۶۸

پاسخگویی و مشاوره اعتقادی:

porsesesh@jz.ac.ir

پاسخگویی مکاتبه‌ای:

مبلغین گرامی می‌توانند آخرین و جدیدترین استفتائات را از سایت، پیام رسان سروش و کانال تلگرام اداره پاسخ به سؤالات دریافت نمایند:

www.pasokhbesoalat.ir

آدرس سایت پاسخ به سؤالات فقه و معارف:

@pasokhbesoalat

آدرس پیام‌رسان سروش فقه و معارف:

قابل ذکر است مقلدین مقام معظم رهبری -دامت برکاته- با شماره‌های ۷-۲۵۳۷۱۱۲۲۵۳ و مقلدین سایر مراجع عظام -دامت برکاته- با شماره ۰۲۵۳۱۷۶۸ می‌توانند جهت پرسش سؤالات شرعی خود، صبح‌ها ساعت ۸ الی اذان ظهر و عصرها ساعت ۱۹-۱۶ (نیمسال اول) و ۱۸-۱۵ (نیمسال دوم) تماس بگیرند.

شماره تماس دفتر برگزاری دوره‌های تربیت استاد پاسخگو ۰۲۵۳۲۱۱۲۰۷۸

شماره تماس سفارش محصولات فرهنگی ۰۲۵۳۲۱۱۲۳۵۹

شماره تماس امور اداری ۰۲۵۳۲۱۱۲۴۵۲-۸

«و من الله التوفیق»

جامعه الزهراء عليها السلام معاونت فرهنگی - تبلیغی

اداره پاسخ به سؤالات دینی

زمستان ۱۳۹۸

فهرست

نکاح، طلاق، محرمیت

- عقد موقت ۹۹ ساله ۹
- عقد موقت بدون ذکر مدت ۱۲
- عقد موقت بدون ذکر مهریه ۱۵
- عقد نکاح مکاتبه ای (از طریق اینترنت) ۱۶
- اذن ولی در ازدواج دختر بالغه باکره ۱۷
- اذن پدر در ازدواج دختر مطلقه باکره ۲۲
- اذن ولی در ازدواج مجدد دختر پس از وطی در دبر ۲۴
- مقدار مهریه در عقد موقت بدون نزدیکی ۲۸
- حکم مهریه در صورت فسخ عقد به سبب ثابت شدن خلاف شرط ۳۲
- حکم مهریه در صورت اعتقاد به باکره بودن زوجه و تخلف آن ۳۸
- عدم توانایی پرداخت مهریه در حیات و بعد از مرگ همسر ۴۱
- نفقه همسر (۱) ۴۴
- هزینه تحصیل زوجه ۴۷
- هزینه درمان زوجه ۴۹
- وطی در دُبر ۵۳
- جلوگیری از بارداری بدون اجازه‌ی شوهر ۵۷
- اجبار مرد به جلوگیری از بارداری ۶۰
- اذن خروج از منزل در دوران عقد ۶۱
- نخواندن صیغه محرمیت در جشن نامزدی ۶۵
- حکم مستترابه بودن خانم غیر یائسه ۶۷

- تمام شدن مدّت عقد موقت در حیض و محاسبه‌ی عدّه ۷۳
- حکم مطالبه مهریه در صورت نزدیکی از دبر ۷۶
- حکم خواستگاری در انواع عدّه ۷۷
- محرّمیت بستگان در رحم اجاره ای ۸۳

پوشش، نگاه و زینت

- پوشش وجه و کفین در مقابل نامحرم ۹۳
- پوشش وجه و کفین در مقابل نگاه نامحرم با قصد لذت ۹۶
- پوشش پا ۹۸
- نمایان بودن پا در برابر نامحرم (عشایر و ..) ۱۰۰
- پوشش با رنگ‌های روشن ۱۰۳
- پوشیدن مانتوهای تنگ ۱۰۵
- استفاده از عینک، ساعت، حلقه و انگشتر در مقابل نامحرم ۱۰۷
- ابروی اصلاح شده در مقابل نامحرم ۱۰۹
- پوشش در مقابل ممیّز نامحرم ۱۱۱
- پوشیدن لباس‌های نیمه عریان در مجالس زنانه ۱۱۴
- پوشیدن لباس‌های قالب اندام در مجالس زنانه و حکم نگاه به آن ۱۱۶
- پوشش زن و نگاه محرم با قصد لذّت ۱۱۸
- لباس شهرت و پوشیدن آن ۱۲۰
- تکرار نگاه به وجه و کفین نامحرم ۱۲۳
- نگاه به زنان بد حجاب ۱۲۴
- تماشای برنامه‌های ورزشی ۱۲۵
- نگاه به عورت بچه ۱۲۸
- تاتوی ابرو و حکم آن برای آرایشگر و آرایش شونده ۱۲۹

- ۱۳۲ کرم ضد آفتاب
- ۱۳۴ استفاده از کرم سفید کننده
- ۱۳۵ کاشتن ناخن و مژه مصنوعی
- ۱۳۸ حکم گذاشتن نگین بر روی بینی و دندان زن
- ۱۴۰ جراحی اعضاء صورت به قصد زیبایی و حکم پوشش آن
- ۱۴۳ طلای سفید و پلاتین برای مردان
- ۱۴۵ استفاده از کراوات
- ۱۴۷ برخورد با تهاجم فرهنگی
- ۱۴۸ گفتگو با مردان نامحرم
- ۱۵۰ دست دادن به نامحرم با دستکش یا چادر
- ۱۵۲ موتور، دوچرخه و اسب سواری بانوان مقابل نامحرم
- ۱۵۴ دوست داشتن نامحرم بدون ابراز کردن

رقص، موسیقی، کف زدن

- ۱۵۷ رقص برای همسر
- ۱۶۰ رقص در مقابل همجنس یا محارم
- ۱۶۲ حضور در مجلس رقص
- ۱۶۵ شاباش به عنوان هدیه
- ۱۶۸ معیار در حرمت موسیقی
- ۱۷۰ تک خوانی خانم ها در مقابل آقایان
- ۱۷۳ جمع خوانی خانم ها در مقابل آقایان
- ۱۷۶ کف زدن در مجالس جشن و عروسی
- ۱۷۸ کف زدن در جشن میلاد ائمه علیهم السلام (حوزه های علمیه)

نکاح، طلاق، محرمیت

عقد موقت ۹۹ ساله

سؤال: آیا ازدواج موقت به مدت ۹۹ سال، صحیح است و موقت محسوب می‌شود؟

امام خمینی رحمته الله

صحیح است و موقت محسوب می‌شود.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۴۴ و ۲۴۵، س ۱۰۴ و ۱۰۵

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۹۰، م ۹

آیت الله اراکی رحمته الله

در حکم عقد دائم نیست.

استفتائات، ص ۱۹۷، س ۹

آیت الله بهجت رحمته الله

هر مقدار که به سفاهت نرسد (معقول باشد یعنی مدت عقد بیش از عمر زوجین نباشد) ازدواج موقت صحیح است.

جامع المسائل، ج ۴، ص ۱۰، (مقدار مدت)

استفتائات، ج ۴، ص ۱۵۱، س ۵۱۱۸

آیت الله تبریزی رحمته الله

عقد باطل نیست لکن در ترتیب آثار عقد دائم و عقد موقت باید احتیاط کنند. در صورتی که در عقد شرط ارث یا نفقه نشده، زن مطالبه ارث و نفقه نکند و برای جدا شدن بنابر احتیاط واجب علاوه بر ابراء مدت، مرد او را طلاق هم بدهد.

استفتائات جدید، ج ۲، ص ۳۴۲، س ۱۴۱۰

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۴۴، (فی عقد المتعه)

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله

در فرض سؤال عقد صحیح است و موقت محسوب می شود.

«فرض سؤال عقد صحیح است و موقت محسوب می شود.»

۲۰۹۸

آیت الله خونی رحمته الله

در احکام، ملحق به عقد دائم است.

استفتائات، ص ۲۹۲، س ۹۸۹

آیت الله سیستانی رحمته الله

اگر زمان عقد موقت بیش از عمر زوجین یا یکی از آن دو باشد باطل است.

المسائل المنتخبة، ص ۳۷۶، با استفاده از م ۱۰۲۶

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۷۷، با استفاده از م ۲۴۴

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

اگر احتمال عرفی حیات زوجین تا آخر مدت وجود داشته باشد عقد صحیح است و موقت محسوب می شود.

بسمه تعالی
اگر احتمال عرفی حیات زوجین تا آخر مدت وجود داشته باشد عقد صحیح است و موقت محسوب می شود.

۱۳۲۷ هجری قمری

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

صحیح است و موقت محسوب می شود.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۴۵، م ۹

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

صحیح است و موقت محسوب می شود.

الاحکام الواضحه، ص ۳۸۷، با استفاده از النکاح المنقطع

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

صحیح است و موقت محسوب می شود.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۵۲، با استفاده از م ۱۲۲۷

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

چنانچه مدت عقد موقت چندان طولانی باشد که به طور متعارف تمام عمر زوج یا زوجه را شامل شود، حکم عقد دائم را دارد.

احکام ویژه، ص ۴۸، م ۵۱

آیت الله نوری همدانی رحمته الله

اگر مدت زمان عقد بیش از عمر زوجین باشد تبدیل به دائم می شود.

منتخب المسائل، ص ۳۱۶، م ۱۰۱۱

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله

بنابر احتیاط واجب نباید زمان عقد موقت بیش از عمر زوجین یا یکی از آن دو باشد و صحت عقد موقت، در فرض مذکور و تبدیل آن به عقد دائم محل اشکال است.

منهاج الصالحین، ج ۳، فی عقد المتعه، ص ۳۰۹، پاورقی ۱۰۴۸

جزوه موجود در واحد پاسخ به سؤالات، ص ۸۸، س ۳۵۲

عقد موقت بدون ذکر مدت

سؤال: اگر در عقد موقت مدت معین نشود، آیا عقد صحیح است؟

امام خمینی رحمته الله

اگر عمداً یا از روی فراموشی باشد عقد موقت باطل است و تبدیل به دائم می شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۹۰، م ۹، القول فی النکاح المنقطع

آیت الله بهجت رحمته الله

اگر عمداً مدت ذکر نشود عقد باطل است و اگر از روی جهل به مسأله یا فراموشی باشد در صورتی که قصد مطلق نکاح را داشته‌اند تبدیل به عقد دائم و مهرالمثل می شود در غیر این صورت عقد موقت باطل است.

استفتانات، ج ۴، ص ۱۴۵، س ۵۰۹۳ و ص ۱۴۹، س ۵۱۱۲

احکام ازدواج، ص ۱۲۵

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

عقد باطل است گرچه ذکر مدت فراموش شود.

المسائل المنتخبه، ص ۳۰۴، م ۱۰۱۱

منهاج الصالحين، ج ۲، ص ۳۴۵، با استفاده از

م ۱۳۰۲ و فصل رابع

آیت الله خامنه ای مد ظله العالی

ذکر مدت در ازدواج موقت شرط است پس اگر آن را عمداً یا از روی فراموشی ذکر نکند متعه بودن آن باطل می شود. نکند متعه بودن آن باطل می شود و عقد دائم انعقاد پیدا می کند البته در صورتی که کسی را برای خواندن عقد موقت وکیل کرده باشند و او مدت را معین نکند در صورتی عقد دائم منعقد می شود که زوجین اجازه دهند.

ذکر مدت در ازدواج موقت شرط است پس اگر آن را عمداً یا از روی فراموشی ذکر نکند متعه بودن آن باطل می شود. عقد دائم انعقاد پیدا می کند، البته در صورتی که کسی را برای خواندن عقد موقت وکیل کرده باشد و او مدت را معین نکند.

مورثی که عقد دائم منعقد می شود که زوجین اجازه دهند. ۲۰۹۸۸

آیت الله خویی رحمته الله علیه

عقد باطل است گرچه ذکر مدت فراموش شود.

استفتائات، ص ۲۹۲، س ۹۸۸

منهاج الصالحين، ج ۳، ص ۳۰۶، با استفاده از

م ۱۳۰۲ و فصل رابع

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

اگر عمداً، نسیاناً، غفلتاً یا از روی حیاء یا غیره مدت ذکر نشود عقد باطل است.

منهاج الصالحين، ج ۳، ص ۷۷، م ۲۴۳

المسائل المنتخبه، ص ۳۷۶، م ۱۰۲۶

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه
باطل است.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر عمداً یا نسیاناً مدت ذکر نشود عقد موقت باطل است و تبدیل به دائم می شود.
هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۴۵، م ۹

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

اگر عمداً یا از روی فراموشی باشد عقد موقت باطل است و تبدیل به دائم می شود.
الاحکام الواضحه، ص ۳۸۷، م ۱۷۱۶
جامع المسائل، ج ۲، ص ۴۵۳، س ۱۲۷۲

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر عمداً یا نسیاناً مدت ذکر نشود عقد موقت باطل است و تبدیل به دائم می شود.
هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۵۲، م ۱۲۲۷

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه
عقد باطل است.

توضیح المسائل، ص ۳۹۹، م ۲۰۷۰
زبدة الاحکام، ص ۲۱۲، م ۸۲۶

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه
عقد باطل است.

منتخب المسائل، ص ۳۱۶، م ۱۰۱۱

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

عقد باطل است گرچه ذکر مدت فراموش شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۰۶، بالاستفاده از م ۱۳۰۲ و
فصل رابع

عقد موقت بدون ذکر مهریه

سؤال: چنانچه در عقد موقت مهریه تعیین نشود، آیا عقد صحیح است؟

آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، اراکی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه، خویی رحمته الله علیه،

سیستانی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه، صافی گلپایگانی رحمته الله علیه، فاضل لنکرانی رحمته الله علیه،

گلپایگانی رحمته الله علیه، مکارم شیرازی رحمته الله علیه، نوری همدانی رحمته الله علیه و حید خراسانی رحمته الله علیه :

عقد باطل است^۱.

۱. امام خمینی رحمته الله علیه تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۸۹، م ۵ / توضیح المسائل، ص ۳۴۸، م ۲۳۶۹

آیت الله اراکی رحمته الله علیه: العروة الوثقی، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۶۹۲ / توضیح المسائل، ص ۴۴۰، با استفاده از م ۲۳۸۴

آیت الله بهجت رحمته الله علیه: احکام ازدواج و موقت، ص ۱۲۳ و ۱۲۴ / استفتائات، ج ۴، ص ۴۲، م ۴۶۹۷

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۴۴، الفصل الرابع فی عقد المتعه/ المسائل المنتخبه، ص ۳۰۴، م ۱۰۱۱

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه جزوه دریافتی از دفتر، ص ۱۳۶، با استفاده از مالیه المهر فی الزواج الموقت

آیت الله خویی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۲۷۲، الفصل الرابع

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه المسائل المنتخبه، ص ۳۹۶، م ۱۰۱۵ / منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۷۵، م ۲۳۳

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه توضیح المسائل، ص ۵۲۳، م ۲۴۲۸ (خط سوم)

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه هداية العباد، ج ۲، ص ۴۰۶، با استفاده از م ۱۸

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه: جامع المسائل، ج ۲، ص ۴۵۳، م ۱۲۷۲ / الاحکام الواضحه، ص ۳۸۷، م ۱۷۱۶

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه: مجمع المسائل، ج ۲، ص ۱۴۳، م ۳۸۸ / هداية العباد، ج ۲، ص ۳۵۱، م ۱۲۲۳

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه توضیح المسائل، ص ۳۹۹، م ۲۰۷۰ / زبده الاحکام، ص ۲۱۲، م ۸۲۶

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه منتخب المسائل، ص ۳۱۶، م ۱۰۱۱

آیت الله حید خراسانی رحمته الله علیه منهاج الصالحین، ج ۳، الفصل الرابع، فی عقد المتعه، ص ۳۰۹

عقد نکاح مکاتبه ای (از طریق اینترنت)

سؤال: اجرای عقد نکاح مکاتبه‌ای از طریق اینترنت چه حکمی دارد؟

آیات عظام: امام خمینی رحمته‌الله علیه، اراکی رحمته‌الله علیه، بهجت رحمته‌الله علیه، تبریزی رحمته‌الله علیه، خامنه‌ای رحمته‌الله علیه، خویی رحمته‌الله علیه، سیستانی رحمته‌الله علیه، شبیری زنجانی رحمته‌الله علیه، صافی گلپایگانی رحمته‌الله علیه، فاضل لنکرانی رحمته‌الله علیه، گلپایگانی رحمته‌الله علیه، مکام شیرازی رحمته‌الله علیه، نوری همدانی رحمته‌الله علیه و وحید خراسانی رحمته‌الله علیه:
کفایت نمی‌کند!

آیت‌الله سیستانی رحمته‌الله علیه

بنابر احتیاط لازم کفایت نمی‌کند.

المسائل المنتخبة، ص ۳۷۹، م ۹۵۸

توضیح المسائل، ص ۴۷۱، م ۲۳۲۳

آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته‌الله علیه

مشکل است. عقد نکاح باید با تلفظ باشد.

شکرت. حدیث میرزا محمد باقر

۱. امام خمینی رحمته‌الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۴۶، فصل فی عقد النکاح و توضیح المسائل، ص ۳۴۸، با استفاده م ۲۳۷۰

آیت‌الله اراکی رحمته‌الله علیه: العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۸۷، م ۳، و توضیح المسائل، ص ۴۴۰، با استفاده از م ۲۳۸۵، شرائط عقد

آیت‌الله بهجت رحمته‌الله علیه: احکام ازدواج دائم و موقت، با استفاده از ص ۳۳ و توضیح المسائل، ص ۳۷۶ و ۳۷۷، با استفاده از م ۱۸۸۲ و ۱۸۷۹

آیت‌الله تبریزی رحمته‌الله علیه: صراط النجاة، ج ۸، ص ۱۷۱، س ۴۶۱ و توضیح المسائل، ص ۳۶۲ و با استفاده از م ۲۳۷۲ و ۲۳۷۷

آیت‌الله خامنه‌ای رحمته‌الله علیه: استفتائات موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت‌الله خویی رحمته‌الله علیه: العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۲، ص ۶۳۲، م ۳، (۳۸۳۶) و توضیح المسائل، ص ۴۲۵، با استفاده از م ۲۳۷۹

آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته‌الله علیه: توضیح المسائل، ص ۵۰۹، م ۲۳۷۲

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته‌الله علیه: هداية العباد، ج ۲، ص ۴۰۰، (فی عقد النکاح و احکامه) و توضیح المسائل، ص ۴۷۹، با استفاده از م ۲۳۷۲

آیت‌الله گلپایگانی رحمته‌الله علیه: هداية العباد، ج ۲، ص ۳۱۰ - ۳۰۹، م ۱۰۷۵

آیت‌الله نوری همدانی رحمته‌الله علیه: التعلیقات علی العروة الوثقی، فصل فی العقد و احکامه، ص ۴۶۰، م ۳ و توضیح المسائل، ص ۴۶۹، با استفاده از م ۲۳۵۹

آیت‌الله وحید خراسانی رحمته‌الله علیه: توضیح المسائل، ص ۶۵۵، م ۲۴۳۴ (شرائط عقد، شرط اول) و منهاج الصالحین، ج ۳، با استفاده از

ص ۲۹۳، کتاب النکاح، الفصل الاول.

اذن ولیّ در ازدواج دختر بالغه باکره

سؤال: الف) آیا در عقد ازدواج (دائم و موقت) بالغه باکره، اذن ولیّ شرط صحت عقد می‌باشد یا وجوب اذن، حکم تکلیفی است؟

ب) غیراز مورد عدم دسترسی به پدر، در چه صورت وجوب اذن ساقط می‌شود؟ مثلاً اگر دختر بداند در صورت انتظار جهت دریافت اذن ولیّ به گناه می‌افتد، وظیفه چیست؟

امام خمینی رحمته الله

الف) شرط صحّت است.

ب) اگر پدر و جدّ پدری از ازدواج دختر با کسی که شرعاً و عرفاً هم کفو اوست ممانعت کنند در حالی که او میل به ازدواج دارد اذن آن دو ساقط است.

توضیح المسائل، ص ۴۵۷، مسائل متفرقه، س ۹۴

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۵۴، فصل فی اولیاء العقد، م ۲

آیت الله اراکی رحمته الله

الف) بنابر احتیاط واجب اذن ولیّ شرط است.

ب) اگر پدر و جدّ پدری از ازدواج دختر با کسی که هم کفو اوست ممانعت کنند در حالی که دختر میل به ازدواج دارد اذن آن دو ساقط است.

توضیح المسائل، ص ۴۴۱، ۲۳۹۱م

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۹۹ و ۷۰۰، م ۱

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط واجب اذن تکلیفی است. (شرط صحت عقد نیست ولی کارش حرام است)

ب) اگر پدر یا جد پدری از ازدواج او با کسی که هم کفو اوست، با وجود تمام مقدمات و شرایط، ممانعت کنند، و او نیز تمایل به ازدواج دارد و ازدواج هم به مصلحت او باشد، با اجتماع تمام شرایط می‌تواند ازدواج نماید.

استفتائات، ج ۴، ص ۲۴، س ۴۶۲۷ و ص ۲۵، س ۴۶۳۵
توضیح المسائل، ص ۳۷۹، م ۱۸۹۱ و ۱۸۹۲

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف و ب) ازدواج دختر باکره باید به اذن ولی او یعنی پدر یا جد پدری باشد و بدون آن بنا بر احتیاط صحیح نیست و امر مذکور در سؤال موجب سقوط شرطیت اذن نمی‌شود.

بسمه تعالی ازدواج دختر باکره باید با اذن ولی او یعنی پدر یا جد پدری باشد و بدون آن بنا بر احتیاط صحیح نیست و امر مذکور در سؤال موجب سقوط شرطیت اذن نمی‌شود و الله اعلم

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

الف) در فرض مرقوم اذن ولی بنا بر احتیاط واجب شرط صحت عقد می‌باشد.

بسمه تعالی
در فرض مرقوم اذن ولی بنا بر احتیاط واجب شرط صحت عقد می‌باشد

ب) اگر دختر نیاز به ازدواج دارد و خواستگار هم کفو شرعی و عرفی او می‌باشد و در حال حاضر خواستگار دیگری که واجد شرایط باشد وجود ندارد، اذن پدر ساقط است.

بسمه تعالی
اگر دختر نیاز به ازدواج دارد و خواستگار هم کفو شرعی و عرفی او می‌باشد و در حال حاضر خواستگار دیگری که واجد شرایط باشد وجود ندارد، اذن پدر ساقط است

آیت الله خویی رحمته الله علیه

الف) بنابر احتیاط واجب باید از پدر یا جدّ پدری خود اجازه بگیرد.
 ب) اگر پدر و جدّ پدری از ازدواج دختر باکسی که هم کفو اوست ممانعت کنند در حالی که دختر میل به ازدواج دارد اذن آن دو ساقط است.

توضیح المسائل، ص ۴۲۶، م ۲۳۸۵

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۴۵، م ۱

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف) شرط صحت است.

ب) در فرض عدم دسترسی اگر انتظار برای او مشکل باشد و نیاز به ازدواج باشد اذن ساقط است.

بایمه عالی

الف- شرط صحت است ب- در فرض عدم دسترسی اگر انتظار برای او مشکل باشد و نیاز به ازدواج باشد اذن ساقط است

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

الف) ازدواج دختر بدون اجازه پدر یا جدّ پدری باطل است.

ب) اگر دختر بالغه رشیده بخواهد با کسی ازدواج کند و پدر و جدّ پدری اجازه نمی دهند، چنانچه ممانعت آن دو بدون رعایت مصلحت دختر می باشد، اجازه‌ی آنان لازم نیست.

توضیح المسائل، ص ۵۱۳، م ۲۳۸۵

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) این حکم به نظر حقیر بنابر احتیاط واجب است و شرط صحت عقد است.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در شرط صحت عقد است و در تمام

ب) در فرض سؤال هم اذن شرط است و به گناه افتادن دختر طوری نیست که دختر مجبور به آن و اختیار از او سلب شده باشد بلکه اختیار او محفوظ است و تکلیف از او برداشته نشده لذا باید خود را حفظ کند تا به گناه نیفتد.

در فرض سبب از زینت است و نه از زینت
 ظاهر است که دختر مجبور است زینت را از او سلب کند
 مگر زینت را در صورتی است که تکلیف او بر او سبب شده
 لذا به غیر خود محتاط است تا به گناه نیفتد و هم به هم
 احتیاط هم به هم

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۰۹، ۲م

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) دختر باکره برای ازدواج بنا بر احتیاط باید از پدر یا جدّ پدری خود اجازه بگیرد. ولی اجازه مذکور شرط صحت نیست.

ب) خوف گناه مجوز نیست. بلکه باید صبر کند. بلی اگر پدر بدون عذر موجه مخالفت کند یا اصلاً در شعون دخترش دخالت نکند اذن او ساقط است.

الف: دختر اگر پدرش را در حق باکره بیرون ببرد و هم پدر او
 اجازه بگیرد. ولی اجازه ندارد شوهرت
 ب: خوف گناه مجوز نیست. مگر اگر پدر کند. مگر اگر پدر بدون عذر موجه
 مخالفت کند یا اصلاً در شعون دخترش دخالت نکند اذن او ساقط است

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط دختر باکره بالغه غیر رشیده باید از پدر (یا جدّ) اجازه بگیرد. لکن اگر بالغه رشیده باشد بدون اجازه می‌تواند ازدواج کند.

ب) اگر پدر و جدّ پدری از ازدواج دختر با کسی که شرعاً و عرفاً هم کفو اوست ممانعت کند در حالی که او میل به ازدواج دارد اذن پدر و جدّ پدری ساقط است.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۱۷، ۱۱۰۲م

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۱۵۱، س ۴۱۶

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

الف) شرط صحّت است.

ب) در صورتی که خواستگار عقد دائم کفو دختر باشد و پدر بی جهت مخالفت کند اذن وی ساقط می گردد.

در صورتیکه خواستگار قصد دائم نکودنتر باشد پدر بی جهت مخالفت کند اذن وی ساقط می گردد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف) اذن ولی شرط صحّت عقد می باشد.

اذن ولی شرط صحّت عقد می باشد

ب) در صورتی که همسر مناسب شرعی و عرفی پیدا نشود و پدر دختر مخالفت کند اذن او شرط نیست.

در صورتی که همسر مناسب شرعی و عرفی پیدا نشود و پدر دختر مخالفت کند اذن او شرط نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط واجب باید از پدر یا از جد پدری خود اجازه بگیرد.

ب) اگر ولی از ازدواج دختر با کسی که شرعاً و عرفاً هم کفو اوست، ممانعت کند، اذن ولی ساقط می شود.

توضیح المسائل، ص ۶۵۷، م ۲۴۴۰

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۲۹۳، کتاب النکاح، الفصل الاول

اذن پدر در ازدواج دختر مطلقه باکره

سؤال: دختری پس از عقد (بدون دخول) طلاق گرفته، آیا برای ازدواج مجدد نیاز به اذن پدر دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

باکره نیست ولی احتیاط واجب این است که اجازه بگیرد.

عروة الوثقی، ج ۲، ص ۷۰۰، پاورقی ۶، ذیل مسأله ۲،
بحث اولیاء عقد

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

باکره نیست و احتیاط مستحب این است که دختر اجازه بگیرد.

عروة الوثقی، ج ۲، ص ۷۰۰، ذیل مسأله ۲، بحث اولیاء عقد

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

این فرد باکره است ولی تکلیفاً اذن از ولی می خواهد بنابر احتیاط واجب.

جامع المسائل، ج ۳، ص ۵۲۵، م ۴
توضیح المسائل، ص ۳۷۹، م ۱۸۹۱

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

باکره هست و بنابر احتیاط لازم اذن می خواهد.

صراط النجاة، ج ۸، ص ۲۱۳، س ۶۰۳
منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۳۴، م ۱۲۳۷

آیت الله خویی رحمته الله علیه

باکره نیست و اجازه نمی خواهد.

تعلیقہ علی العروة الوثقی، ج ۲، ص ۲۴۵، بحث اولیاء
عقد، با استفاده از م ۲

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

باکره است و اجازه پدر می خواهد.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۲۸، م ۷۰

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

باکره نیست و بنا بر احتیاط واجب اذن می خواهد.

عروة الوثقی، ج ۲، ص ۷۴۸، با استفاده از م ۲، پاورقی ۲ و ۳

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

محکوم به بکر است و برای ازدواجش اذن می خواهد.

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۷۰۰، پاورقی ۷، ذیل مسأله

۲، بحث اولیاء عقد

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

باکره نیست و اجازه نمی خواهد.

احکام ویژه، ص ۴۶، با استفاده از م ۴۰ و ۴۴

احکام خانواده، ص ۱۶۳، با استفاده از س ۴۱۴

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

باکره است و اذن می خواهد.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

باکره است و بنا بر احتیاط واجب اذن می خواهد.

احکام بانوان، ص ۱۵۵، س ۱۵۸

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

اذن ولی در ازدواج مجدد دختر پس از وطی در دبر

سؤال: اگر شوهر، همسر باکره خود را در ایام عقد پس از وطی در دبر، طلاق دهد؛ الف) آیا زوجه همچنان باکره محسوب می‌شود که برای عقد بعدی نیاز به اذن پدر داشته باشد؟

ب) آیا زوجه باید عده نگه دارد؟

ج) اگر زوجه به خیال اینکه عده ندارد در ایام عده (طلاق رجعی) زنا کند آیا بر مرد زانی حرام ابد می‌شود؟

امام خمینی رحمته الله

الف) _____

ب) باید عده نگه دارد.

ج) حرام ابد می‌شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، فصل فی عده الفراق، ص ۳۳۵، م ۲۱

القول فی المصاهره، ص ۲۸۱، م ۲۳

العروة الوثقی، ج ۲، کتاب النکاح، فصل ۱، ص ۶۴۰، م ۴

آیت الله اراکی رحمته الله

الف) _____

ب) باید عده نگه دارد.

ج) به احتیاط واجب حرام ابد می‌شود.

العروة الوثقی، ج ۲، کتاب النکاح، فصل ۱، ص ۶۴۰، م ۴

المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۸۶، م ۲۴۱۲

آیت الله بهجت رحمته الله

الف) _____

ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد می شود.

استفتانات، ج ۴، ص ۲۳۰، س ۵۴۲۴

جامع المسائل، ج ۴، ص ۱۵۵ و ج ۳، ص ۵۷۱

توضیح المسائل، ص ۳۸۲، م ۱۹۱۷

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

(الف) _____

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) به احتیاط واجب حرام ابد می شود.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۷۳، م ۱۴۴۵ و ص ۳۳۹،

م ۱۲۶۳

آیت الله خامنه‌ای (دام‌ظله)

(الف) باکره محسوب نمی شود.

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد می شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، فصل فی عده الفراق، ص ۳۳۵، م ۱ و ۲

القول فی المصاهره، ص ۲۸۱، م ۲۳

باکره محسوب نمی شود.

آیت الله خویی رحمته الله علیه

(الف) _____

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) به احتیاط واجب حرام ابد می شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۳۸، م ۱۴۴۵ و ص ۳۰۲،

م ۱۲۶۳

آیت الله سیستانی (دام‌ظله)

(الف) خیر باکره نیست.

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) به احتیاط واجب حرام ابد می‌شود.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
خیر باکره نیست.
عجماد الاول ۱۳۸۸

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۲۸، م ۷۰ و ص ۶۴، م ۱۹۲

و ص ۱۶۵، با استفاده از م ۵۴۲ و ۵۴۳ و ش ۱

المسائل المنتخبه، ص ۳۶۸، م ۱۰۰۰

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله شبیری زنجانی (دام‌ظله)

(الف) در فرض سؤال، برای ازدواج بعدی نیازی به اذن پدر نیست. بسم‌تعالی

در فرض سؤال، برای ازدواج بعدی نیازی بر اذن پدر نیست.

۲ توی اثنان ۱۳۸۸
بخش استفتائات
دفتر حضرت
امام‌المؤمنین (ع)

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) موجب حرمت ابد نمی‌شود. احتیاط مستحب مؤکد آن است که با او ازدواج نکنند.

توضیح المسائل، ص ۵۴۵، م ۲۵۱۹ و ص ۵۱۷،

م ۲۴۰۷

آیت الله صافی گلپایگانی (دام‌ظله)

(الف) در فرض سؤال بر بکارت باقی است.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
در فرض سؤال بکارت باقی است.

۲ رمضان المبارک ۱۴۳۸

بخش استفتائات
دفتر حضرت
امام‌المؤمنین (ع)

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد می‌شود.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۹۷، م ۱ و ۲ و ص ۴۳۶، م ۲۵

آیت الله فاضل لنکرانی (دام ظلّه)

(الف) باکره نیست.

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد نمی شود هر چند احتیاط در ترک این ازدواج است.

احکام الواضحه، ص ۳۹۹، م ۱۷۴۸

توضیح المسائل، ص ۴۳۰، م ۲۵۲۰

العروة الوثقی مع تعلیقات، ج ۲، فصل فی التزویج فی

العده، ص ۷۰۵، م ۲۰

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله گلپایگانی (دام ظلّه)

(الف) _____

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد می شود.

هدایة العباد، ج ۲، احکام المصاهرة، ص ۳۴۳، م ۱۱۸۷

و ص ۳۳۹، م ۱۴۰۷

آیت الله مکارم شیرازی (دام ظلّه)

(الف) برای عقد بعدی نیازی به اذن پدر ندارد، حتی اگر هیچ نوع آمیزشی صورت

نگیرد.

بسمه تعالی

بوی عقد بعدی نیازی به اذن پدر ندارد، حتی اگر

هیچ نوع آمیزشی صورت نگیرد

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد نمی‌شود.

احکام خانواده، ص ۴۴۵، س ۱۰۰۵

استفتائات، ج ۳، ص ۲۴۱، با استفاده از س ۶۴۱

استفتاء شفاهی از دفتر

آیت‌الله نوری همدانی (دام‌ظله)

(الف) عقد بعدی نیز باید با اذن ولی باشد.

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) حرام ابد می‌شود.

بسم‌تعالی
دفتر سوال؛

خدمت‌های نزدیک با اذن ولی باشد. حسین نجفی

التعلیقات علی العروة الوثقی، ص ۴۴۶، م ۴ و ص ۴۵۲، م ۲۰

توضیح المسائل، ص ۴۷۶، م ۲۳۹۴

آیت‌الله وحید خراسانی (دام‌ظله)

(الف) باکره است.

(ب) باید عده نگه دارد.

(ج) به احتیاط واجب حرام ابد می‌شود.

منهاج‌الصالحین، ج ۳، ص ۳۳۵، م ۱۴۳۵ و ص ۳۰۲،

م ۱۲۶۳

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

مقدار مهریه در عقد موقت بدون نزدیکی

سؤال: در عقد موقت اگر نزدیکی صورت نگیرد؛ در صورت زیر چه مقدار مهر به زن تعلق می‌گیرد؟

(الف) قبل از دخول، مرد مدت را ببخشد .

(ب) مدت تمام شود و مرد نزدیکی نکند .

ج) زن تمکین نکند. (بدون عذر)

امام خمینی رحمته الله

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۸۹ و ۲۹۰، م ۶ و ۷

توضیح المسائل، ص ۳۵۶، م ۲۴۳۱

آیت الله اراکی رحمته الله

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

توضیح المسائل، ص ۴۴۹، م ۲۴۴۵

زبدة الاحکام، ص ۲۷۵، م ۳

آیت الله بهجت رحمته الله

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

استفتائات، ج ۴، ص ۱۵۷، س ۵۱۴۲

جامع المسائل، ج ۴، ص ۹، پاراگراف دوم و چهارم

احکام ازدواج دائم و موقت، ص ۱۲۴، س مهریه

آیت الله تبریزی رحمته الله

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

توضیح المسائل، ص ۳۷۲، م ۲۴۴۰

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۴۵، م ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

نصف مهریه به زن تعلق می‌گیرد.

تمام مهریه به زن تعلق می‌گیرد.

به نسبت مدتی که زن بدون عذر تمکین نکرده است از مهریه کم می‌شود.

- بسم تعالی
- ۱- نصف مهریه به زن تعلق می‌گیرد.
 - ۲- تمام مهریه به زن تعلق می‌گیرد.
 - ۳- به نسبت مدتی که زن بدون عذر تمکین نکرده است از مهریه کم می‌شود.

۲۵۷۴۹ دفتر
مجلس شورای اسلامی، قم
مجلس استفتائات

آیت الله خویی رحمته الله علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۲۷۲، م ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵

المسائل المنتخبه، ص ۳۰۵، م ۱۰۱۷

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۷۶، م ۲۳۷ و ص ۷۷، م ۲۴۰ و ۲۴۱

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط (واجب) تمام مهر به زن تعلق می گیرد.

توضیح المسائل، ص ۵۲۵، م ۲۴۴۰

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می گیرد.

ج) مهر به زن تعلق می گیرد.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۴۵، م ۶ و ۷

توضیح المسائل، ص ۴۹۱، م ۲۴۴۰

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) نصف مهر به او تعلق می گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می گیرد.

ج) مهر ساقط می شود.

توضیح المسائل، ص ۴۳۴، م ۲۵۵۴

تفصیل الشریعه، النکاح، ص ۳۳۹ و ۳۴۰ (یاورقی)

الاحکام الواضحه، ص ۳۸۷، م ۱۷۱۷

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می گیرد.

ج) مهر ساقط می شود.

توضیح المسائل، ص ۴۱۲، م ۲۴۴۰

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۳۵۱، م ۱۲۲۴ و ۱۲۲۵

آیت الله مکارم شیرازی رحمته‌الله‌علیه

الف) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

توضیح المسائل، ص ۴۰۰، م ۲۰۷۷

استفتائات جدید، ج ۲، ص ۳۴۲، س ۹۹۸

آیت الله نوری همدانی رحمته‌الله‌علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

توضیح المسائل، ص ۴۸۱، م ۲۴۲۷

آیت الله وحید خراسانی رحمته‌الله‌علیه

الف) نصف مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ب) تمام مهر به زن تعلق می‌گیرد.

ج) مهر ساقط می‌شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۰۶، م ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵

توضیح المسائل، ص ۶۶۵، م ۲۴۹۵

حکم مهریه در صورت فسخ عقد به سبب ثابت شدن خلاف شرط

سؤال: اگر عقد مشروط به وجود وصفی در زوجه (مثل سلامت، بکارت و ...)

باشد و خلاف آن ثابت شود، آیا زوج حق فسخ دارد؟ در صورت وجود حق، اگر

زوج فسخ کند تکلیف مهریه در موارد ذیل چیست؟

الف) قبل از دخول

ب) بعد از دخول (با تدلیس و بدون تدلیس)

امام خمینی رحمته الله علیه

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تدلیسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تدلیس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

تحریر الوسیله، ج ۲، فی العیوب الموجبه لخیار الفسخ و التدلیس، ص ۲۹۵، ۱۰م و ۱۳ و ۱۶

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

در صورت تدلیس زوج حق فسخ دارد. به جز شرط بکارت که اگر معلوم شود باکره نبوده، زوج حق فسخ ندارد اما به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره از مهرالمسمی کم می شود.

استفتائات، ص ۱۸۳، س ۲ و ۵
المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۹۳، ۲۴۵۸م
توضیح المسائل، ص ۴۵۱، ۲۴۵۸م

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تدلیسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تدلیس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

استفتائات، ج ۴، ص ۸۰، ۴۸۵۲ و ص ۸۸، س ۴۸۸۱

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

اگر شرط حریت شده و بعد معلوم شود زوجه کنیز است، زوج حق فسخ دارد و اگر دخول نشده زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد به مدلس رجوع می‌شود.
اگر شرط بکارت شده و بعد معلوم شود زوجه باکره نبوده، زوج حق فسخ ندارد و به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

منهاج‌الصالحین، ج ۲، ص ۳۵۱، م ۱۳۴۷ و ۱۳۴۹

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

الف) اگر فسخ قبل از دخول باشد مهریه ثابت نیست.

ب) اگر وجود صفت یا سلامت از عیوب در ضمن عقد شرط یا دختر توصیف به آن شده باشد و یا قبل از عقد ذکر گردیده و عقد مبنی بر آن واقع شده باشد و خلاف آن ثابت شود زوج حق فسخ دارد و اگر دخول شده و مدلس (فریب دهنده) زوجه بوده استحقاق مهر را ندارد و اگر مدلس غیر زوجه بوده مهرالمسمی را استحقاق دارد و زوج بعد از پرداخت مهریه می‌تواند به مدلس رجوع و از او اخذ نماید.

بسم الله

الف) اگر شرط قبل از دخول باشد مهریه ثابت نیست.

ب) اگر مرد صفت یا سلامت از عیوب در ضمن عقد شرط یا دختر توصیف به آن شده باشد و یا قبل از عقد ذکر گردیده و عقد مبنی بر آن واقع شده باشد و خلاف آن ثابت شود زوج حق فسخ دارد و اگر دخول شده و مدلس (فریب دهنده) زوجه بوده استحقاق مهر را ندارد و اگر مدلس غیر زوجه بوده مهرالمسمی را استحقاق دارد و زوج بعد از

پرداخت مهریه می‌تواند به مدلس رجوع و از او اخذ نماید.
۲۵۲۲
دفتر
مجلس شورای اسلامی
تهران

آیت الله خویی رحمته الله علیه

اگر شرط حریت شده و بعد معلوم شود زوجه کنیز است، زوج حق فسخ دارد و اگر دخول نشده زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد به مدلس رجوع می‌شود.
اگر شرط بکارت شده و بعد معلوم شود زوجه باکره نبوده، زوج حق فسخ ندارد و به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

منهاج‌الصالحین، ج ۲، ص ۲۷۹، م ۱۳۴۷ و ۱۳۴۹

آیت الله سیستانی مد ظله

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تدریسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تدریس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۸۸ و ۸۹، م ۲۸۴ و ۲۸۵ و توضیح المسائل، ص ۳۹۴، م ۲۴۰۷

آیت الله شبیری مد ظله زنجانی مد ظله

در بکارت اگر شرط کرده باشند به طوری که ظهورش در این باشد که اگر باکره نبوده بتواند فسخ کند در این صورت، قبل از دخول مستحق مهر نیست و بعد از دخول فقط مستحق مهرالمثل چنین زنی در این مدت محرمیت و استمتاع است. در غیر بکارت، در فرض شرط نیز بنا بر احتیاط نمی تواند عقد را بهم بزند. و اگر شرط نکرده ولی تدریس کرده نمی تواند عقد را بهم بزند ولی اگر راضی نشود و او را طلاق دهد اگر زوجه مدلس بوده مستحق چیزی نیست ولی اگر دیگری مدلس بوده مستحق تمام مهر است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

بسم تعالی
در بکارت اگر شرط کرده باشند طوری که ظهورش در این باشد که اگر باکره نبوده تواند فسخ کند و این صورت، قبل از دخول مستحق مهرست و بعد از دخول فقط مستحق مهرالمثل چنین زنی در این مدت محرمیت و استمتاع است. در غیر بکارت، در فرض شرط نیز بنا بر احتیاط نمی تواند عقد را بهم بزند.

آیت الله صافی گلپایگانی مد ظله

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تدریسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تدریس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۵۳، م ۱۳

جامع الاحکام، ج ۲، ص ۱۸، س ۱۲۸۳

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تعدیسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تعدیس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می‌تواند به مدلس رجوع کند.

احکام الواضحه، ص ۳۷۵، م ۱۶۵۴ و ۱۶۵۵

جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۳۴، م ۱۵۴۰ و ص ۴۳۲، م ۱۵۳۵

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تعدیسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تعدیس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می‌تواند به مدلس رجوع کند.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۵۷، م ۱۲۵۰

توضیح المسائل، ص ۴۱۴، م ۲۴۵۳

آیت الله مکارم شیرازی مد ظله العالی

الف و ب) زوج حق فسخ دارد. اگر فسخ قبل از دخول باشد، زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد بدون اینکه تعدیسی شده باشد، مهرالمسمی برای زن ثابت است. اما اگر تعدیس شده باشد و زوجه خود مدلس باشد، مهریه ندارد. و اگر فرد دیگری مدلس باشد مهرالمسمی برای او ثابت است و زوج می‌تواند به مدلس رجوع کند.

استفتانات، ج ۱، ص ۱۸۱، س ۷۰۱ و ۷۰۴ و ص ۲۸۳، س ۹۴۷

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف) شوهر حق فسخ دارد.

ب) _____

توضیح المسائل، ص ۴۸۳، م ۲۴۴۰

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اگر شرط حریت شده و بعد معلوم شود زوجه کنیز است، زوج حق فسخ دارد و اگر دخول نشده زن مهریه ندارد و اگر بعد از دخول باشد به مدّلس رجوع می‌شود.

اگر شرط بکارت شده و بعد معلوم شود زوجه باکره نبوده، اگر زوج بخواهد فسخ کند بنابر احتیاط واجب طلاق هم بدهد و به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره از مهرالمسمی کم می‌شود چه عقد را فسخ کند و چه بر آن باقی بماند.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۱۶، م ۱۳۴۹

توضیح المسائل، ص ۴۷۲، م ۲۵۰۸

حکم مهریه در صورت اعتقاد به باکره بودن زوجه و تخلف آن

سؤال: اگر به اعتقاد باکره بودن زوجه (بدون اشتراط) عقد انجام شود و بعد معلوم شود زوجه پیش از عقد باکره نبوده؛

الف) آیا زوج حق فسخ دارد؟

ب) تکلیف مهریه چه می‌شود؟

امام خمینی رحمته الله علیه

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

تحریرالوسیله، ج ۲، ص ۲۹۶، م ۱۶

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) _____

المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۹۳، با استفاده از م ۲۴۵۸

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

استفتائات، ج ۴، ص ۸۰، س ۴۸۵۲ و ص ۸۸، س ۴۸۸۰

جامع المسائل، ج ۴، ص ۴۴

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۵۱، با استفاده از م ۱۳۴۹

آیت الله خامنه ای مد ظله العالی

الف) حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهر المثل باکره و غیر باکره، از مهر المسمی کم می شود.

بسم الله الرحمن الرحیم

الف) حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهر المثل باکره و غیر باکره،

از مهر المسمی کم می شود.

۲۵۱۲۴
دفتر
مجلس استفتائات
مجلس شورای اسلامی

آیت الله خویی رحمته الله

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهر المثل باکره و غیر باکره، از مهر المسمی کم می شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۱۳، با استفاده از ۱۳۴۹م

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

الف) زوج حق فسخ ندارد.

ب) به نسبت تفاوت مهر المثل باکره و غیر باکره، از مهر المسمی کم می شود.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۸۹، ۲۸۵م

توضیح المسائل، ص ۴۷۲، ۲۴۱۰م

آیت الله شبیری مد ظله العالی

الف) حق فسخ ندارد مگر آن که حد خورده و تدلیس کرده باشد.

ب) در فرض تدلیس اگر راضی به بقای عقد نشود و از او جدا شود اگر زوجه مدلس

بوده مستحق چیزی نیست ولی اگر دیگری مدلس بوده مستحق تمام مهر است و زوج

می تواند به مدلس رجوع کند.

بسم الله الرحمن الرحیم

الف) حق فسخ ندارد مگر آن که حد خورده و تدلیس کرده باشد.

ب) در فرض تدلیس اگر راضی به بقای عقد نشود از او جدا شود مگر

زوجه مدلس بوده مستحق چیزی نیست ولی اگر دیگری مدلس بوده مستحق

تمام مهر است و زوج می تواند به مدلس رجوع کند.

۱۴۷۸
دفتر
مجلس استفتائات
مجلس شورای اسلامی

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

(الف) زوج حق فسخ ندارد.

(ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۵۴، م ۱۷

جامع الاحکام، ج ۲، ص ۱۸، س ۱۲۸۳

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

(الف) زوج حق فسخ ندارد.

(ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۳۱، س ۱۵۳۴ و ص ۴۳۳، س ۱۵۳۸

احکام الواضحه، ص ۳۷۵، م ۱۶۵۵

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

(الف) زوج حق فسخ ندارد.

(ب) به نسبت تفاوت مهرالمثل باکره و غیرباکره، از مهرالمسمی کم می‌شود.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۵۸، م ۱۲۵۲ و ۱۲۵۳

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در فرض سؤال زوج حق فسخ نکاح را دارد و اگر پیش از اطلاع دخول صورت

گرفته باید مهریه را بدهد ولی می‌تواند مهریه را از مدلس بگیرد.

نکاح
فرض دخول زوج حق فسخ نکاح را دارد و اگر پیش از اطلاع دخول صورت گرفته باید مهریه را بدهد ولی می‌تواند مهریه را از مدلس بگیرد. هدیة مفیدی، ۹۵/۴/۲۰

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

در فرض سؤال (الف) چنانچه عقد مبنی بر بکارت واقع شده باشد ولو لفظاً شرط

نشده باشد در صورت عدم بکارت، زوج اختیار فسخ دارد.

ب) اگر دخول واقع نشده است در این صورت مهریه ندارد. و اگر واقع شده است مدکس خود زوجه بوده است استحقاق مهر ندارد. و اگر غیر زوجه بوده است رجوع به او می شود برای مهریه.

جاء طاهر
در ضمن سؤال - الف - بواچیه مهریه نکاح
واقع شد با مهره ولو لولولعنا طلاق و مهر در صورت
عدم نکاح - بواجب است یا نه؟
ب) اگر نکاح واقع شد در صورت در این صورت مهر نکاح
در واقع است مهر نکاح در صورت رجوع مهر است استحقاق مهر دارد
و اگر زوجه در وقت نکاح با مهره نکاح دارد و مهریه است
۹۵، ۵، ۲۷

عدم توانایی پرداخت مهریه در حیات و بعد از مرگ همسر

سؤال: اگر شوهر به علت فقر مالی، توانایی پرداخت مهریه‌ی همسر خود را در حال حیات و یا بعد از فوت نداشته باشد، آیا با مطالبه همسر در زمان حیات یا پس از مرگ، پرداخت مهریه واجب می شود؟

امام خمینی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازد و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

استفتائات، ج ۳، ص ۵۶، ص ۵۴ و ص ۱۸۰، ص ۹
و ص ۱۸۷، ص ۲۸

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۹۹، م ۱۱
استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر در زمان حیات زن مطالبه کند؛ بر مرد واجب است. ولو بنحو اقساطی بطور ممکن مهریه اش را بدهد و بعد از مرگ هم اگر ماترکی دارد از اصل ماترک باید مهریه اش را بدهند و اگر هیچ ماترکی ندارد، وظیفه‌ای نیست.

بسیار: اگر در زمان حیات زن مطالبه کند، بر مرد واجب است -
در صورت اقساطی، هر یک از اقساط را بدهد و بعد از -
مرگ هم اگر ماترکی دارد از اصل ماترک باید مهریه اش را -
بدهد و اگر هیچ ماترکی ندارد، وظیفه‌ای نیست -
مهریه نکاح با مهریه است

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازند و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۵۲، م ۱۳۵۰، ۱۳۵۲، ۱۳۶۲.

و ص ۲۱۳، با استفاده از م ۸۰۱ و ۸۰۶

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

در حال حیات با مطالبه همسر پرداخت مهریه اگر مرد داشته باشد واجب می‌شود و تهیه آن از راه شغل مناسب در صورت نداشتن واجب است، ولی در صورتی که مرد فقیر باشد باید به او تا زمانی که توانایی پرداخت و سعی در تهیه آن را پیدا کند مهلت داده شود. و بعد از مرگ باید قبل از تقسیم اموال میت تمامی دیون وی از جمله مهریه همسر او پرداخت شود و اگر هیچ مالی از او نمانده بود، وظیفه ای برای دیگران نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در حال حیات یا بعد از مرگ همسر پرداخت مهریه اگر مرد داشته باشد واجب می‌شود و تهیه آن از راه شغل مناسب در صورت نداشتن واجب است، ولی در صورتی که مرد فقیر باشد باید به او تا زمانی که توانایی پرداخت و سعی در تهیه آن را پیدا کند مهلت داده شود. و بعد از مرگ باید قبل از تقسیم اموال میت تمامی دیون وی از جمله مهریه همسر او پرداخت شود و اگر هیچ مالی از او نمانده بود، وظیفه ای برای دیگران نیست.

مجلس شورای اسلامی
مجلس استفتائات

۲۵۷۷۵

آیت الله خویی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازند و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۱۹، با استفاده از م ۳۶۲ و

کتاب القرض، ص ۱۹۹، م ۸۰۶

توضیح المسائل، ص ۴۰۳، با استفاده از م ۲۲۸۵ و

ص ۴۲۷، با استفاده از م ۲۳۸۸

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازند و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۱۲، ۹۸۹م

ملحقات کتاب منهاج الصالحین، جزوه بزرگ، با استفاده م ۱۰۷

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله شبیری رحمته الله علیه زنجانی

در زمان حیات اگر شوهر مفلس است زن باید مهلت دهد که توانایی پیدا کند. پس از مرگ، از ماترک هر چه مانده باید مهریه را بدهند و در صورتی که ماترک نداد و مفلس است، پرداخت مهریه واجب نیست مگر اینکه پدرش مهریه را خودش به عهده گرفته باشد.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله صافی رحمته الله علیه گلپایگانی

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازند و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

جامع الاحکام، ج ۲، ص ۲۳، س ۱۲۹۴ و ص ۲۵ و

۲۶، س ۱۳۰۱ و ۱۳۰۵

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازند و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

استفتائات، ج ۴، ص ۲۵۴، با استفاده از س ۶۴۱ و

ج ۳، ص ۲۴۴، با استفاده از س ۶۴۹

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر شوهر ماترک نداشته باشد به عهده دیگری نیست.

هزار و یک مسئله فقهی، ج ۲، ص ۱۸۷، س ۶۲۵
استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

در زمان حیات شوهر، زن باید مهلت دهد تا تمکن حاصل شود و بعد از مرگ شوهر باید از ماترک او بپردازد و اگر ماترک ندارد پرداخت مهریه بر کسی واجب نیست.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

نفقة همسر (۱)

سؤال: آیا نفقه‌ای که شوهر به همسرش می‌پردازد برای زن مالکیت می‌آورد یا فقط اباحه تصرف را به دنبال دارد؟ (به این صورت که اگر چیزی از آن بواسطه قناعت یا غیره باقی ماند متعلق به زن است یا باید به شوهر برگرداند؟)

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر پول طعام یا خود طعام را زن تحویل بگیرد مالکش می‌شود و لو صرفه‌جویی نماید و اضافه بیاید ولی در پوشاک و مانند آن ملک زن نیست، اباحه تصرف است.

تحریر الواسیله، ج ۲، ص ۳۱۷، با استفاده از م ۱۴ و ۱۵

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر تا آخر آن مدتی که نفقه آن را گرفته بر استحقاق باقی باشد مالک آن می‌شود نه که فقط اباحه تصرف برایش باشد.

بسیار
اگر آن زن نفقه آن را گرفته بر استحقاق باشد
مالک آن می‌شود نه فقط اباحه تصرف برایش باشد

هفتاد و هفت
پنجشنبه ۱۳۳۰/۱۰/۱۰

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

نفقه شوهر برای همسر اگر در مثل سکنی باشد اباحه تصرف است و در غیر سکنی اگر شوهر قصد تملیک نموده باشد مال زن می‌باشد و مالکیت می‌آورد و اگر قصد تملیک نباشد اباحه تصرف است چنانکه چیزی از آن باقی بماند یا زن قناعت کند مال شوهر است.

حکایت
نفته شوهر برای همسر اگر در مثل سکنی باشد اباحه تصرف است و در غیر سکنی اگر شوهر قصد تملیک نموده باشد مال زن می‌باشد و مالکیت می‌آورد و اگر قصد تملیک نباشد اباحه تصرف است چنانکه چیزی از آن باقی بماند یا زن قناعت کند مال شوهر است در ۱۵۴

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

اگر نفقه واجبه باشد، زن آن را مالک می‌شود و اگر کمک خرجی خانه باشد باید در امور مربوط به خانه صرف شود.

برقیته
اگر نفقه واجبه باشد زن آن را مالک می‌شود و اگر کمک خرجی خانه باشد باید در امور مربوط به خانه صرف شود.

آیت الله خویی رحمته الله علیه

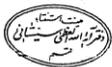
آنچه که موقع استفاده عین آن از بین می‌رود مثل صابون و طعام، زن مالک می‌شود و بعید نیست لباس هم شامل آنها باشد.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۲۸۹، م ۱۴۰۸

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

در مورد خوراک و پوشاک و مانند آن زن می‌تواند مطالبه کند که شوهر عین مال را به او تملیک کند و در اینصورت می‌تواند بفروشد یا نگه دارد و می‌تواند اکتفا کند به همین صورت که معمول است در مایملک زوج به مقدار نیاز تصرف نماید و در اینصورت مالک نمی‌شود.

رسیده
در مورد خوراک و پوشاک و مانند آن زن می‌تواند مطالبه کند که شوهر عین مال را به او تملیک کند و در اینصورت می‌تواند بفروشد یا نگه دارد و می‌تواند اکتفا کند به همین صورت که معمول است در مایملک زوج به مقدار نیاز تصرف نماید و در اینصورت مالک نمی‌شود.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

زن مالک نفقه می شود.

در فرضی که زن مالک نفقه می شود و هم با هم
 در فرضی که زن مالک نفقه می شود و هم با هم
 در فرضی که زن مالک نفقه می شود و هم با هم

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

زن مالک نفقه است و اختیار این مال با زن است.

زن مالک نفقه است و اختیار این مال
 با زن است.
 زن مالک نفقه است و اختیار این مال
 با زن است.

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر زن با صرفه جوئی مقداری از نفقه را زیاد بیاورد مرد حق استرداد ندارد.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۷۹، م ۱۳۳۶

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

نفقه ملک زن می شود.

نفقه ملک زن می شود.
 نفقه ملک زن می شود.
 نفقه ملک زن می شود.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

ظاهر این است که موارد فرق می کند. اگر در خانه شوهر است و با هم زندگی می کنند متعارف این است که اباحه تصرف است ولی اگر شوهر غائب است یا در عده‌ی طلاق رجعی است مالکیت می آورد.

ظاهر این است که موارد فرق می کند اگر عده شوهرت تمام
 زندگی می کنند متعارف این است که اباحه تصرف است ولی اگر
 شوهر غائب است یا در عده طلاق رجعی است
 مالکیت می آورد
 مالکیت می آورد
 مالکیت می آورد

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

آنچه از نفقه، انتفاع به آن، متوقف بر ذهاب عین آن باشد مثل خوردنی ها و آشامیدنی ها و لوازم بهداشتی زوجه، مالک عین آن می باشد بنابراین زوجه می تواند از زوج بخواهد که به او تملیک نماید و می تواند به همان نحوه که او بذل می کند اکتفاء نماید. و آنچه از نفقه با انتفاع از آن، باقی می ماند مثل مسکن یا فراش، زوجه نمی تواند از زوج بخواهد که به او تملیک نماید بلکه ائمتاع* زوج کافی است و تملیک لازم نیست. و نسبت به پوشاک (کسو) مسأله محل اشکال است. در قسم دوم، برای زوجه اباحه جایز نیست که بدون اجازه زوج در آن مال به غیر نحوه متعارف تصرف نماید یا به دیگری منتقل نماید ولی در قسم اول همه اینها جایز است.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

*ائمتاع: در اختیار قرار دادن نفقه از طرف زوج برای استفاده زوجه.

هزینه تحصیل زوجه

سؤال: آیا هزینه تحصیل زوجه بر عهده شوهر می باشد؟ در حکم مذکور فرقی بین موارد ذیل وجود دارد یا خیر؟

(الف) زوجه از خانواده ای است که اکثر افرادش تحصیل کرده اند.

(ب) ادامه تحصیل زوجه در ضمن عقد شرط شده باشد.

(ج) خواستگاری و ازدواج در اثناء تحصیل زوجه در مقطع خاصی بوده.

(د) زوجه پس از ازدواج؛ مقطع تحصیلی جدیدی را شروع کند.

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

به طور کلی هزینه تحصیل زوجه بر عهده شوهر نیست، مگر اینکه ضمن عقد نکاح یا عقد شرعی دیگری پرداخت هزینه تحصیل شرط شده باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم
 بطور کلی هزینه تحصیل زوج بر عهده شوهر نیست، مگر اینکه ضمن عقد نکاح یا عقد شرعی دیگری پرداخت هزینه تحصیل شرط شده باشد.
 دفتر
 دفتر امامت‌الله خمینی (ره)
 مجلس استفتائات
 ۲۵۶۹۹

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

در تمام موارد ذکر شده هزینه تحصیل بر عهده زوج نیست مگر در ضمن عقدی شرط شود که زوج هزینه تحصیل را بدهد و تحصیل او نیز مشروع باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در تمام موارد ذکر شده هزینه تحصیل بر عهده زوج نیست مگر در ضمن عقدی شرط شود که زوج هزینه تحصیل را بدهد و تحصیل او نیز مشروع باشد.
 دفتر
 دفتر امامت‌الله خمینی (ره)
 مجلس استفتائات
 ۲۵۶۹۹

آیت الله صافی گلپایگانی مد ظله العالی

در همه موارد مذکوره هزینه تحصیل زوجه بر عهده زوج نیست.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در همه موارد مذکوره هزینه تحصیل زوجه بر عهده زوج نیست.
 ۹ بهمن ماه ۱۳۴۰
 دفتر استفتائات
 دفتر امامت‌الله خمینی (ره)
 مجلس استفتائات

آیت الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

تنها مقاطعی از تحصیل که معاش همسر در حداقل شأن اجتماعی اش وابسته به آن است جزء نفقه واجب محسوب می شود.

بسم الله الرحمن الرحیم
 تنها مقاطعی از تحصیل که معاش همسر در حداقل شأن اجتماعی اش وابسته به آن است جزء نفقه واجب محسوب می شود.
 دفتر حضور
 دفتر امامت‌الله خمینی (ره)
 مجلس استفتائات
 ۱۳۴۰/۱۲/۱۱

آیت الله مکارم شیرازی مد ظله العالی

شوهر مسئولیتی نسبت به هزینه تحصیل ندارد مگر ضمن عقد شرط شده باشد.

شوهر مسئولیتی نسبت به هزینه تحصیل ندارد

مگر ضمن عقد شرط شده باشد

آیت الله نوری همدانی مد ظله العالی

در فرض سؤال جواب همه سؤالاتها خیر، برعهد شوهر نیست مگر آنکه در ضمن عقد نکاح شرط شده باشد.

در فرض سؤال بر وجه سؤالاتها
خیر، برعهد شوهر نیست مگر آنکه در ضمن عقد نکاح شرط شده باشد
۹۵، ۵۳۲

هزینه درمان زوجه

سؤال: آیا هزینه درمان زوجه بر عهدهی زوج است؟

امام خمینی رحمته الله علیه

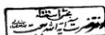
هزینه متعارف و معمول درمان زوجه (که معمولاً برای هر کس اتفاق می افتد) به عهدهی زوج است ولی بیماریهای سخت که به طور اتفاقی پیش می آید مخصوصاً در صورتیکه هزینه زیادی داشته باشد جزء نفقه نمی باشد.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۱۶، ۹۴ (فصل فی النفقات)

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

بر ذمه بودن زوج ولو درمان ضروری باشد، تأمل است.

مستند: بنفقه بویع ولو درمان ضروری باشد، تأمل است

احتیاط کنند (در این مورد مصالحه کنند).

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

هزینه متعارفه درمان زن در زمان حیاتش به عهده‌ی شوهر است و بیماری‌های صعب‌العلاجی که زوجه به طور اتفاقی به آن مبتلا می‌شود ولو نیازمند به هزینه زیادی است مشروط به این که شوهر به حرج نیفتد و امید به شفاء بلکه اطمینان به معالجه زوجه داشته باشد نیز بر ذمه زوج است.

استفتائات جدید، ج ۱، ص ۳۶۹، س ۱۶۵۱

منهاج الصالحین، ج ۲، احکام النفقات، ص ۳۵۹، م ۱۳۹۸م

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

هزینه‌های متعارف برای درمان امراض و آلامی که معمولاً افراد در خلال ماهها و سالها به آن مبتلا می‌شوند جزء نفقه واجب محسوب می‌شوند، ولی آنچه بخاطر معالجه امراض و آلام صعب‌العلاج که به طور اتفاقی افراد به آن مبتلا شده و بعضاً هزینه‌های سنگینی را هم در پی دارند، باشد، جزء نفقه واجب محسوب نمی‌شوند.

بسم‌تعالی

هزینه‌های متعارف برای درمان امراض و آلامی که معمولاً افراد در طول ماه‌ها و سال‌ها به آن مبتلا می‌شوند جزء نفقه واجب محسوب می‌شوند، ولی آنچه بخاطر معالجه امراض و آلام صعب‌العلاج که به طور اتفاقی افراد به آن مبتلا شده و بعضاً هزینه‌های سنگینی را هم در پی دارند، باشد جزء نفقه واجب محسوب نمی‌شوند.

آیت الله خویی رحمته الله علیه

هزینه درمان بیماری متعارف زوجه بر شوهر واجب است و در بیماری صعب‌العلاج که اتفاقی پیش می‌آید و نیاز به هزینه زیاد دارد مشروط به اینکه شوهر به حرج نیفتد بر شوهر واجب است.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۲۸۷، م ۱۳۹۸م

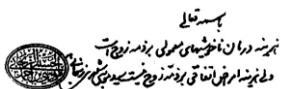
آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

هزینه درمان بیماری متعارف زوجه بر شوهر واجب است و در بیماری صعب العلاج که اتفاقی پیش می آید و نیاز به هزینه زیاد دارد مشروط به اینکه شوهر به حرج نیفتد بر شوهر واجب است.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۱۲۶، ۴۲۱ م

آیت الله شبیری رحمته الله علیه زنجانی رحمته الله علیه

هزینه درمان ناخوشی های معمولی بر ذمه زوج است ولی هزینه امراض اتفاقی بر ذمه زوج نیست.

آیت الله صافی رحمته الله علیه گلپایگانی رحمته الله علیه

هزینه بیماریهای معمولی زوجه به عهدهی زوج است. ولی مخارج بیماریهای سختی که گاهی اتفاق می افتد مخصوصاً در مواردی که هزینه زیادی به دنبال داشته باشد به عهدهی شوهر نیست.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۷۴ و ۴۷۵، ۹ م

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

مخارج درمان زوجه به مقدار متعارف به عهده زوج است و زائد بر آن به عهده خود زوجه است و در عین حال سزاوار است زوج کوتاهی نکند خصوصاً اگر زن توان مالی نداشته باشد.

جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۴۶، س ۱۶۸۶

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

هزینه بیماریهای معمولی زوجه به عهده‌ی زوج است. ولی مخارج بیماریهای سختی که گاهی اتفاق می‌افتد مخصوصاً در مواردی که هزینه زیادی به دنبال داشته باشد به عهده‌ی شوهر نیست.

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۱۸۳، س ۵۲۰

هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۷۸، م ۱۳۳۴

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

مداوا در حدّ متعارف جزء نفقه است.

استفتائات، ج ۱، ص ۲۴۱، س ۸۴۷

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

هزینه درمان زوجه در بیماریهای معمول و متعارف به عهده زوج است و در سایر بیماریها هم در صورت امکان بهتر آن است که بپردازد.

هزینه درمان زوجه در بیماریهای معمول متعارف
به عهده زوج است و در سایر بیماریها هم در صورت
امکان بهتر آن است که بپردازد.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

در امراض متعارف بر عهده زوج است در امراض صعب العلاج در اینکه جزء نفقه واجب باشد، احتیاط واجب است در این گونه موارد مصالحه کنند.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۲۵ و ۳۲۶، م ۱۳۹۸

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

وطی در دُبُر^۱

سؤال: الف) نزدیکی در دبر در حال طهر یا حیض با رضایت و عدم رضایت زن چه حکمی دارد؟

ب) در صورت حرمت اگر موجب کفاره شود، کفاره‌ی آن چه مقدار است؟

امام خمینی رحمته الله

الف) کراهت شدیدة دارد و احتیاط آن است که ترک کند مخصوصاً اگر زن راضی نباشد.
ب) کفاره ندارد.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۴۱، م ۱۱

توضیح المسائل، ص ۵۸، م ۴۵۳

آیت الله اراکی رحمته الله

الف) در دُبُر حائض و طی کردن محل اشکال است. و در دبر زن طاهره کراهت شدیدة دارد و احتیاط مستحب آن است که ترک کند مخصوصاً اگر زن راضی نباشد.
ب) بنابر احتیاط واجب کفاره دارد.

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۴۰، م ۱

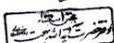
توضیح المسائل، ص ۷۹، م ۴۴۷ و ۴۵۰

آیت الله بهجت رحمته الله

الف) در حال طهر کراهت شدیدة دارد و در حال حیض خلاف احتیاط است.

برین

در حال طهر کراهت شدیدة دارد و در حال حیض خلاف احتیاط است

(ب) کفاره واجب نیست.

وسيلة النجاة، ج ۱، ص ۷۹، م ۲۶۸
استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله تبریزی رحمته الله

(الف) بنا بر احتیاط واجب جائز نیست.

بنا بر احتیاط واجب جائز نیست

(ب) کفاره واجب نیست.

توضیح المسائل، ص ۷۰، با استفاده از م ۴۵۸

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

(الف) این عمل کراهت شدیده دارد و احتیاط در ترک آن است مخصوصاً اگر زن راضی نباشد و در صورتی که موجب اذیت او شود حرام است.

این عمل کراهت شدیده دارد و احتیاط در ترک آن است خصوصاً اگر زن راضی نباشد و صورتی که موجب اذیت او شود.

حرام است.

(ب) کفاره واجب نیست.

توضیح المسائل امام خمینی رحمته الله، ص ۵۷ و ۵۸، م ۴۵۳

آیت الله خویی رحمته الله

(الف) بنا بر احتیاط لازم وطی در دبر چه حائض باشد چه نباشد، حرام است و اگر زن حائض باشد لازم است مرد استغفار کند.

(ب) احتیاط مستحب آن است که کفاره بدهد.

العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۱، ص ۲۲۵، السابع

توضیح المسائل، ص ۷۵ و ۷۶، م ۴۵۶ و ۴۵۸

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف) بدون رضایت زن بنا بر احتیاط واجب جایز نیست و در صورت رضایت کراهت شدید دارد.

درون رضایت زن بنا بر احتیاط واجب جایز نیست
و در صورت رضایت کراهت شدید دارد.

ب) کفاره واجب نیست.

توضیح المسائل، ص ۸۸، با استفاده از م ۴۵۰

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

الف) وطی زن در دبر، شدیداً مکروه است و خلاف احتیاط استحبابی است و در حال حیض احتیاط استحبابی اکید، ترک آن است و مرد نمی تواند بدون رضایت زن به این کار اقدام ورزد.

ب) بنا بر احتیاط مستحب کفاره دهد.

توضیح المسائل، ص ۹۷، با استفاده از م ۴۵۶

و ص ۵۲۱ و ۵۲۲، ذیل مسأله ۲۴۲۱

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

نزدیکی در دبر در حالت طهر و حیض تفاوت ندارد یعنی در هر دو صورت کراهت شدید دارد چه زن راضی باشد یا نه.

بسمه تعالی. نزدیکی در دبر در حالت طهر و حیض تفاوت ندارد یعنی در هر دو صورت
کراهت شدید دارد چه زن راضی باشد یا نه. - ۱۴۲۹ / ۲۴ / ۲۷

ب) کفاره واجب نیست.

توضیح المسائل، ص ۹۰، با استفاده از م ۴۵۸

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

(الف) اگر زن راضی باشد کراهت شدید دارد و در صورت عدم رضایت وی حرام است .

(ب) کفاره ندارد.

توضیح المسائل، ص ۷۲، م ۴۵۰

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

(الف) احوط و اولی (بنابر احتیاط مستحب) در هر دو حال (حیض و غیر حیض) ترک است و در حال حیض احتیاط ترک، شدیدتر است.

(ب) کفاره واجب نیست.

مجمع المسائل، ج ۴، ص ۲۸۳، س ۷۸۳

توضیح المسائل، ص ۷۶، با استفاده از م ۴۵۸

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

(الف) این کار بدون رضایت زوجه حرام و با رضایت او کراهت شدید دارد و در حال حیض کراهت آن بیشتر است.

این کار بدون رضایت زوجه حرام و با رضایت او کراهت شدید دارد

(ب) کفاره واجب نیست و اگر موجب آسیبی شود دیه تعلق می‌گیرد.

استفتائات جدید، ج ۲، ص ۵۵۸، س ۱۶۱۸

توضیح المسائل، ص ۸۴، با استفاده از م ۴۳۹

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف) نزدیکی، در دبر زن در هیچ صورتی جایز نیست.

نزدیکی، در دبر زن در هیچ صورتی جایز نیست
 حسین زنجانی ۱۷، ۲۳، ۲۴

ب) کفاره واجب نیست.

توضیح المسائل، ص ۹۲، با استفاده از م ۴۵۴

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط واجب از وطی در دبر زن حائض اجتناب شود و در حال طهر اگر زن راضی باشد بنا بر اظهار کراهت شدیدة دارد.

ب) کفاره واجب نیست.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۶۶، م ۲۲۸، پاورقی ۱۷۰

توضیح المسائل، ص ۲۷۲، م ۴۵۹

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

جلوگیری از بارداری بدون اجازه‌ی شوهر

سؤال: آیا زن می‌تواند بدون اجازه‌ی شوهر به وسیله‌ی دارویی که ضرر زیادی ندارد، از بارداری موقتاً جلوگیری نماید؟

امام خمینی رحمته الله علیه

خیر. جایز نیست.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۸۳، س ۷

آیت الله بهجت رحمته الله

اگر نکاح مشروط به استیلا (بیجه دار شدن) بوده است، نمی‌تواند.

استفتائات، ج ۴، ص ۷۷، س ۴۸۴۲

آیت الله تبریزی رحمته الله

در صورتی که جلوگیری موقت باشد و ضرر زیادی نداشته باشد اجازه شوهر لازم نیست.

صراط النجاة، ج ۹، ص ۲۷۵، س ۹۳۰

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۵۶، م ۱۳۷۸

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

محل اشکال است. (بنابر احتیاط بدون رضایت شوهر اقدام نکند).

اجوبة الاستفتائات، ص ۳۰۰، س ۱۲۵۹

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله خویی رحمته الله

در صورتی که جلوگیری موقت باشد و ضرر زیادی نداشته باشد اجازه شوهر لازم نیست.

صراط النجاة، ج ۲، ص ۳۱۹، س ۱۰۰۵

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۱۸، م ۱۳۷۸

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

اجازه شوهر لازم نیست.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۱۱۶، م ۳۸۵

ملحقات کتاب منهاج الصالحین، ص ۲۱۷، س ۱۶۹

آیت الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

جایز نیست.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط واجب باید با اجازه‌ی شوهر باشد.

جامع الاحکام، ج ۲، ص ۵۴، س ۱۴۰۵

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

رضایت شوهر لازم نیست.

جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۵۹، س ۱۷۵۱ و ج ۲،

ص ۴۸۰، س ۱۳۳۷

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

ظاهراً اذن شوهر شرط نیست.

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۱۷۳، س ۴۸۶ و ج ۳،

ص ۲۴۴، س ۷۰

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

باید با رضایت شوهر باشد.

استفتانات جدید، ج ۲، ص ۶۱۰، با استفاده از س ۱۷۶۵

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

جلوگیری برای مدت طولانی جایز نیست و در صورت موقت، با تذکر شوهر به عدم رضایت جایز نیست.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۱، ص ۲۸۰، س ۹۶۰

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اگر ضرر زیادی نداشته باشد رضایت شوهر لازم نیست.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۲۲، م ۱۳۷۸

اجبار مرد به جلوگیری از بارداری

سؤال: آیا شوهر می‌تواند جهت جلوگیری از بارداری، همسرش را اجبار به بستن لوله، خوردن قرص و غیره نماید؟

آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، اراکی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه، خونی رحمته الله علیه، سیستانی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه، صافی گلپایگانی رحمته الله علیه، فاضل لنکرانی رحمته الله علیه، گلپایگانی رحمته الله علیه، مکام شیرازی رحمته الله علیه، نوری همدانی رحمته الله علیه و وحید خراسانی رحمته الله علیه:
خیر.^۱

۱. امام خمینی رحمته الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۰۵، با استفاده از القول فی النشوز و توضیح المسائل، ص ۳۵۴، م ۲۴۱۲، احکام عقد دائم آیت‌الله اراکی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۴۴۷، م ۲۴۲۶ (احکام عقد دائم) و المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۸۸، با استفاده از م ۲۴۲۶ آیت‌الله بهجت رحمته الله علیه: استفتائات، ج ۴، ص ۵۲، با استفاده از م ۴۷۳۲ و توضیح المسائل، ص ۳۸۰، م ۱۸۹۷ و ۱۸۹۸ آیت‌الله تبریزی رحمته الله علیه: استفتائات، ج ۱، ص ۳۲۹، با استفاده از م ۱۴۶۰ و منهاج‌الصالحین، ج ۲، ص ۳۶۱، م ۱۴۰۷ و توضیح المسائل، ص ۴۲۴، با استفاده از م ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله علیه: اجوبه‌الاستفتائات، ص ۲۷۷، م ۱۲۵۷ آیت‌الله خونی رحمته الله علیه: منهاج‌الصالحین، ج ۲، ص ۲۸۲، با استفاده از م ۱۳۶۵ و ۲۸۹، با استفاده از م ۱۴۰۷ و توضیح المسائل، ص ۴۳۲، با استفاده از م ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ آیت‌الله سیستانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۳۹۰، م ۲۳۷۵ و ۲۳۷۶ و منهاج‌الصالحین، ج ۳، ص ۱۰۶، با استفاده از م ۳۵۰ آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۵۲۱ و ۵۲۲، با استفاده از م ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه: هدایه‌العباد، ج ۲، ص ۴۶۳، با استفاده از القول فی النشوز و توضیح المسائل، ص ۴۱۹، با استفاده از م ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ (احکام عقد دائم) آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۴۳۲، با استفاده از م ۲۵۳۵ و ۲۵۳۶ و جامع‌المسائل، ج ۱، ص ۴۴۱، با استفاده از م ۱۶۶۶ آیت‌الله گلپایگانی رحمته الله علیه: هدایه‌العباد، ج ۲، ص ۳۶۷، با استفاده از م ۱۲۹۰ و توضیح المسائل، ص ۴۱۰، با استفاده از م ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه: احکام پزشکی، ص ۷۰، س ۱۸۱ و احکام خانواده، ص ۲۸۳، س ۶۸۳ آیت‌الله نوری همدانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۴۷۸، با استفاده از م ۲۴۰۸ و ۲۴۰۹ و منتخب‌المسائل، ص ۳۱۴، با استفاده از م ۹۹۸ و ۹۹۹ آیت‌الله وحید خراسانی رحمته الله علیه: منهاج‌الصالحین، ج ۳، ص ۳۲۵، با استفاده از الفصل العاشر فی النفقات و توضیح المسائل، ص ۶۶۳، با استفاده از م ۲۴۷۶ و ۲۴۷۷

اذن خروج از منزل در دوران عقد

سؤال: در دوران عقد که دختر هنوز در خانه پدر است و شوهر نفقه‌ای نمی‌پردازد و زن نیز تمکین نمی‌کند:

- الف) در اموری مانند بیرون رفتن از منزل اجازه با کیست؟ (پدر یا شوهر) و در صورت نهدی شوهر از این امور امر کدام یک از پدر و شوهر مطاع است؟
- ب) در صورت تمکین زن از شوهر چطور؟ (در همان دوران عقد)

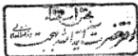
امام خمینی رحمته الله علیه

الف و ب) تمام حقوق زوجیت ثابت است و در هر دو صورت اذن همسر لازم است. استفتائات، ج ۳، ص ۱۴۶، س ۴

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

مطلقا اجازه با شوهر است.

مطلقا اجازه با شوهر است

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

در فاصله بین عقد و عروسی که بطور متعارف زن در خانه پدر می‌ماند نفقه او بر شوهر نیست و خارج شدن او از خانه در این مدت منوط باذن شوهر نیست چه تمکین بنماید یا تمکین ننماید.

در فاصله بین عقد و عروسی که بطور متعارف زن

در خانه پدر می‌ماند نفقه او بر شوهر نیست و خارج شدن او از خانه در این مدت منوط باذن شوهر نیست چه تمکین بنماید یا تمکین ننماید

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

دختری که عقد کرده ولی هنوز به خانه شوهر نرفته و در منزل پدر زندگی می‌کند آیا نفقه او به عهده‌ی شوهر است؟
اگر زن تمکین از شوهر دارد نفقه او بر عهده‌ی زوج است.

اگر زن تمکین از شوهر دارد نفقه او بر عهده‌ی زوج است.

در فرض مرقوم، آیا تمکین بر این دختر واجب است، با توجه به این که مرسوم خانواده‌ها این است که تا انجام مراسم عروسی، عمل زناشویی انجام نشود؟
اگر مورد درخواست شوهر باشد و بر زوجه حرجی نباشد تمکین بر زوجه واجب است و لکن زوجه باکره می‌تواند امتناع کند از تمکین به دخول تا دریافت مهریه در صورتی که قید شده باشد شوهر عندالمطالبه باید آنرا پرداخت نماید (یعنی مهر موجّل نباشد) و چنانچه در ضمن عقد شرط عدم تمکین به دخول شده باشد و یا عقد مبنی بر آن منعقد شده باشد رعایت شرط لازم است.

۲- اگر مورد درخواست شوهر باشد در زوجه حرجی نباشد تمکین بر زوجه واجب است و لکن زوجه باکره می‌تواند امتناع کند از تمکین به دخول تا دریافت مهریه در صورتی که قید شده باشد شوهر عندالمطالبه باید آنرا پرداخت نماید (یعنی مهر موجّل نباشد) و چنانچه در ضمن عقد شرط عدم تمکین به دخول شده باشد و یا عقد مبنی بر آن منعقد شده باشد رعایت شرط لازم است.

آیا خروج این دختر در این مدت از خانه پدر باید با اجازه‌ی شوهر باشد؟
خروج دختر از خانه پدرش منوط به اجازه شوهر نیست.

۳- خروج دختر از خانه پدرش منوط به اجازه شوهر نیست.

آیت الله خویی رحمته الله علیه

نیاز به اذن شوهر نمی باشد.

صراط النجاة، ج ۲، ص ۲۱۳، ۶۰۹م

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

در هر دو صورت اجازه با همسر است.

مناسک محشی، ص ۹۷، با استفاده س ۱۸۳، پاورقی ۳

آیت الله شبیری رحمته الله علیه

در هر حال خروج از منزل، منوط به رضایت شوهر است.

بسمه تعالی
در حال خروج از منزل، منوط به رضایت شوهر است.
۲۱ ثواب اکرم ۱۴۳۷
پیش استفتائات
دفتر حضرت
امام خمینی (علیه السلام)

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

در هر مورد اطاعت شوهر لازم است.

در هر مورد در طاعت شوهر لازم است و در این
صورت

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

وقتی عقد ازدواج بین زن و مرد خوانده می شود تمام احکام زن و شوهری بین آنها جاری است و زن موظف به تمکین است و بدون اجازه شوهر نمی تواند از منزل خارج شود.

مستند
مطلوبه و تمکین است. ازدواج بین زن و مرد
تمام احکام زن و شوهری بین آنها جاری است. زن
موظف به تمکین است و بدون اجازه شوهر نمی تواند
منزل خارج شود.

آیت الله مکارم شیرازی مد ظله العالی

مادام که در خانه پدر است نه نفقه دارد نه اجازه برای خروج از منزل از سوی شوهر لازم است.

مادام که در حق پدر است نفقه دارد واجب از سوی شوهر است.
از منزل از سوی شوهر لازم است.

آیت الله نوری همدانی مد ظله العالی

در هر دو صورت اجازه با همسر است.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۲، ص ۱۹۸، با استفاده از س ۶۶۱

مناسک محشی، ص ۹۷، با استفاده از س ۱۸۳، پاورقی ۳

آیت الله وحید خراسانی مد ظله العالی

بیرون رفتن در دوران عقد متوقف بر اجازه شوهر نیست ولی برای بیرون رفتن از شهر بنا بر احتیاط واجب اذن بگیرد. (فرقی بین تمکین و عدم تمکین و دادن یا ندادن نفقه نیست).

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

نخواندن صیغه محرمیت در جشن نامزدی

سؤال: آیا نامزدهائی که شیرینی نامزدی خورده‌اند، ولی صیغه عقد نخوانده‌اند، محرم یکدیگرند؟

اتفاق آراء مراجع

بدون اجراء عقد، محرمیت حاصل نمی‌شود.

طلاق و عدّه‌ی مستترابه^۱

سؤال: طلاق و عدّه‌ی زنی که به علل طبیعی و غیرطبیعی خون حیض نمی‌بیند ولی در سن زن‌هایی است که خون حیض می‌بینند، چگونه می‌باشد؟

آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، اراکی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه، خویی رحمته الله علیه، سیستانی رحمته الله علیه، شبیری زنجانی رحمته الله علیه، صافی گلپایگانی رحمته الله علیه، فاضل لنکرانی رحمته الله علیه، گلپایگانی رحمته الله علیه، مکام شیرازی رحمته الله علیه، نوری همدانی رحمته الله علیه و حید خراسانی رحمته الله علیه : طلاق: باید بعد از گذشتن سه ماه از آخرین نزدیکی، صیغه طلاق جاری شود. عدّه: باید بعد از طلاق تا سه ماه قمری عدّه نگه دارد.^۲

۱. زنی که به حد یا تنگی نرسیده ولی به عللی خون حیض نمی‌بیند.

۲. امام خمینی رحمته الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۲۸، ۱۴ و ص ۳۳۶، ۱۱ و توضیح المسائل، ص ۳۶۷، ۲۵۰۷
 آیت‌الله اراکی رحمته الله علیه: المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۱۰۷ و ۱۰۸، ۲۵۲۶ و ۲۵۲۶ و توضیح المسائل، ص ۴۶۴ و ۴۶۵، ۲۵۲۱ م و ۲۵۲۶
 آیت‌الله بهجت رحمته الله علیه: جامع المسائل، ج ۴، ص ۱۳۲ و ۱۳۳، ۲۵۲۱ م و توضیح المسائل، ص ۳۹۶ و ۳۹۸، ۲۰۰۰ م و ۲۰۰۸
 آیت‌الله تبریزی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۶۸، ۱۴۲۲ م و ۱۴۲۶ و ص ۳۷۳، ۱۴۴۸ م و توضیح المسائل، ص ۳۸۴ و ۳۸۵، ۲۵۱۶ م و ۲۵۲۲
 آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۲۸، ۱۴ م و ص ۳۳۶، ۱۱ م و توضیح المسائل، ص ۳۶۷، ۲۵۰۷ م
 آیت‌الله خویی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین (المعاملات)، ج ۲، ص ۲۹۳، ۱۴۲۶ م و توضیح المسائل، ص ۴۴۸ و ۴۴۹، ۲۵۱۶ م و ۲۵۲۲
 آیت‌الله سیستانی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۱۴۸ و ۱۴۹ الامر الثالث، م ۳ و ص ۱۶۷ و ۱۶۸ القسم الثالث، م ۵۵۰ و توضیح المسائل، ص ۵۰۳ و ۵۰۴، ۲۴۶۶ م و ۲۴۷۱
 آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۵۴۵ و ۵۴۶، ۲۵۱۶ م و ۲۵۲۱
 آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۵۰۷ و ۵۰۸، ۲۵۱۶ م، ۲۵۲۱ م و هدایه العباد، ج ۲، ص ۴۹۰ و ۴۹۹، ۱۱ م و ۱۴
 آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه: الاحکام الواضحه، ص ۳۹۵ و ۳۹۹، ۱۷۶۴ م و ۱۷۸۷ و توضیح المسائل، ص ۴۵۱ و ۴۵۲، ۲۶۳۶ م و ۲۶۴۲
 آیت‌الله گلپایگانی رحمته الله علیه: هدایه العباد، ج ۲، ص ۳۹۲، ۱۳۷۹ م و ص ۴۰۱ و ۴۰۲، ۱۴۱۷ م و ۱۴۲۱ م و توضیح المسائل، ص ۴۲۵، ۲۵۱۶ م و ۲۵۲۱، ۲۵۲۲ م
 آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۴۱۴ و ۴۱۵، ۲۱۴۳ م و ۲۱۴۷ م و احکام بانوان، ص ۲۰۵، ۷۳۳
 آیت‌الله نوری همدانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۳۷۴ و ۳۷۵، ۲۵۰۲ م و ۲۵۰۸ م و منتخب المسائل، ص ۳۳۶، ۱۰۸۶ م
 آیت‌الله وحید خراسانی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۲۹، ۱۴۲۶ م و ص ۳۳۴، ۱۴۴۸ م و توضیح المسائل، ص ۶۸۰ و ۶۸۱، ۲۵۷۱ م و ۲۵۷۷ م

حکم مسترابه بودن خانم غیر یائسه

سؤال: زنی که یائسه نشده اما هر چند ماه یکبار حیض می‌شود، در چه صورتی ملحق به مسترابه است؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۷۶، ۱۱م

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

جامع الاحکام، ج ۴، ص ۱۵۸

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۷۳، م ۱۴۴۶ و ۱۴۴۷

آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

اگر فاصله بین دو حیض او کمتر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیشتر است، ملحق به مسترابه می‌شود.

بیتنا

اگر فاصله بین دو حیض او کمتر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیشتر است، ملحق به مسترابه می‌شود.

۲۵۷۴۵

دفتر

مجلس شورای اسلامی ایران

آیت‌الله خوئی رحمته‌الله

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

منهاج‌الصالحین، ج ۲، ص ۳۳۴، م ۱ و ص ۳۴۹، م ۱۹

آیت‌الله سیستانی رحمته‌الله

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

منهاج‌الصالحین، ج ۳، ص ۱۶۶ و ۱۶۷، م ۵۴۷ و ۵۴۹

آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته‌الله

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

توضیح‌المسائل، ص ۵۴۶، م ۲۵۲۱

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته‌الله

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۴۹۹، م ۱۱

آیت‌الله گلپایگانی رحمته‌الله

اگر فاصله بین دو حیض او کم‌تر از سه ماه است، ملحق به مسترابه نمی‌شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیش‌تر است، ملحق به مسترابه است.

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۴۰۱، م ۱۴۱۷

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در صورتی که فاصله عادت او بیش از سه ماه است، عده او سه ماه می باشد.

در صدق آن فاصله عادت او بیش از سه ماه است.
عده او سه ماه می باشد. همیشه معنی و تفسیر
۱۳۳۰ ره ۲۳
بازرسی

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر فاصله دو حیض او سه ماه یا بیشتر است، به مستترابه ملحق می شود.

بسم تعالی
اگر فاصله دو حیض او سه ماه یا بیشتر است، به مستترابه ملحق می شود.
۱۳۶۶/۱/۲۲

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اگر فاصله بین دو حیض او کم تر از سه ماه است، ملحق به مستترابه نمی شود و اگر فاصله بین دو حیض سه ماه یا بیشتر است، ملحق به مستترابه است.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۳۸، ۱۴۴۶م و ۱۴۴۷

محرمات حدادا

سؤال: زنی که شوهرش فوت کرده چه کارهایی در زمان عده بر او حرام است؟

امام خمینی رحمته الله علیه

زینت در لباس و لباس الوان و زینت در بدن مانند سرمه کشیدن، زدن عطر، خضاب، سرح کردن صورت و خط انداختن و مانند این ها.

توضیح المسائل، ص ۳۴۷، ۲۵۱۸م

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۳۸، ۴م

۱. حداد یعنی خودداری زن شوهر مرده از کاربرد زینت و بوی خوش و مانند این ها در مدت عده وفات.

آیت‌الله اراکی رحمته‌الله

زینت حرام است مانند سرمه کشیدن، زدن عطر، خضاب کردن و هم‌چنین لباس الوان و رنگارنگ و هم‌جنس کارهای دیگری که زینت حساب می‌شود.

المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۱۰۹، م ۲۵۳۲
توضیح المسائل، ص ۴۶۶، م ۲۵۳۲

آیت‌الله بهجت رحمته‌الله

زینت در بدن و لباس بر او حرام است. (لباس رنگارنگ و سرمه حرام است و هر کاری زینت حساب شود).

جامع المسائل، ج ۴، ص ۱۶۴ (بحث عده وفات - وجوب ترک زینت)
توضیح المسائل، ص ۳۹۹، م ۲۰۱۲

آیت‌الله تبریزی رحمته‌الله

زینت در بدن و لباس مانند سرمه کشیدن و بوی خوش و خضاب و سرخاب و آب طلا و پوشیدن لباس سرخ و زرد که نزد عرف لباس زینتی به حساب می‌آید و چه بسا لباس مشکی که زینتی است.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۷۴، م ۱۴۵۲

آیت‌الله خوئی رحمته‌الله

زینت در بدن و لباس مانند سرمه کشیدن، بوی خوش، خضاب و سرخاب و آب طلا و پوشیدن لباس سرخ و زرد که در نزد عرف لباس زینتی محسوب می‌شود و چه بسا لباس سیاهی که زینتی هست.

توضیح المسائل، ص ۴۵۱، م ۲۵۲۷

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۳۹۹، م ۱۴۵۲

آیت‌الله سیستانی رحمته‌الله علیه

زنی که در عده وفات می‌باشد حرام است لباسی که زینت است بپوشد. هم‌چنین سرمه کشیدن و خضاب نمودن استفاده از لوازم آرایش و زیورآلات طلا و نقره هر چه به حسب عرف اجتماعی که در آن‌جا زندگی می‌کند زینت به حساب آید بر او حرام است و چه بسا گاهی لباس سیاه به خاطر کیفیت برش یا بعضی از خصوصیات دیگر که در آن موجود است مثل اینکه لباس نقش‌دار باشد، در عرف لباس زینتی محسوب گردد.

استفتائات، ص ۱۸۲، م ۱۴

منهاج‌الصالحین، ج ۳، ص ۱۷۶، م ۵۸۱

آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته‌الله علیه

واجب است ترک زینت و پوشیدن لباس و زینت کردن به سرمه یا کارهای دیگر خودداری کند.

توضیح‌المسائل، ص ۵۴۷، م ۲۵۲۷

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته‌الله علیه

زینت در بدن مانند سرمه کشیدن و استعمال عطر و خضاب و آرایش کردن و زینت در لباس مانند لباس سرخ و زرد و امثال این‌ها و زیورآلات زنانه و به طور کلی آنچه برای شوهر در عروسی و اعیاد زینت می‌کرد و به لحاظ اختلاف در زمان و مکان و اشخاص، زینت مختلف است.

توضیح‌المسائل، ص ۵۰۹، م ۲۵۲۷

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۵۰۲، م ۴

آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته‌الله

حرام است لباس‌های زینتی بپوشد و سرمه بکشد و هم‌چنین کارهای دیگری که زینت حساب شود بر او حرام می‌باشد و هم‌چنین بوی خوش و روغن مالیدن.

توضیح‌المسائل، ص ۴۵۳، م ۲۶۴۷

احکام‌الواضحه، ص ۴۰۱، م ۱۷۹۵

آیت‌الله گلپایگانی رحمته‌الله

زینت در بدن مانند سرمه کشیدن، عطر استعمال کردن، خضاب نمودن، آرایش کردن و زینت در لباس مانند لباس سرخ و زرد و امثال اینها و زیورآلات زنانه و به طور کلی آنچه برای شوهر در عروسی و اعیاد زینت می‌کرد و به لحاظ اختلاف در زمان و مکان و اشخاص زینت مختلف است.

توضیح‌المسائل، ص ۴۲۶، م ۲۵۲۷

مجمع‌المسائل، ج ۲، ص ۲۶۱، س ۷۴۷

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۴۰۳، م ۱۴۲۶

آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته‌الله

زن باید در مدت عده وفات از پوشیدن لباس‌های زینتی و کشیدن سرمه در چشم و کارهای دیگر که زینت حساب می‌شود خودداری کند.

احکام خانواده، ص ۴۶۳، س ۱۰۲۷

احکام بانوان، ص ۲۲۸، م ۸۵۳

توضیح‌المسائل، ص ۴۲۰، م ۲۱۵۲

آیت‌الله نوری همدانی رحمته‌الله

لباس الوان، سرمه کشیدن و هم‌چنین کارهای دیگری که زینت حساب می‌شود.

توضیح‌المسائل، ص ۴۹۷، م ۲۵۱۳

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

زینت در بدن و لباس مانند سرمه کشیدن، بوی خوش، خضاب، سرخاب، آب طلا و پوشیدن لباس سرخ و زرد که در نزد عرف لباس زینتی محسوب می شود و چه بسا لباس سیاهی که زینتی هست.

توضیح المسائل، ص ۶۸۳، م ۲۵۸۲
 منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۳۹، م ۱۴۵۲

تمام شدن مدت عقد موقت در حیض و محاسبه‌ی عدّه

سؤال: اگر مدت عقد موقت خانمی در بین حیض تمام شود، آیا روزهای باقیمانده حیض برای او یک حیض محسوب می شود؟

امام خمینی رحمته الله علیه

خیر، باقیمانده، جزء دو حیض محسوب نمی شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۳۷، م ۱۳

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

بعد از اتمام مدت یا بذل مدت باید دو حیض کامل عدّه نگه دارد.

استفتائات، ج ۴، ص ۱۵۰، با استفاده از س ۵۱۱۳ و
 ص ۲۴۵ با استفاده از س ۵۴۷۳

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

بنابراحتیاط واجب روزهای باقی مانده از حیض، جزء عدّه محسوب نمی شود و باید منتظر شود که دو حیض کامل ببیند.

صراط النجاة، ج ۸، ص ۲۰۸، س ۵۸۲

آیت الله خامنه‌ای رحمته‌الله علیه

اگر در اثنای حیض مدت آن منقضی شد یا مدت آن را مرد ببخشد این حیض از عده حساب نمی‌شود بلکه حتماً باید بعد از آن دو حیض کامل ببیند. البته این در صورتی است که حامله نباشد.

اگر در اثنای حیض، مدت آن منقضی شد یا مدت آن را مرد ببخشد این حیض از عده حساب نمی‌شود، بلکه حامله بعد از آن

دو حیض کامل ببیند؛ البته این در صورتی است که حامله نباشد. ۲۰۹۸۸

آیت الله خویی رحمته‌الله علیه

خیر، باید دو حیض کامل باشد.

منهاج الصالحین، ج ۲، ص ۲۷۴، با استفاده از
م ۱۳۱۰، (فی عقد المتعه)

آیت الله سیستانی رحمته‌الله علیه

خیر، بنابر احتیاط لازم باید دو حیض کامل باشد.

المسائل المنتخبه، ص ۳۹۶، با استفاده از م ۱۱۰۲
منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۱۷۴، با استفاده از م ۵۷۴

آیت الله شبیری زنجانی رحمته‌الله علیه

خیر، عده‌اش به یک حیض کامل است و احتیاط استحبابی در دو حیض کامل است.

توضیح المسائل، ص ۵۴۶، با استفاده از م ۲۵۲۴

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته‌الله علیه

خیر، باید دو حیض کامل بعد از آن باشد.

هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۴۶، م ۱۶

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته‌الله علیه

خیر، بنابر احتیاط واجب باید دو حیض کامل باشد.

الاحکام الواضحه، ص ۴۰۰، م ۱۷۸۹

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

خیر، باید دو حیض کامل بعد از آن باشد.

هدایة العباد، ص ۳۵۳، م ۱۲۳۴

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

خیر، باید دو حیض کامل عدّه نگه دارد.

احکام بانوان، ص ۲۲۳، م ۸۳۱

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

باید دو حیض کامل باشد.

توضیح المسائل، ص ۴۹۶، با استفاده از م ۲۵۱۰

منتخب المسائل، ص ۳۳۶، با استفاده از م ۱۰۸۷

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

خیر، باید دو حیض کامل باشد.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۰۷، با استفاده از

م ۱۳۱۰

حکم مطالبه مهریه در صورت نزدیکی از دبر

سؤال: اگر در ایام عقد، نزدیکی از دبر انجام گرفته باشد، در صورت طلاق، تمام مهریه به زن تعلق می‌گیرد یا نصف آن؟

آیات عظام: امام خمینی رحمته الله علیه، اراکی رحمته الله علیه، بهجت رحمته الله علیه، تبریزی رحمته الله علیه، خامنه‌ای رحمته الله علیه، خویی رحمته الله علیه، سیستانی رحمته الله علیه، شبیری رحمته الله علیه، زنجانی رحمته الله علیه، صافی گلپایگانی رحمته الله علیه، فاضل لنکرانی رحمته الله علیه، گلپایگانی رحمته الله علیه، مکارم شیرازی رحمته الله علیه، نوری رحمته الله علیه، همدانی رحمته الله علیه، وحید خراسانی رحمته الله علیه:
تمام مهر تعلق می‌گیرد.^۱

-
۱. امام خمینی رحمته الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۰۰، م ۱۷
 آیت‌الله اراکی رحمته الله علیه: العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۴۰، م ۴
 آیت‌الله بهجت رحمته الله علیه: جامع المسائل، ج ۴، ص ۶۲ (احکام مهر) دخول موجب مهر
 آیت‌الله تبریزی رحمته الله علیه: صراط النجاة، ج ۸، ص ۲۱۵، س ۶۰۷
 آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله علیه: تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۰۰، م ۱۷
 آیت‌الله خویی رحمته الله علیه: العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۲، ص ۶۴۰، م ۴
 آیت‌الله سیستانی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۹۶، م ۳۰۸
 آیت‌الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه: توضیح المسائل، ص ۵۴۴، م ۲۳۹۲، و ص ۸۰، با استفاده از م ۳۵۵
 آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه: هدایة العباد، ج ۲، ص ۴۵۹، م ۱۷
 آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه: العروة الوثقی مع تعلیقات، ج ۲، ص ۶۹۰، م ۴ (۳۶۸۸)
 آیت‌الله گلپایگانی رحمته الله علیه: هدایة العباد، ج ۲، ص ۳۶۲، م ۱۲۷۰
 آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه: العروة الوثقی مع تعلیقات، ج ۲، ص ۷۶۸، م ۴، و ص ۷۹۸، م ۴
 آیت‌الله نوری همدانی رحمته الله علیه: التعلیقات علی کتاب، ص ۴۴۶، فصل ۱
 آیت‌الله وحید خراسانی رحمته الله علیه: منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۱۷، م ۱۳۵۰

حکم خواستگاری در انواع عده

سؤال: خواستگاری در انواع عده چه حکمی دارد؟ (طلاق بائن - طلاق رجعی - عده عقد موقت - عده وفات)

آیت الله بهجت رحمته الله

خواستگاری غیرصریح در عده رجعیه جایز نیست و در مطلقه به سه طلاق و عده بائن جایز است.

جامع المسائل، ج ۳، ۵۹۵م

آیت الله تبریزی رحمته الله

خواستگاری غیرصریح در عده رجعیه جایز نیست و در عده بائن جایز است.

منهاج الصالحین، ج ۲، فی المحرمات نکاح، ص ۳۴۴، ۱۳۰۱م

آیت الله خوئی رحمته الله

خواستگاری غیرصریح در عده رجعیه جایز نیست و در عده بائن جایز است.

منهاج الصالحین، ج ۲، معاملات، ص ۲۷۲، ۱۳۰۱م

استفتائات، ص ۲۹۰، س ۹۸۰

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

در غیر عده رجعی مانعی ندارد.

استفتاء دریافتی از مرکز پاسخگویی ملی

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

خواستگاری در عده رجعی و عده وفات و عده بائنیه که امکان رجوع زوج در آن وجود دارد - مثل طلاق خلع که با رجوع زوجه در بذل امکان رجوع زوج وجود دارد - جایز نیست.

بسمه تعالی

خواستگاری در عده رجعی و عده وفات و عده بائنیه که امکان

رجوع زوج در آن وجود دارد - مثل طلاق خلع که با رجوع

زوجه در بذل امکان رجوع زوج وجود دارد - جایز نیست.

آیت الله فاضل گلپایگانی رحمته الله علیه

در عده طلاق رجعی جایز نیست ولی در سایر عده ها مانعی ندارد ولی عقد نباید انجام شود.

استفتاء دریافتی از مرکز پاسخگویی ملی

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

خواستگاری زنی که در عده غیر است تصریحاً حرام است. در عده غیر رجعی به طور تعریض و اشاره جایز است ولی در عده رجعی به طور تعریض هم جایز نیست.

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۲۵۶، ص ۷۳۳

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در هیچ کدام جایز نیست.

در هیچ کدام جایز نیست

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

خواستگاری فقط در غیر عده طلاق رجعی اشکال ندارد.

استفتاء دریافتی از مرکز پاسخگویی ملی

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

خواستگاری غیر صریح در عده رجعیه جایز نیست و در عده بائن جایز است.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۳۰۸، م ۱۳۰۱

حکم شیردادن مادر بزرگ به نوه

سؤال: اگر مادر بزرگ به فرزند دختر یا پسرش با شرایط شیر بدهد آیا پدر و مادر شیرخوار به یکدیگر حرام می شوند؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر مادر بزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی شود.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۷۲، قسمت تنبیه، م ۱

استفتائات، ج ۳، ص ۲۲۹، س ۲۶

توضیح المسائل، ص ۳۶۱، م ۲۴۷۲

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

اگر مادر بزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی شود.

توضیح المسائل، ص ۴۵۶، م ۲۴۸۶

مسائل الواضحه، ج ۲، ص ۹۸، م ۲۴۸۶

آیت‌الله بهجت رحمته‌الله

اگر مادر بزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۳۸۹، م ۱۹۶۳
استفتانات، ج ۴، ص ۹۵، س ۴۹۰۴

آیت‌الله تبریزی رحمته‌الله

اگر مادر بزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۳۷۷، م ۲۴۸۱
مسائل‌المنتخبه، ص ۳۱۴، م ۱۰۵۸

آیت‌الله خویی رحمته‌الله

اگر مادر بزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۴۴۱، م ۲۴۸۱

آیت‌الله خامنه‌ای مد ظله‌العالی

اگر زنی بچه دختر خود را شیر دهد (با شرایط آن) آن دختر به شوهر خود حرام می‌شود، ولی اگر بچه پسر خود را شیر دهد، زن پسرش که مادر آن طفل شیرخوار است بر شوهر خود حرام نمی‌شود.

اگر زنی بچه دختر خود را شیر دهد (با شرایط آن) آن دختر به شوهر خود حرام می‌شود، ولی اگر بچه پسر خود را شیر دهد، زن پسرش که مادر آن طفل شیرخوار است بر شوهر خود حرام نمی‌شود.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی شود.

توضیح المسائل، ص ۳۹۹، م ۲۴۵۳

مسائل المنتخبه، ص ۳۸۵، م ۱۰۷۳

آیت الله شبیری رحمته الله علیه

اگر زنی فرزند دختر نسبی خود را شیر کامل دهد، آن دختر بر پدر آن بچه (هر چند رضاعی باشد) حرام است... بلکه بنابر احتیاط واجب اگر مادربزرگ نوه پسری (نسبی) خود را شیر دهد، عروسش که ما در آن طفل شیرخوار است بر پسرش حرام می شود.

توضیح المسائل، ص ۵۳۳، م ۲۴۸۱

آیت الله صافی رحمته الله علیه

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی شود.

توضیح المسائل، ص ۴۹۸، م ۲۴۸۱

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی شود.

توضیح المسائل، ص ۴۴۳، م ۲۵۹۹

احکام الواضحه، ص ۳۸۰، م ۱۶۸۲

آیت‌الله گلپایگانی رحمته‌الله

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۴۸۹، م ۲۴۸۱

هدایة‌العباد، ج ۲، ص ۳۳۴، م ۱۱۵۴

آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته‌الله

احتیاط مستحب آن است که زن بچه دختر خود را شیر کامل ندهد و (همچنین) مانعی ندارد که زن نوه پسری خود را شیر دهد.

توضیح المسائل، ص ۴۱۱، م ۲۱۱۴ و ۲۱۱۵

آیت‌الله نوری همدانی رحمته‌الله

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۴۸۸، م ۲۴۶۸

منتخب المسائل، ص ۳۲۶، م ۱۰۵۸

آیت‌الله وحید خراسانی رحمته‌الله

اگر مادربزرگ به فرزند دختر خود با شرایط شیر بدهد، آن دختر بر شوهرش حرام (ابد) می‌شود ولی اگر به فرزند پسر خود شیر دهد موجب حرام شدن پدر و مادر شیرخوار نمی‌شود.

توضیح المسائل، ص ۴۷۹، م ۲۵۳۶

محرمیت بستگان در رحم اجاره‌ای

سؤال: در رحم اجاره‌ای که نطفه از صاحب رحم و شوهرش نیست، بیان بفرمائید:

۱. آیا رشد جنین در رحم زن موجب محرمیت بچه به این زن و شوهر و سایر محارم نسبی می‌شود؟

۲. اگر رشد جنین در رحم باعث محرمیت نشود، آیا شیر خوردن نوزاد از صاحب رحم، موجب محرمیت می‌شود؟

الف) محرمیت به زن صاحب رحم

ب) محرمیت به سایر محارم مترتب بر رضاع

آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

۱. نسبت به صاحب رحم از حیث محرمیت احتیاط رعایت شود.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

۲. در فرض مرقوم نسبت به صاحب رحم در احکام شرعی مربوط به نسب احتیاط رعایت شود. البته اگر به مقدار مقرر شرعی با رعایت شرایط مربوطه به او شیر داده شود، محرمیت نسبت به زن شیرده و سایر محارم مترتب بر رضاع از بستگان او حاصل می‌شود ولی از خانواده شوهر فقط شوهر محرم می‌شود.

بِسْمِ اللَّهِ

در فرض مرقوم نسبت به صاحب رحم در احکام شرعی
مربوط به نسب احتیاط رعایت شود البته اگر به مقدار
مقرر شرعی با رعایت شرایط مربوطه به او شیر داده شود
محرمیت نسبت به زن شیرده و سایر محارم مترتب بر
رضاع از بستگان او حاصل می‌شود ولی از خانواده شوهر
فقط شوهر محرم می‌شود.

آیت‌الله سیستانی مد ظله العالی

۱- فرزند به صاحب رحم محرم می‌شود.

المسائل المنتخبه، ص ۵۳۳، م ۶۸م

توضیح المسائل، ص ۴۸۷، م ۶۷

۲- الف) شوهر زن، خواهر و برادران و فرزندان زن محرم می‌شوند.

ب) تفاوتی نمی‌کند.

بسم الله الرحمن الرحيم
الفشوهر زن، خواهر و برادران و فرزندان
زن محرم می‌شوند.
ب تفاوتی نمی‌کند.

۶ جمادع الاول
۱۳۶۸

آیت‌الله شبیری زنجانی مد ظله العالی

۱- محرم نمی‌شود.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

۲- الف و ب) در هر دو مورد نسبت به محرمیت احتیاط شود.

بسم الله تعالی

در هر دو مورد نسبت به محرمیت احتیاط شود.

۱۴۱۱ ثانی ۱۳۶۸

آیت‌الله صافی گلپایگانی مد ظله العالی

۱. باعث محرمیت نمی‌شود.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

۲. شیر مذکور موجب محرمیت نیست.

بسم الله الرحمن الرحيم

شیر مذکور موجب محرمیت نیست والله العالم.

۲۷ جمادی الاولی ۱۳۴۰

آیت‌الله فاضل لنکرانی مد ظله العالی

۱- اگر جنین از بدو رشد در رحم زن دیگر قرار گیرد، آن زن مادر محسوب می‌شود.

جامع المسائل، ج ۱، ص ۶۰۳، س ۲۱۰۹

۲- الف و ب) _____

آیت‌الله مکارم شیرازی مد ظله العالی

۱- بچه برای مادرِ جانشین به منزله فرزند رضاعی است.

استفتائات جدید، ج ۱، ص ۴۶۳ و ۴۶۴، س ۱۵۲۹ و ۱۵۳۰

۲- احکام رضاع جاری است، چه به او شیر بدهد و چه ندهد.

احکام رضاع جاری است، چه به او شیر بدهد

آیت‌الله نوری همدانی مد ظله العالی

۱- رحم اجاره‌ای موجب محرمیت نمی‌شود.

۲- _____

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۲، ص ۲۸۶، س ۹۲۴

آیت‌الله وحید خراسانی مد ظله العالی

۱- زن صاحب رحم به نوزاد محرم است.

۲- _____

استفتائات موجود در اداره پاسخ به سؤالات، جزوه

احکام پزشکی

محرمیت فرزند خوانده

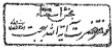
سؤال: نحوه محرمیت دختر یا پسری که از پرورشگاه می‌آورند به پدرخوانده و یا مادرخوانده در صورتی که ولی او مشخص نباشد و یا ولی او فوت کرده، در صورتی که کودک زیر دو سال است و زنی که با شیر دادن او ایجاد محرمیت نماید، در فامیل نباشد و یا کودک بالای دو سال است چگونه است؟

آیت الله بهجت رحمته الله

محرم نیستند و راهی ندارد مگر در بعض موارد نادره به مصاهره.

محرم نیستند و راهی ندارد مگر در بعضی موارد نادره به مصاهره

آیت الله تبریزی رحمته الله

راهی برای محرمیت نیست مگر بعد از بلوغ از طریق نکاح راهی برای محرمیت پیدا شود.

راهی برای محرمیت نیست مگر بعد از بلوغ از طریق نکاح راهی برای محرمیت پیدا شود

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

فرزندخوانده حکم فرزند ندارد و با مرد و زنی که او را بزرگ می‌کند محرم نمی‌شود مگر به وسیله رضاع با مراعات شرایط آن و یا ازدواج پس از بلوغ و رشد و قبل از بلوغ با اذن حاکم شرع و رعایت مصلحت طفل عقد موقت اشکال ندارد.

فرزندخوانده حکم فرزند ندارد و با مرد و زنی که او را بزرگ می‌کند محرم نمی‌شود مگر به وسیله رضاع با مراعات شرایط آن و یا ازدواج پس از بلوغ و رشد و قبل از بلوغ با اذن حاکم شرع و رعایت مصلحت طفل عقد موقت اشکال ندارد.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

راهی ندارد.

راهی ندارد.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

فرزند پرورشگاهی اگر دختر باشد به وسیله ازدواج خود پدرخوانده و یا پدر و جدّ و پسر و نوه (پدر بی واسطه و باواسطه و پسر بی واسطه و باواسطه) پدرخوانده او به وی محرم میشود و اگر پسر باشد با ازدواج خود مادرخوانده و یا دختر بی واسطه یا با واسطه اش با وی محرم خواهد شد البته ازدواج مزبور باید با اذن یا اجازه حاکم شرع باشد.

فرزند پرورشگاهی اگر دختر باشد، پیش از ازدواج پدرخوانده و یا پدر و جدّ و پسر و نوه (پدر بی واسطه و باواسطه و پسر بی واسطه و باواسطه) پدرخوانده او محرم میشود. اگر پسر باشد، با ازدواج خود مادرخوانده و یا دختر بی واسطه یا با واسطه اش با وی محرم خواهد شد البته ازدواج مزبور باید با اذن یا اجازه حاکم شرع باشد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

در صورت مذکوره اگر طفل دختر باشد و مرد پدر داشته باشد در صورتیکه حاکم شرع مصلحت طفل بداند میتواند بعقد انقطاعی او را بازدواج پدر مرد در بیاورد دختر بآن مرد محرم میشود و اگر طفل پسر باشد راهی بنظر نمیرسد.

در صورت مذکوره اگر طفل دختر باشد در مرد پدر داشته.

باشد در صورتیکه حاکم شرع مصلحت طفل بداند میتواند بعقد

انقطاعی او را بازدواج پدر مرد در بیاورد دختر آن مرد محرم میشود و اگر طفل پسر باشد بنظر نمیرسد.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

اگر کودک، دختر شیرخواره باشد، از راههای زیر بین او و مرد (پدر خوانده) محرمیت ایجاد می شود:

۱. شیر همسر انسان را بخورد، که در این صورت دختر رضاعی مرد می شود.

۲. شیر مادر مرد را بخورد، که در این صورت خواهر رضاعی مرد می شود.

۳. شیر خواهر مرد را بخورد، که دختر خواهر رضاعی مرد می‌شود و یا شیر دختر خواهر مرد را بخورد.

۴. شیر زن برادر مرد را بخورد، که دختر برادر رضای او می‌شود و یا شیر دختر برادر او را بخورد.

۵. اگر شیرخوار نباشد یا اگر شیرخوار است، و شیر موارد فوق وجود ندارد می‌توان به وسیله صیغه نکاح موقت بین دختر و پدر مرد یا پدر بزرگ او محرمیت ایجاد کرد. که در این صورت این دختر، زن بابای مرد می‌شود، ولی باید توجه داشت که اگر دختر نابالغ باشد نکاح مذکور باید به اذن ولی شرعی او باشد. و در صورت نبودن ولی باید از مجتهد جامع‌الشرایط اذن گرفت. و در هر صورت نباید صیغه محرمیت برای دختر بچه مفسده داشته باشد. بلکه رعایت مصلحت او لازم است. کما اینکه اگر دختر بالغ باشد اذن پدر یا جد پدری به احتیاط واجب معتبر است. و اگر کودک پسر و شیرخوار باشد، از راههای زیر می‌توان بین او و زن (مادر خوانده) ایجاد محرمیت کرد:

۱. شیر همان زن را بخورد، که فرزند رضاعی او می‌شود.

۲. شیر مادر زن را بخورد، که برادر رضاعی زن می‌شود.

۳. شیر خواهر زن را بخورد، که پسر خواهر رضاعی زن می‌شود یا شیر دختر خواهر زن را بخورد.

۴. شیر زن برادر زن را بخورد، که پسر برادر رضاعی زن می‌شود یا شیر دختر برادر زن را بخورد.

۵. اگر پسر شیرخوار نباشد و مادرخوانده، مادر بدون شوهر داشته باشد و او را به عقد دائم یا موقت پسر درآورند، پس از دخول او به مادرخوانده، ربیبه او می‌شود و به او محرم می‌شود.

البته راههای دیگری هم وجود دارد، که فعلاً محل ذکر آنها نیست.

۱- اگر کودک، دختر شیرخواره باشد، از راههای زیر بین او و مرد (پدر

خوانده) محرمیت ایجاد می‌شود.

۱- شیر همسر انسان را بخورد، که در این صورت دختر رضاعی مرد می‌شود.

۲- شیر مادر مرد را بخورد، که در این صورت خواهر رضاعی مرد می‌شود.

۳- شیر خواهر مرد را بخورد، که دختر خواهر رضاعی مرد می‌شود و یا شیر دختر خواهر مرد را بخورد.

۴- شیر زن برادر مرد را بخورد، که دختر برادر رضاعی او می‌شود و یا شیر دختر برادر او را بخورد.

۵- اگر شیرخوار نباشد یا اگر شیرخوار است، و شیر موارد فوق وجود ندارد می‌توان بوسیله صیغه نکاح موقت بین دختر و پدر مرد یا پدر بزرگ او محرمیت ایجاد کرد. که در این صورت این دختر، زن بابای مرد می‌شود، ولی باید توجه داشت که اگر دختر بالغ باشد نکاح منکوح باید به اذن ولی شرعی او باشد. و در صورت نبودن ولی، باید از مجتهد جامع الشرایط اذن گرفت. و در هر صورت نباید صیغه محرمیت برای دختر بچه مقسده داشته باشد. بلکه رعایت مصلحت او لازم است. کما اینکه اگر دختر بالغ باشد اذن پدر یا جد پدری به احتیاط واجب معتبر است.

و اگر کودک پسر و شیرخوار باشد، از راههای زیر می‌توان بین او و زن (مادر خوانده) ایجاد محرمیت کرد:

۱- شیر همان زن را بخورد، که فرزند رضاعی او می‌شود.

۲- شیر مادر زن را بخورد، که برادر رضاعی زن می‌شود.

۳- شیر خواهر زن را بخورد، که پسر خواهر رضاعی زن می‌شود یا شیر دختر خواهر زن را بخورد.

۴- شیر زن برادر زن را بخورد، که پسر برادر رضاعی زن می‌شود یا شیر دختر برادر زن را بخورد.

۵- اگر پسر شیرخوار نباشد و مادرخوانده، مادر بدون شوهر داشته باشد و او را به عقد دائم یا موقت پسر درآورند، پس از دخول به او مادر خوانده، ربیبه او می‌شود و به او محرم می‌شود.

البته، امعاء، دیگر، هم وجود دارد، که فعلاً محل ذکر آنها نیست.

آیت الله گلباگانی رحمته الله علیه

و جهی برای محرمیت این قبیل کودکان به اعضاء خانواده که عملی و قابل اجراء باشد بنظر نمی‌رسد.

وجهی برای محرمیت این قبیل کودکان به اعضاء خانواده که عملی و قابل اجراء باشد بنظر نمی‌رسد.

آیت‌الله مکارم شیرازی مد ظله العالی

در صورتی که دختر باشد راه صحیح این است که با اجازه حاکم شرع او را برای پدر آن مرد عقد موقت کند و در این صورت به عنوان زن پدر بر آن مرد محرم می‌شود و اگر پسر باشد راهی جز شیر خوردن از خواهر زن یا مادر زن و مانند آن در سن قبل از دو سالگی ندارد.

این است که با اجازه حاکم شرع اداری پدر آن در صورت کند در این صورت به عنوان زن پدر بر آن مرد محرم می‌شود و اگر پسر باشد راهی جز شیر خوردن از خواهر زن یا مادر زن و مانند آن در سن قبل از دو سالگی ندارد.

آیت‌الله نوری همدانی مد ظله العالی

در صورتی که دختر باشد و سرپرست خانواده پدر یا جد داشته و آن دختر را با اجازه حاکم شرع متعه نماید به سرپرست خانواده محرم می‌شود.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۱، ص ۲۰۵، با استفاده

از س ۶۹۷ و ۶۹۸

و ص ۲۰۷ با استفاده از س ۷۰۵

پوشش، نگاه و زینت

پوشش، نگاه و زینت

پوشش وجه و کفین در مقابل نامحرم

سؤال: پوشش وجه و کفین از نامحرم در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف) بدون آرایش

ب) با آرایش

امام خمینی رحمته الله علیه

الف) پوشاندن واجب نیست، مگر در صورت مفسده.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۴۷، س ۲

ب) اگر در صورت آرایش موجود باشد باید پوشانده شود و بر مرد اجنبی نیز نگاه کردن جایز نیست و همچنین در کفین اگر دارای زینت ولو انگشتر باشد.

استفتاء
اگر در صورت آرایش موجود باشد باید پوشانده شود و بر مرد اجنبی نیز نگاه کردن
مجاز نیست و کفین اگر دارای زینت ولو انگشتر باشد

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف) احتیاط مستحب در پوشاندن صورت و دست‌ها از نامحرم است.

ب) واجب است.

استفتائات، ج ۴، ص ۱۷۴، س ۵۲۰۰ و ص ۲۰۵، س ۵۳۳۳

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف و ب) چنانچه زن در صورتش آرایش دارد باید آنها از نامحرم بپوشاند. البته اگر

آرایش از قبیل سرمه‌ای باشد که حتی در زن‌های مسن متعارف است یا از قبیل

برداشتن مو از صورت و اصلاح ابرو به صورتی که حتی در زن‌های پیر متعارف است یا انگشتر متعارف باشد پوشاندن آن لازم نیست و غیر آن را باید از نامحرم بپوشاند و در فرضی هم که زن آرایش نکرده ولی خصوصیتی دارد که مورد توجه نامحرم قرار می‌گیرد و مورد نگاه التذادی قرار می‌گیرد احتیاط واجب آن است که وجه و کفین را بپوشاند.

بسمه تعالی چنانچه زن صورتش آرایش دارد باید آنرا از نامحرم بپوشاند - البته اگر آرایش از قبیل سرمه‌ها باشد که در نزد بعضی متعارف است یا از قبیل برداشتن موی صورت و اصلاح ابرو و غیره که حتی در نزد بعضی پیر متعارف است یا انگشتر متعارف باشد پیر مشاهده آن لازم نیست و غیر آنرا باید از نامحرم بپوشاند و در فرضی هم که زن آرایش کرده ولی خصوصیتی دارد که مورد توجه نامحرم قرار می‌گیرد احتیاط واجب آن است که وجه و کفین را بپوشاند و الله اعلم

آیت‌الله خامنه‌ای مد ظله العالی

الف) زنان به جز صورت به مقداری که شستن آن در وضو واجب است و دست‌ها از سرانگشتان تا میچ، بقیهٔ اعضای بدن خود را باید از نامحرم بپوشانند.
ب) اگر در صورت آرایش موجود باشد باید پوشانده شود و بر مرد اجنبی نیز نگاه کردن جایز نیست و همچنین در کفین اگر دارای زینت ولو انگشتر باشد.
استفتائات جدید، ۱، پایگاه اطلاع رسانی، دفتر مقام معظم رهبری، ص ۸۷، س ۴۳۷

آیت‌الله سیستانی مد ظله العالی

الف) جایز است زن صورت و دست را تا میچ از نامحرم نپوشاند مگر در سه صورت
۱. بترسد خودش به گناه بیفتد.
۲. قصد او از نپوشاندن مبتلا کردن به نگاه حرام باشد.
۳. نپوشاندن موجب فتنه به وجه عام و ایجاد فساد در جامعه گردد.
ب) واجب است.

توضیح المسائل، بحث نکاح (احکام نگاه کردن)، ص ۴۷۰، ۲۳۹۸
العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۲، ص ۳۹، فصل فی الستر و الساتر، الاول، پاورقی ۱۱۷
استفتائات، ص ۱۳۷، ۳م و ص ۱۳۸، ۱۰م

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) بنا بر احتیاط واجب وجه و کفین باید پوشانده شود.

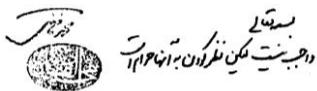
ب) واجب است.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

جامع الاحکام، ص ۱۶۸، م ۱۶۱۱

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) واجب نیست لیکن نظر کردن به آنها حرام است.

ب) واجب است.

جامع المسائل، ص ۴۸۱، س ۱۳۴۸

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

الف) واجب نیست.

واجب نیست =

ب) اگر زینت تند و زننده باشد و منشاء مفاسدی شود جایز نیست.

احکام بانوان، ص ۱۸۷ و ۱۸۸، س ۶۸۸

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف) خیر، واجب نیست.

خیر و واجب نیست

آیت‌الله وحید خراسانی رحمته‌الله

الف و ب) چنانچه زینتی در آن باشد واجب است از نامحرم بپوشاند و اگر زینتی در آن نیست در صورتی که قصد نشان دادن داشته باشد و مرد هم به قصد لذت نظر می‌کند واجب است بپوشاند و همچنین است بنا بر احتیاط واجب در صورتی که می‌داند بیننده به قصد لذت نظر می‌کند هر چند زن قصد نشان دادن نداشته باشد.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

جزوه استفتائات دفتر معظم له، ص ۸۵، س ۳۲۲

پوشش وجه و کفین در مقابل نگاه نامحرم با قصد لذت

سؤال: حکم پوشش وجه و کفین در صورت نگاه نامحرم با قصد لذت چیست؟

امام خمینی رحمته‌الله

واجب است بپوشاند.

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۱۴ فصل فی الستر والساتر

استفتائات، ج ۳، ص ۲۵۶، با استفاده از س ۳۲

آیت‌الله اراکی رحمته‌الله

واجب است بپوشاند.

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۱۴، فصل فی الستر و ساتر

آیت‌الله بهجت رحمته‌الله

لازم است.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت‌الله تبریزی رحمته‌الله

بنابر احتیاط واجب باید بپوشاند.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

در فرض مرقوم، پوشش لازم است.

بیت‌ال

در فرض مرقوم، پوشش لازم است.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

لازم نیست.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

بلی پوشش آن بر زن لازم است.

بیت‌ال

بلی پوشش آن بر زن

لازم است

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

لازم است.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

لازم است.

مجمع المسائل، ج ۴، ص ۳۹۸، با استفاده از س ۱۰۶۳

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

آری لازم است.

آری لازم است =

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه
واجب نیست.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه
بنابر احتیاط واجب باید بپوشاند.

جزوه دریافتی از دفتر معظم له، ص ۸۵ با استفاده از س ۳۳۲

پوشش پا

سؤال: پوشش پا برای بانوان در مقابل نامحرم چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

باید پاهای را از نامحرم بپوشاند.

باید پاهای را از نامحرم بپوشاند

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

پوشاندن روی پا در مقابل نامحرم واجب است.

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۱۴، با استفاده از فصل فی
الستر و الساتر
المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۹۱، احکام النظر با استفاده
از م ۲۴۴۹

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

بله، واجب است.

بله، واجب است.

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط و جویی لازم است.

بسرش: بنا بر احتیاط و جویی لازم است. والله اعلم

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

بله، واجب است.

بر واجب است. ۱۴۰۶۴۹

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

پاها را باید از نامحرم بپوشاند.

پاها را باید از نامحرم بپوشاند.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

بلی واجب است.

بسنجانی

بلی واجب است بر روی پاها

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

بلی، زن در مقابل نامحرم باید روی پاها را هم بپوشاند.

پاسخ کوتاه به ۳۰۰ پرسش از احکام، ص ۷۳، س ۲۱۷

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

بلی زن باید پای خود را از نامحرم بپوشاند.

عند برپوشیدن از تنوم پوشند.

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

پوشاندن روی پا در مقابل نامحرم واجب است.

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۱۴، فصل فی الستر و الساتر

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در صورتی که منشأ فسادی شود پوشاندن آن لازم است.

در صورتی که منشأ فسادی شود پوشاندن آن لازم است.

اگر مفسده ندارد بنابر احتیاط واجب پوشاندن لازم است.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

بلی واجب است بپوشاند.

بلی واجب است بپوشاند
حرمین زاهد

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

پوشاندن روی پا و کف پا از نامحرم واجب است.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

نمایان بودن پا در برابر نامحرم (عشایر و ...)

سؤال: پوشش پا برای بانوان (عشایر، مردم پاکستان و یا برخی از روستائیان و اعراب، پوشیدن جوراب مرسوم نیست و یا موجب عسر و حرج است) در مقابل نامحرم چه حکمی دارد؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر از بادیه نشینان و روستائینی باشند که کسی رغبت برای نظر به آنها معمولاً ندارد، جایز است.

سؤال: ایچ: اگر از بادیه نشینان و روستائینی باشند که کسی رغبت برای نظر به آنها معمولاً ندارد، جایز است.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

برای زنان پوشیدن پا از نامحرم واجب است و آنچه در سؤال ذکر شده مجوز ترک واجب نیست، بلی لازم نیست که پوشش مذکور حتماً با جوراب باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
برای زنان پریشان بازار نامحرم واجب است و آنچه در سؤال ذکر شده مجوز ترک واجب نیست، بلی لازم نیست که پوشش مذکور حتماً با جوراب باشد.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر به حد مشقت زیاد برسد به مقدار ضرورت مانعی ندارد و البته می‌توانند از لباس‌های بلندی استفاده کنند که روی پاهای آنها را هم می‌پوشانند.

ع. اگر به مشقت زیاد برسد مقدار ضرورت مانعی ندارد ولی می‌توانند از لباس‌های بلند استفاده کنند که روی پاهای آنها را هم می‌پوشانند.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

زن باید در مقابل نامحرم پای خود را به گونه‌ای که دیده نشود، بپوشاند و در این جهت تفاوتی بین افراد مختلف نیست؛ و مجرد عسر و حرج نسبت به حضور در مقابل نامحرم به نحوی که پا دیده شود، علاوه بر اینکه رافع حرمت نیست تحقق آن نیز بعید به نظر می‌رسد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
زن باید در مقابل نامحرم پای خود را به گونه‌ای که دیده نشود، بپوشاند و در این جهت تفاوتی بین افراد مختلف نیست؛ و مجرد عسر و حرج نسبت به حضور در مقابل نامحرم به نحوی که پا دیده شود، علاوه بر اینکه رافع حرمت نیست تحقق آن نیز بعید به نظر می‌رسد.

۱۳۵۷/۲
مجلس استفتائات

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر پوشیدن جوراب برای آنها حرجی باشد واجب نیست جوراب بپوشند ولی باید خود را در معرض نامحرم قرار ندهند ولی اصل حرجی بودن آن محل شبهه است و به این بهانه‌ها و عناوین بسیاری از احکام متروک می‌شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ع. اگر پوشیدن جوراب برای آنها حرجی باشد واجب نیست جوراب بپوشند ولی خود را در معرض نامحرم قرار ندهند ولی اصل حرجی بودن آن محل شبهه است و به این بهانه‌ها و عناوین بسیاری از احکام متروک می‌شود. و الله اعلم

۱۳۵۷/۲
مجلس استفتائات

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

خیر، در مقابل نامحرم باید پا را بپوشانند و این مقدار زحمت در حد تکالیف دیگر است و حرج نیست.

سید علی حسینی
خبر درستی بل نامحرم باید پا را بپوشاند نه در حد استاز زحمت در حد تکالیف دیگر است و حرج نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

اگر نپوشاندن پا مفسده ندارد بنابر احتیاط واجب بپوشاند و اگر مفسده دارد، باید بپوشاند.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

به غیر از وجه و کفین پوشش سایر اعضاء بدن زن از نامحرم لازم است.

ج۸: به غیر از وجه و کفین پوشش سایر اعضاء بدن زن از نامحرم لازم است. حسین، نورچراغ

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

پوشش پا از نامحرم واجب است.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

پوشش با رنگ‌های روشن

سؤال: پوشش با چادر، مانتو یا روسری رنگارنگ یا رنگ‌های شاد در مقابل نامحرم چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

مانع ندارد مگر آن که به نحوی باشد که جلب نظر کند و موجب مفسده شود.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۵۵، س ۲۷

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر جلب نظر می‌کند جایز نیست و حجاب کامل، چادر است.

رسالة: اگر جلب نظر میکند جایز نیست
و حجاب کامل، چادر است.
مجلس علمیه
دفتر حضرت آیت الله العظمی بروجردی

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

برزن واجب است لباس زینت خود را که توجه بعضی از مردان را به خود جلب می‌کند از نامحرم بپوشاند.

بسم الله الرحمن الرحیم
برزن و حجاب واجب است بر زن زینت خود را که توجه
بعضی از مردان را به خود جلب میکند از نامحرم بپوشاند و در تمام
مجلس علمیه

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر موجب جلب نظر نامحرم یا ترتب مفسده دیگری باشد جایز نیست.

اگر موجب جلب نظر نامحرم یا ترتب مفسده دیگری
باشد جایز نیست.
دفتر
مجلس آیت الله العظمی خامنه‌ای
مجلس علمیه

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر زینت باشد یا تحریک کننده باشد جایز نیست.

اگر زینت باشد یا تحریک کننده باشد جایز نیست

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

اگر حجاب شرعی رعایت نشود یا نوعاً موجب جلب توجه و تحریک شهوت نامحرم شود جایز نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اگر حجاب شرعی رعایت نشود یا نوعاً موجب جلب

توجه و تحریک شهوت نامحرم شود جایز نیست.

۶ ثوبالکرم ۱۴۸۰

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

رنگ لباس و پوشش فی حدّ نفسه محدود به رنگ خاصی نیست ولی باید خانم‌ها از رنگ‌هایی برای پوشش استفاده کنند که موجب جلب توجه نامحرم و انگشت‌نما شدن نگردد.

سینه را در بیهوشی
نگهدارند و پوشش خود را در صورت بیهوشی
دیده و نه تنها از نگاه دیگران بپوشانند بلکه
حجب و عفت را هم در آن نشان دهند و نگردد

۲۸ مرداد ۱۳۸۸

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که مخالف عفت عمومی نباشد و از نظر افراد متشرع منکر محسوب نشود، اشکال ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
پوشیدن لباسی مخالف عفت عمومی نباشد
و از نظر افراد متشرع منکر محسوب نشود
اشکال ندارد.

پوشیدن مانتوهای تنگ

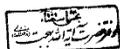
سؤال: حکم پوشیدن مانتوهای تنگ که حجم بدن در آن نمایان است، در مقابل نامحرم چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله

جایز نیست.

بسم: جایز نیست.

آیت الله تبریزی رحمته الله

لباس‌های مذکور از قبیل لباس زینت است به طوری که جلب نظر می‌کند و باید زن از نامحرم آنها را بپوشاند.

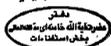
سردنای به همی مذکور از قبیل لباس زینت است بطوری که جلب نظر می‌کند و باید زن از نامحرم آنها را بپوشاند.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله

در فرض مذکور جایز نیست.

بسم تعالی
در فرض مذکور جایز نیست

آیت الله سیستانی رحمته الله

باید از نامحرم پوشانده شود.

بسم تعالی
ج: باید از نامحرم پوشانده شود.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

اگر نوعاً محرک شهوت است یا مفسده دیگر دارد جایز نیست.

باسم تعالی

اگر نوعاً محرک شهوت است یا مفسده دیگر دارد جایز نیست.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

اشکال دارد بلکه حرمتش خالی از قوت نیست.

بلکه حرمت آن از جهات متعدد ثابت است بدیهی است حرمت در صورتی است که با چادر محفوظ نباشد و بیننده بیگانه باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم
 این کتاب در حدیث و فقه است و در حدیث و فقه است
 سخن در حدیث و فقه است و در حدیث و فقه است
 جهات متعدد ثابت است بدیهی است
 در صورتی است که با چادر محفوظ نباشد
 و بیننده بیگانه باشد

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

از پوشیدن آن اجتناب شود.

بسم

از پوشیدن آن اجتناب شود.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

چنانچه تنگ و چسبان باشد اشکال دارد.

چنانچه تنگ و چسبان باشد اشکال دارد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر مهیج یا موجب مفسده باشد، جایز نیست.

اگر مهیج یا موجب مفسده باشد، جایز نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

بر زن واجب است مفاتنِ بدن (مثل برجستگی های بدن) را از نامحرم بپوشاند.
استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

استفاده از عینک، ساعت، حلقه و انگشتر در مقابل نامحرم

سؤال: استفاده از عینک زینتی، ساعت، حلقه و انگشتر توسط زن در برابر نامحرم چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

در صورت زینت بودن اظهار آن جائز نیست.

با استفاده از استفتائات، ج ۳، ص ۲۵۶، س ۳۲ و
ص ۲۵۷، س ۳۶

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

هرچه زینت محسوب است لازم است پوشیده شود.

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

آنچه برای زن، زینت محسوب می شود اظهارش در برابر نامحرم جایز نیست و انگشتر متعارف مانعی ندارد.

بسم الله الرحمن الرحیم
سؤال: استفاده از انگشتر در برابر نامحرم جایز نیست و انگشتر متعارف مانعی ندارد. در استفتائات

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر زینت محسوب می شود باید از نامحرم پوشانده شود.

اگر زینت محسوب شود باید از نامحرم پوشانده شود.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

بسم تعالی

اشکال ندارد.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

تابع این است که نوعاً محرک است یا خیر.

بسم تعالی

تابع این است نوعاً محرک است یا خیر.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

جائز نیست آنها را در معرض دید مردان اجنبی قرار داد.

جائز نیست آنها را در معرض دید مردان اجنبی قرار داد.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

سؤال: دست کردن انگشتر نزد نامحرم چه حکمی دارد؟

جایز نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

هر نوع زینتی که منشأ مفسده خاصی نگردد اشکالی ندارد.

استفتائات جدید، ج ۱، ص ۲۳۲، س ۸۰۲

همان، ج ۳، ص ۲۵۶، س ۶۸۱، قسمت ج

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر زینتی باشد و جلب توجه کند، اشکال دارد.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

در صورت زینت بودن باید بپوشاند.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

ابروی اصلاح شده در مقابل نامحرم

سؤال: نمایان بودن ابروی اصلاح شده در برابر نامحرم چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

در صورت نداشتن مفسده مانع ندارد، ولی نباید با زینت باشد.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۵۶، س ۳۳ احکام حجاب

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

جایز نیست.

ما بر زینت

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

بر زن جایز نیست که آرایش خود را بر اجنبی نمایان کند، ولیکن پوشاندن آنچه که بین زن‌ها و پیره زن‌ها متعارف است مانند ابرو گرفتن واجب نیست، اگرچه احتیاط در پوشاندن است.

بر زن جایز نیست که آرایش خود را بر اجنبی نمایان کند، ولیکن پوشاندن آنچه که بین زن‌ها و پیره زن‌ها متعارف است مانند ابرو گرفتن واجب نیست، اگرچه احتیاط در پوشاندن است و الله اعلم

عزاد العزیمی

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر زینت محسوب می‌شود باید از نامحرم پوشانده شود.

اگر زینت محسوب می‌شود باید از نامحرم پوشانده شود.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

اشکال ندارد

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

تابع این است که نوعاً محرک باشد یا خیر.

باسم تعالی

تابع این است که نوعاً محرک باشد یا خیر.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

باید از نامحرم پوشانده شود.

پاسخ کوتاه به ۳۰۰ پرسش از احکام، ص ۷۰، س ۲۳۰

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

باید از دید نامحرم پوشیده شود.

باید از دید نامحرم پوشیده شود.

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

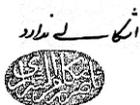
جایز نیست.

جائز نیست

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه
اشکالی ندارد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه
اگر عرف زینت محسوب کند، باید بپوشاند.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه
واجب است از نامحرم بپوشاند.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

پوشش در مقابل ممیز نامحرم

سؤال: حکم پوشش زن در مقابل ممیز نامحرم چیست؟

امام خمینی رحمته الله علیه

بر زن واجب نیست که خود را از ممیز نامحرم بپوشاند ولی اگر ممیز با نگاه کردن فوراً تحریک شود زن باید خود را بپوشاند و اگر ممیز بعداً تحریک شود بنابر احتیاط واجب باید خود را بپوشاند.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۴۴، با استفاده از م ۲۶

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

اگر بچه ممیز با نگاه کردن به زن تحریک می شود بنابر احتیاط واجب زن باید خود را از او بپوشاند.

المسائل الواضحه، ج ۲، ص ۹۱، م ۲۴۴۹

توضیح المسائل، ص ۴۵۰، م ۲۴۴۹

آیت الله بهجت رحمته الله

بنابر احتیاط واجب، زن باید بدن و موی خود را از پسر غیربالغ که خوب و بد را می فهمد بپوشاند.

توضیح المسائل، ص ۳۸۵، م ۱۹۳۷
استفتائات، ج ۴، ص ۱۷۴، س ۵۱۹۹

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله

اگر بچه ممیز به مرحله‌ای رسیده که نگاه کردن به او یا نگاه او به زن موجب تهییج شهوت می شود نگاه به او جایز نیست و باید خود را نزد او بپوشاند.

بجای

مگر چه قدر بدو رسیده که نگاه کردن - او یا نگاه او به زن

موجب تهییج شهوت می گردد - اوجوازیست و باید

بهتر آن است که (زن) بدن و موی خود را از پسری که بالغ نشده نوران او بپوشاند و بد را می فهمد بپوشاند.

آیت الله خویی رحمته الله

توضیح المسائل، ص ۴۳۵، م ۲۴۴۴
المسائل المنتخبة، ص ۳۰۶، م ۱۰۲۱

آیت الله سیستانی رحمته الله

بنابر احتیاط لازم زن باید بدن و موی خود را از پسری که بالغ نشده ولی خوب و بد را می فهمد و احتمال می رود نگاهش به بدن زن موجب تحریک شهوتش شود، بپوشاند.

توضیح المسائل، ص ۳۹۳، م ۲۳۹۸
المسائل المنتخبة، ص ۳۷۸، م ۱۰۳۶

آیت الله شبیری رحمته الله

زن باید بدن خود را از نابالغی که قدرت بر مباشرت دارد بپوشاند و احتیاط مستحب آن است که زن بدن و موی خود را از پسری که بالغ نشده ولی خوب و بد را می فهمد بپوشاند.

توضیح المسائل، ص ۵۲۶، م ۲۴۴۴

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط واجب زن باید از پسری که بالغ نشده ولی خوب و بد را می فهمد و از نگاه کردن تحریک و تهییج شهوت او عادتاً ممکن باشد، بدن و موی خود را بپوشاند.
توضیح المسائل، ص ۴۹۲، م ۲۴۴۴

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط واجب زن باید بدن و موی خود را از پسری که بالغ نشده، ولی خوب و بد را می فهمد و به حدی رسیده که مورد نظر شهوانی است بپوشاند.
توضیح المسائل، ص ۴۳۵، م ۲۵۵۸

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

احتیاط واجب آن است که از پسری که بالغ نشده ولی خوب و بد را می فهمد و از نگاه کردن تحریک و تهییج شهوت او عادتاً ممکن باشد بدن و موی خود را بپوشاند.
توضیح المسائل، ص ۴۱۳، م ۲۴۴۴

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

احتیاط مستحب است که زن بدن و موی خود را از پسر نابالغ که خوب و بد را می فهمد و به حدی رسیده که مورد نظر شهوانی است مستور دارد.
توضیح المسائل، ص ۳۹۶، م ۲۰۸۲

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

احتیاط واجب آن است که (زن) بدن و موی خود را از پسری که بالغ نشده ولی خوب و بد را می فهمد و به حدی رسیده که مورد نظر شهوانی است، بپوشاند.
توضیح المسائل، ص ۳۶۳، م ۲۴۳۱

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط واجب زن باید سر و موی خود را از نابالغ در صورتی که موجب ایجاد شهوت برای او باشد بپوشاند.

توضیح المسائل، ص ۶۶۶، م ۲۴۹۹

پوشیدن لباس های نیمه عریان در مجالس زنانه

سؤال: پوشیدن لباس های نیمه عریان در مجالس زنانه چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر مفسده ندارد جایز است.

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۱۴، با استفاده از فصل فی
الستر و الساتر

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

در مورد زن در بین زن ها اگر فتنه و فسادی داشته باشد باید خود را بپوشاند.

رُجَبُ

در مورد زکة حدیث زینباً آفریننده و ضاعدها

حاشیه باشد با خودها بپوشاند

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

اگر موجب تحریک حرام باشد جایز نیست.

با استفاده از استفتائات موجود در اداره پاسخ به

سؤالات دینی

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

موارد مختلف است؛ چنانچه موجب ترتب مفسده باشد، جایز نیست.

• سرزینن

موارد مختلف است، چنانچه موجب تزیین و پوشش باشد،

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

فی حد ذاته مانعی ندارد.

ج: فی حد ذاته مانعی ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

چنانچه در معرض دید نامحرم نباشد مانعی ندارد.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

اگر نامحرم نباشد حرام نیست.

بسم الله الرحمن الرحیم
گفته نامحرم نباشد حرام نیست.
۱۳۹۴، ۱۴ بهمن

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در صورتی که غیر هم جنس وجود نداشته باشد و منشأ فسادی نگردد اشکالی ندارد.

در صورتی که غیر همجنس وجود نداشته باشد و منشأ فسادی نگردد اشکالی ندارد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

در صورتی که موجب مفسده باشد جایز نیست.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به
سؤالات

پوشیدن لباس های قالب اندام در مجالس زنانه و حکم نگاه به آن

سؤال: الف) پوشیدن لباس های بسیار تنگ (قالب اندام) در مجلس زنانه که ممکن است موجب تحریک اطرافیان شود چه حکمی دارد؟

ب) حکم نگاه کردن بانوان به این گونه افراد چیست؟

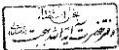

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف و ب) در مفروض سؤال جایز نیست.

الف و ب

در مفروض سؤال جایز نیست

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف و ب) بر زنان واجب است که لباس هایی را که دیگران را چه محارم و چه زنان و یا غیر آنها را تحریک بر حرام می کند، از نظر آنان بپوشانند.

بر زنان واجب است که لباس هایی را که دیگران
را چه محارم و چه زنان و یا غیر آنها را تحریک
بر حرام می کند، از نظر آنان بپوشانند.

حکایت

آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

الف) اگر مستلزم مفسده و یا خوف ارتکاب حرام باشد جایز نیست.

اگر مستلزم مفسده و یا خوف ارتکاب حرام باشد جایز نیست.

مجلس

ب) با قصد تلذذ و ریبه جایز نیست.

با قصد تلذذ و ریبه جایز نیست.

مجلس

آیت‌الله سیستانی رحمته الله علیه

الف) در این فرض جایز نیست.

ب) نگاه با شهوت جایز نیست.

پایه دعائی

الف - در این فرض جایز نیست. ب - نگاه با شهوت جایز نیست

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) پوشیدن لباس‌های مذکور در سؤال بر زن‌ها در صورتی که در معرض فساد و دید نامحرم باشد جایز نیست.

ب) نگاه زن به افراد مذکور بقصد ریبه حرام است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) جایز نیست.

ب) اگر مفسده داشته باشد جایز نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

الف) در صورتی که موجب تحریک جنسی دیگر زنان شود اشکال دارد.
ب) هرگاه بدون قصد لذت باشد و خوف وقوع در گناه نرود مانعی ندارد.

این بصورتی که موجب تحریک جنسی دیگر زنان نشود اشکال ندارد
ب. هرگاه بدون قصد لذت باشد خوف وقوع در گناه نرود مانعی ندارد

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف و ب) در صورتی که موجب مفسده باشد، جایز نیست.

جواب الف و ب) بسبب تقاضای

در صورتی که موجب مفسده باشد، جایز نیست
در صورتی که موجب مفسده باشد، جایز نیست

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف) _____

ب) اگر با لذت باشد حرام است.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۲۹۳، م ۱۲۳۲

پوشش زن و نگاه محرم با قصد لذت

سؤال: وظیفه زن در مقابل نگاه با لذت محارم (در مورد پوشش) چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اعانت بر اثم حرام است و آن مقدار باید پوشانند که رفع حرمت باشد.

قول
اعانت بر اثم محرمات را تسلیه است
پوشش نکردن موجب حرام است

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

نگاه التذادی جنسی به محرم جایز نیست چه نگاه کننده مرد باشد یا زن، و اگر زن بداند که محرم به او نگاه التذادی می‌کند و خود را نپوشاند اعانت بر اثم کرده است و چنانچه نداند چیزی بر او نیست.

بسم الله تعالی نگاه التذادی جنسی به محرم جایز نیست چه نگاه کننده مرد باشد یا زن، و اگر زن بداند که محرم به او نگاه التذادی می‌کند و خود را نپوشاند اعانت بر اثم کرده است و چنانچه نداند چیزی بر او نیست والله العالم

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

در فرض مرقوم، پوشش لازم است.

بقره

در فرض مرقوم، پوشش لازم است.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

لازم نیست ولی نباید خود را به قصد واداشتن او به نگاه با لذت در معرض دید او قرار دهد.

لازم نیست ولی نباید خود را به قصد واداشتن او به نگاه با لذت در معرض

دید او قرار دهد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

در فرض سؤال چنانچه زن بداند که محرم با قصد التذاذ نگاه می‌کند باید خود را بنحوی که گفته شد مستور نماید و اگر نداند تکلیفی ندارد.

در فرض سؤال چنانچه زن بداند که محرم با قصد التذاذ نگاه
می‌کند، بر خود واجب است که مستور گردد و اگر نداند تکلیفی ندارد
و در ۱۴۱۴ هـ قمری / ۲۲ / ۵ / ۱۳۹۲ مصادف است

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

نگاه کردن به قصد لذت جنسی حرام است و بر زن هم لازم است خود را بپوشاند.

نگاه کردن به قصد لذت جنسی حرام است و بر زن هم لازم است خود را بپوشاند.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

آری لازم است.

لے

دشمن

آری لازم است.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر جاهائی که معمولاً از محارم پنهان نمی کنند، باشد، اشکال ندارد.

بسم تعالی
اگر جاهائی که معمولاً از محارم پنهان نمی کنند، باشد،
اشکال ندارد در این موارد

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اگر زن قصد ارائه (خودنمائی) داشته باشد باید بپوشاند و اگر قصد ارائه نداشته باشد بنا بر احتیاط واجب باید بپوشاند.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۲۹۳، م ۱۲۳۳

لباس شهرت و پوشیدن آن

سؤال: لباس شهرت چیست و پوشیدن آن چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

بنا بر احتیاط واجب باید انسان از پوشیدن لباس شهرت که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می خواهد آن را بپوشد معمول نیست، خودداری کند.

تحریر الوسیله، ج ۱، ص ۲۶۴، م ۱۷

توضیح المسائل، ص ۱۲۶، م ۸۴۵

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۲۹، م ۴۲. (مقدمه الثالثه
فی الستر و الساتر)

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

پوشیدن لباس شهرت که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می خواهد آن را بپوشد معمول نیست، حرام است.

توضیح المسائل، ص ۱۵۶، م ۸۳۹

العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۲۹، م ۴۲

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

لباس شهرت عبارت از لباسی است که از جهت جنس یا رنگ یا نحوه‌ی برش و دوخت و مانند آن خلاف شأن و زینت پوشنده‌ی لباس باشد. پوشیدن لباس شهرت حرام است.

توضیح المسائل، ص ۱۴۱، م ۷۱۱
وسيلة النجاة، ج ۱، ص ۱۸۳، م ۶۴۳

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست مثل آنکه اهل علم لباس نظامی بپوشد در صورتی که موجب هتک حرمت باشد حرام است.

توضیح المسائل، ص ۱۳۳، م ۸۵۳
المسائل المنتخبة، ص ۹۵، م ۲۴۷

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

لباس شهرت لباسی است که پوشیدن آن برای شخص، به خاطر رنگ یا کیفیت دوخت یا مندرس بودن آن و علل دیگر مناسب نیست، بطوریکه اگر آن را در برابر مردم بپوشد توجه آنان را به خود جلب نموده و انگشت‌نما می‌شود. پوشیدن چنین لباسی بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

اجوبة الاستفتاءات، ص ۳۰۳، س ۱۳۶۱
جزوه موجود در واحد پاسخ به سؤالات (جوابهای ثابت)

آیت الله خویی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست مثل آنکه اهل علم لباس نظامی بپوشد در صورتی که موجب هتک حرمت باشد حرام است و در غیر هتک حرمت بنا بر احتیاط واجب حرام است.

توضیح المسائل، ص ۱۴۸، م ۸۵۳
المسائل المنتخبة، ص ۹۵، م ۲۴۷
العروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۰۹، م ۴۲

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست در صورتی که موجب هتک حرمت و خواری او باشد حرام است.

المسائل المنتخبة، ص ۱۲۸، م ۲۵۰

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۵۶، م ۴۲

توضیح المسائل جامع، ص ۳۰۸، م ۱۰۱۶

آیت الله شبیری رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست مثل آنکه اهل علم در شرایط عادی لباس نظامی بپوشند در صورتی که موجب هتک حرمت باشد حرام است و در صورتی که موجب هتک حرمت نباشد کراهت شدید دارد و احتیاط استحبابی در ترک آن است.

توضیح المسائل، ص ۱۸۶، م ۸۵۳

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست و موجب توهین یا شهرت او می‌شود حرام است.

توضیح المسائل، ص ۱۷۳، م ۸۵۳

هدایة العباد، ج ۱، ص ۱۱۵، م ۶۸۲

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

مقصود از لباس شهرت لباسی است که عرفاً زننده باشد و از این جهت انگشت‌نما باشد یا مناسب زنی و شأن شخص از حیث جنس یا رنگ یا نوع دوخت نباشد. و بنابراین احتیاط واجب از پوشیدن چنین لباسی خودداری شود.

توضیح المسائل، ص ۱۴۴، م ۸۵۵ و ۸۵۶

العروة الوثقی مع تعلیقات، ج ۱، ص ۴۰۵، م ۴۲

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

لباس شهرت لباسی است که جنبه ریاکاری دارد و یا پوشیدن آن مایه هتک و بی‌آبرویی یا منشاء فساد می‌شود و بنابر احتیاط واجب پوشیدن آن جایز نیست.

توضیح المسائل، ص ۱۵۰، م ۷۷۰ و ۷۷۱

استفتائات جدید، ج ۱، ص ۵۶، س ۱۲۳

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط واجب باید انسان از پوشیدن لباس شهرت که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست و موجب هتک و موهون بودن است خودداری کند.

توضیح المسائل، ص ۱۳۸، م ۸۴۶

التعلیقات علی کتاب العروة الوثقی، ص ۱۲۷، م ۴۲

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

پوشیدن لباسی که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که می‌خواهد آن را بپوشد معمول نیست، در صورتی که موجب هتک حرمت او، یا موجب شهرت و انگشت‌نما شدنش بشود حرام است.

توضیح المسائل، ص ۳۵۳، م ۸۵۱

تکرار نگاه به وجه و کفین نامحرم

سؤال: تکرار نگاه به وجه و کفین نامحرم بدون آرایش و زینت در صورتی که به قصد لذت نباشد چه حکمی دارد؟

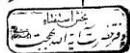

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر زینت و اصلاح و آرایش داشته باشد، حرام و بدون آن هم خلاف احتیاط است.

بجای: اگر زینت و اصلاح آرایش داشته باشد، حرام.

و بدون آن هم خلاف احتیاط است.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

نگاه کردن به نامحرم حرام است مگر به وجه و کفین بدون لذت.

بجای:

نگاه کردن به نامحرم حرام است مگر به وجه و کفین بدون لذت.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

مانعی ندارد.

لریه
مانعی ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

جایز نیست.

بسمه تعالی - جایز نیست برآمدن امام

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

حرام نیست.

حرام نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

نگاه به موارد مجاز با دو شرط مذکور (بدون قصد لذت و ریبه) مانعی ندارد.

نکته: به موارد مجاز با دو شرط مذکور مانعی ندارد =

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

در صورتی که در صورت و دست‌ها تا مچ زینتی نباشد و یا با قصد لذت و یا ترس در وقوع حرام نباشد اشکال ندارد ولی احتیاط مستحب ترک نگاه است.

توضیح المسائل، ص ۶۶۶، با استفاده از م ۲۴۹۷

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

نگاه به زنان بد حجاب

سؤال: نگاه به مو یا دست یا پا و ... زنان بد حجاب چه حکمی دارد؟

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

جایز نیست.

جایز نیست.

تماشای برنامه‌های ورزشی

سؤال: (۱) تماشای برنامه‌های ورزشی از قبیل فوتبال که از تلویزیون پخش می‌شود با توجه به لباسی که بازیکنان پوشیده‌اند، برای خانمی که به سن تکلیف رسیده است، چه حکمی دارد؟

(۲) براساس گفته دست اندرکاران صدا و سیما، برنامه‌ها در پخش مستقیم، به اندازه حدود یک یا دو دقیقه از حین انجام بازی تا گرفتن تصویر به وسیله ماهواره و پخش تلویزیونی آن، طول می‌کشد. سؤال این است آیا این فاصله اندک زمانی سبب می‌شود که برنامه را غیرمستقیم بنامیم یا باید همان‌طور که عرف آن را پخش مستقیم می‌داند، حساب کرد؟ حکم تماشای این سری برنامه‌ها توسط خانم‌ها و با قصد یا بدون قصد نظر به قسمت‌های پوشیده نشده بدن بازیکنان چیست؟

امام خمینی رحمته الله علیه

نظر به عکس و فیلم اگر طرف را شناسد مانع ندارد، مگر آن که مفسده‌ای بر آن مترتب باشد.

نظر به عکس و فیلم اگر طرف را شناسد مانع ندارد مگر آنکه
مفسده‌ای بر آن مترتب باشد

آیت‌الله بهجت رحمته الله علیه

(۱) نظر به فیلم و عکس مانع ندارد مگر در صورت ربه و فساد.

نظر به عکس و فیلم اگر طرف را شناسد مانع ندارد مگر در صورت ربه و فساد

۲) در هر صورت نظر به فیلم و عکس همان است که گفته شد.

سَبَّحَ
در هر صورت نظر بنام بگویم همان است که گفته شد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ الْفَحْشَ وَالْمُنْكَرَ

سؤال: تماشای مسابقات ورزشی از تلویزیون و یا به صورت مستقیم آیا مصداق لهو است؟

تماشای مسابقات ورزشی از تلویزیون کار لغو و بیهوده است و اگر مشتمل بر مفسده باشد - مثل ریبه در دیدن نامحرم به صورت نیمه‌عریان - مصداق لهو حرام است.

استفتائات، ج ۴، ص ۵۶۸ س ۶۵۰۳

آیت‌الله تبریزی رحمته‌الله

۱) در پخش مستقیم برنامه‌های مزبور نگاه کردن التذادی جایز نیست و در پخش غیرمستقیم نیز چنانچه نگاه کردن موجب تهییج شهوت باشد جایز نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در پخش مستقیم برنامه‌های مزبور نگاه کردن التذادی جایز نیست
و در پخش غیرمستقیم نیز چنانچه نگاه کردن موجب تهییج شهوت باشد جایز نیست والله اعلم

۲) پخش برنامه‌ها بنحوی که در سؤال آمده پخش مستقیم حساب می‌شود و حکم نگاه کردن به برنامه‌های ورزشی در پخش مستقیم و غیرمستقیم در جواب سؤال سابق بیان شد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پخش برنامه‌ها بنحوی که در سؤال آمده پخش مستقیم حساب می‌شود
و حکم نگاه کردن به برنامه‌های ورزشی در پخش مستقیم و غیرمستقیم در جواب سؤال سابق
بیان شد والله اعلم

آیت‌الله خامنه‌ای رحمته‌الله

۱) اگر بدون ریبه و فساد باشد مانع ندارد.

سَبَّحَ

اگر بدون ریبه و فساد باشد مانع ندارد

۲) فرق نمی‌کند و همان حکم مسئله قبل را دارد.

سَبَّحَ

فرق نمی‌کند و همان حکم مسئله قبل را دارد

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

(۱) نگاه عادی مانعی ندارد.

ج. نگاه عادی مانعی ندارد.

(۲) فرقی بین پخش مستقیم و غیرمستقیم نیست.

ج. فرقی بین پخش مستقیم و غیرمستقیم نیست.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

(۱ و ۲) چون اینگونه برنامه‌ها چه عرفاً پخش مستقیم محسوب شود یا نه معرض تهییج و مظنه ریه و التذاذ است تماشای آن برای خانمها محلّ اشکال است. خداوند متعال همه را از شرور و فتن و مصائد و مکاره شیطان حفظ فرماید.

بسم الله الرحمن الرحیم
ج ۲۰۱ - چون اینگونه برنامه‌ها چه عرفاً پخش مستقیم محسوب شود یا نه معرض تهییج و مظنه ریه و التذاذ است. تماشای آن برای خانمها محلّ اشکال است. خداوند متعال همزمان شر و رونقن و مصائد و مکاره شیطان حفظ فرماید. وقرآنم ۱۳ از جلد ۱۵، ۱۴۱ هـ

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

(۱) اشکال ندارد مگر اینکه برای او مفسده داشته باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم

اشکال ندارد مگر آنکه به او مفسده داشته باشد.

(۲) به هر صورت فرقی بین پخش مستقیم و غیرمستقیم وجود ندارد هر چند هیچ فاصله زمانی نباشد.

بهر صورت فرقی بین پخش مستقیم و غیرمستقیم وجود ندارد هر چند هیچ فاصله زمانی نباشد.

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر آنها را نشناسد و با قصد ریه نگاه نکند مانعی ندارد.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

۱) در صورتی که مفسده خاصی نداشته باشد و نگاه برای لذت نباشد اشکالی ندارد.

جوابك

ج ۱: در صورتی که مفسده خاصی نداشته باشد
و نگاه برای لذت نباشد اشکالی ندارد.

۲) برنامه مستقیم و غیرمستقیم در اینگونه مسائل تفاوتی نمی کند و بقیه سؤال از آنچه در بالا آمد معلوم شد.

ج ۲: برنامه مستقیم و غیرمستقیم در اینگونه مسائل تفاوتی نمی کند -
و بقیه سؤال از آنچه در بالا آمد معلوم شد =

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

۱) در صورتی که موجب فساد و فحشاء باشد جایز نیست.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۱، ص ۳۰۴، س ۱۰۱۷

۲) در صورتی که موجب مفسده باشد نگاه کردن به صحنه های مذکور، جایز نیست.

ج: در صورتی که موجب مفسده باشد نگاه کردن به

صحنه های مذکور جایز نیست.

۱۳۱۱/۲۲

نگاه به عورت بچه

سؤال: نگاه کردن به عورت بچه غیر ممیز چه حکمی دارد؟

آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

بررسی

اشکال ندارد.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

مانعی ندارد.

مانعی ندارد.

تاتوی ابرو و حکم آن برای آرایشگر و آرایش شونده

سؤال: حکم تاتو ابرو و لب و ... در موارد زیر چیست؟

الف) آرایش شونده

ب) آرایشگر

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف) زینت است و باید از نامحرم پوشانده شود.

لا
ربنا

زینت است و باید از نامحرم پوشانده شود

ب) اگر نمی پوشاند انجام ندهد.

لا
ربنا

آنها پوشانده انجام ندهد

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف) در صورتیکه پوست روی آن را بپوشاند و نقش اسماء محترمت نباشد اشکال ندارد ولو زینت باشد. البته اگر بانوان این زینت را انجام دهند باید از نامحرم بپوشانند.

بسته می
در صورتیکه پوست روی آن را بپوشاند و نقش اسماء محترمت نباشد
اشکال ندارد ولو زینت باشد. البته اگر بانوان این زینت را انجام
دهند باید از نامحرم بپوشانند. والله اعلم

ب) در صورتیکه زن باشد یا مردی که انجام می دهد محرم باشد و شرایط فوق رعایت شود اشکال ندارد.

بسته می
در صورتیکه زن باشد یا مردی که انجام می دهد
در صورتیکه محرم باشد و شرایط فوق
رعایت شود اشکال ندارد. والله اعلم

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

الف و ب) خالکوبی فی نفسه اشکال ندارد و اگر زینت محسوب می شود باید از نامحرم پوشانده شود و تشخیص زینت موکول به نظر عرف است.

خالکوبی فی نفسه اشکال ندارد اگر زینت محسوب می شود باید از نامحرم پوشانده شود و تشخیص زینت موکول به نظر عرف است.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف) اگر عرفاً زینت حساب شود باید از نامحرم بپوشاند.

ب) اشکال ندارد.
بایسته تعالی
اگر عرفاً زینت حساب شود باید از نامحرم بپوشاند.

اشکال ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) فی نفسه مانعی ندارد لکن برزن لازم است خود را از نامحرم بپوشاند و زینت است.

ب) فی نفسه مانعی ندارد و اجرت در قبال آن نیز بی اشکال است.
فی نفسه مانعی ندارد لکن برزن لازم است خود را از نامحرم بپوشاند و زینت است.

فراوان در صورت رد قرائن
نیز در کتب معتبره و در صورت تردید

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) بلی زینت محسوب می شود.

بایسته

بلی زینت محسوب می شود.

ب) فی نفسه اشکالی ندارد. ولی چون زینت محسوب می شود باید از نامحرم پوشانده شود.

زینت اشکالی ندارد... مالم زینت محسوب نشود... از عیون بر زینت

۱۳۶۱

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

الف و ب) چنانچه آرایش غلیظی محسوب نشود و منشأ فساد نگردد اشکالی ندارد در غیر اینصورت برای انجام دهنده و شخصی که تاتو بر روی او انجام می گیرد اشکال دارد.

احکام و بیزه، ص ۶۸، م ۱۵۳

الف و ب) چنانچه آرایش غلیظی محسوب نشود و منشأ فساد نگردد اشکالی ندارد در غیر اینصورت برای انجام دهنده و شخصی که تاتو بر روی او انجام می گیرد اشکال دارد =

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر جلب توجه کند نگاه به آن حرام است و اگر جلب توجه نکند نگاه به آن بدون ریب و تلذذ، اشکال ندارد و انجام آن اگر برای ارائه به نامحرم نباشد مانعی ندارد.

اگر جلب توجه کند نگاه به آن حرام است و اگر جلب توجه نکند نگاه به آن بدون ریب و تلذذ، اشکال ندارد و انجام آن اگر برای ارائه به نامحرم نباشد مانعی ندارد

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف و ب) چنانچه ضرر مهمی برای انسان نداشته باشد و مانع از رسیدن آب به پوست برای وضو و غسل نباشد مانعی ندارد ولی زینت است و باید از نامحرم پوشانیده شود و اگر ضرر مهمی دارد یا مانع از رسیدن آب به پوست است جایز نیست.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

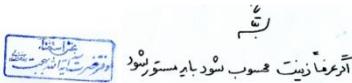
کرم ضد آفتاب

سؤال: کرم‌های ضد آفتابی که پوست را صاف و روشن می‌کند؛ آیا باید از نامحرم پوشانده شود؟

آیت‌الله بهجت رحمته الله

اگر عرفاً زینت محسوب شود باید مستور شود.

آیت‌الله تبریزی رحمته الله

چنانچه احتمال زینت داده شود مادامی که پیدا است صورتش را از نامحرم بپوشاند.

بسرتهائی .
چنانچه احتمال زینت داده شود مادامی که
پیدا است صورتش را از نامحرم بپوشاند.
بسم الله الرحمن الرحیم

آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله

تشخیص آن موکول به نظر عرف است.

تشخیص آن موکول به نظر عرف است.

آیت‌الله سیستانی رحمته الله

عرفاً باید زینت شمرده نشود و با شک حکم زینت را ندارد.

بسمه تعالی
عرفاً باید زینت شمرده نشود و با شک حکم زینت را ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر آرایش و زینت محسوب نشود و بوی خوش آن موجب التذاذ و تحریک نامحرم نگردد اشکال ندارد ولی در هر صورت بنابر احتیاط واجب، صورت را از نامحرم بپوشاند.

پاسخ کوتاه به ۳۰۰ پرسش از احکام، ص ۷۵، س ۲۲۷

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

بلی زینت محسوب می شود و بنظر آقا باید از نامحرم پوشیده شود.

بجز زینت محرم نیست و بنظر آقا باید از نامحرم پوشیده شود.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در فرض سؤال مانعی ندارد.

در روز لاله نمی بارد =

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

خیر، زینت به حساب نمی آید.

خیر، زینت به حساب نمی آید

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

زینت است و واجب است از نامحرم پوشانده شود.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

استفاده از کرم سفید کننده

سؤال: استفاده از کرم سفید کننده صورت در برابر نامحرم چه اشکالی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر آرایش محسوب شود باید پوشانده شود.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۵۶، با استفاده از س ۳۲

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

بله، واجب است در مقابل نامحرم پوشانده شود.

تذکره: بله، واجب است در مقابل نامحرم -
پرست نه مشورت.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر در نظر عرف زینت محسوب شود باید از نامحرم پوشانده شود و چنانچه بوی آن جلب توجه نامحرم می‌کند باید از کنار نامحرم عبور نکند.

اگر در نظرون زینت محسوب شود باید از نامحرم پوشانده شود و چنانچه
بوی آن جلب توجه نامحرم می‌کند باید از کنار نامحرم عبور نکند.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

با بکار بردن پودر و وسایل آرایشی، پوشاندن صورت واجب است.

فقه برای غرب نشینان، ص ۳۰۷، ۵۱۹م، سطر آخر

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

چون عرفاً زینت محسوب می‌شود باید از نامحرم پوشانده شود.

چون عرفاً زینت محسوب می‌شود، باید از نامحرم پوشانده شود.

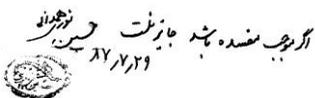
آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

اگر بسیار خفیف باشد و منشاء مفسده نگردد اشکالی ندارد.

با استفاده از استفتاء موجود در واحد پاسخ به سوالات

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر موجب مفسده باشد جایز نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

زینت است و واجب است از نامحرم پوشانده شود.

با استفاده از استفتائات موجود در واحد پاسخ به سوالات

کاشتن ناخن و مژه مصنوعی

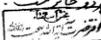
سؤال: مدتی است در آرایشگاه‌های زنانه روی مژه، ابرو، ناخن و... کار می‌کنند؛ مثلاً ناخن مصنوعی روی ناخن می‌چسبانند یا روی پلک مژه مصنوعی قرار می‌دهند که قابلیت برداشتن را دارد. لطفاً بفرمایید حکم انجام این کار برای زن آرایش شونده و آرایشگر چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر طوری باشد که در وضو و غسل مانع از رسیدن آب به اصل ناخن اولی یا اصل پلک باشد، برای فاعل و مفعول هر دو جایز نیست.

تذکره: اگر طوری باشد که در وضو و غسل مانع از رسیدن آب به اصل پلک اولی یا اصل پلک باشد، برای فاعل و مفعول هر دو جایز نیست.

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

زینت کردن برای زنان در صورتی که مورد دید مردان نامحرم نباشد مانعی ندارد و کسی که کارش تزیین است و برای زینت حلال اجرت کار می‌گیرد اجرت آن حلال است و اگر می‌داند آرایش برای زینت حرام مثل گول زدن خواستگار یا جلوه‌گری برای نامحرم است کارش و اجرتش مورد اشکال است. و آرایش که مانع از رسیدن آب وضوء و غسل به ظاهر بدن است باید وقت وضوء و غسل برطرف شود و الا نماز باطل است و ترک نماز گناه کبیره است بنابراین باید از ناخن مصنوعی استفاده نکنند.

بسیار زینت کردن برای زنان در صورتیکه مورد دید مردان نامحرم نباشد مانعی ندارد و کسی که کارش تزیین است در این وقت حلال اجرت کار می‌گیرد اجرت آن حلال است و اگر می‌داند آرایش برای زینت حرام مثل گول زدن خواستگار یا جلوه‌گری برای نامحرم است کارش و اجرتش مورد اشکال است و آرایش که مانع از رسیدن آب وضوء و غسل به ظاهر بدن است باید وقت وضوء و غسل برطرف شود و الا نماز باطل است و ترک نماز گناه کبیره است بنابراین باید از ناخن مصنوعی استفاده نکنند.

آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

با تحقیق از افراد آرایشگر ظاهراً امکان برطرف شدن آن هست و حتی بسیاری از آنها بیان نموده‌اند که به راحتی برطرف می‌شود. فلذا اگر برطرف نکند وضوی جبره باطل است.

با استفاده از استفتاء مجدد دریافتی از دفتر مقام معظم له

آیت الله سیستانی مد ظله العالی

جایز نیست.

جانزینت .

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) در مورد سؤال اگر ابرو و ناخن و غیره در موقع وضوء و غسل قابل برداشتن باشد مانعی ندارد و الا جائز نیست.

ب) در موردی که قابل برداشتن نباشد برای آرایشگر هم جائز نیست.

بسم الله الرحمن الرحيم
 (اعت) - در مورد سؤال اگر ابرو و ناخن و نیوی و موی و غیره غسل تام
 برداشتن باشد مانعی ندارد و الا مانعی نیست. (والله اعلم
 بالصواب) - در مورد دیگر قابل برداشتن نباشد ولی آرایشگر
 هم جائز نیست. (والله اعلم بالصواب) - ۱۴۰۶

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف و ب) اگر مانع وضو و غسل باشد جایز نیست نه برای آرایشگر و نه برای آرایش شونده.

بسم الله الرحمن الرحيم
 (استفتاء) اگر مانع وضو و غسل باشد جایز نیست نه برای آرایشگر نه برای آرایش شونده

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

هرگاه مزاحم وضو یا غسل باشد جایز نیست مگر در حال ضرورت.

ج - هرگاه مزاحم وضو یا غسل باشد جایز نیست مگر در حال ضرورت =

سؤال: لطفاً بفرمایید: الف) انجام این کار برای آرایش شونده از نظر شرعی چه حکمی دارد؟

ب) حکم انجام این کار برای آرایشگر چیست؟

هرگاه جلب توجه نکند اشکالی ندارد.

هرگاه جلب توجه نکند اشکالی ندارد =

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

این کار جایز نیست و اجرت آن نیز اشکال دارد.

بعد از سلام
این کار جایز نیست و اجرت آن نیز اشکال دارد.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

قرار دادن چیزی که مانع از رسیدن آب است به جاهایی که واجب است در غسل و وضو شسته شود جایز نیست مگر اینکه قابلیت برداشتن داشته باشد.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

حکم گذاشتن نگین بر روی بینی و دندان زن

سؤال: قراردادن نگین بر روی بینی و دندان زن در صورتی که متعارف جامعه باشد یا نباشد، آیا زینت محسوب می شود؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

بله، در متعارف بعضی از جوامع، زینت است.

بسته به بلد، در متعارف بعضی از جوامع زینت است.

آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

به طور کلی تشخیص این امور به عهدهی خود مکلف و لو از طریق مراجعه به عرف است.

برای تشخیص این امور به عهدهی خود مکلف و لو از طریق

مراجعه به عرف است.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر در عرف زینت محسوب شود باید از نامحرم پوشانده شود.

اگر در عرف زینت محسوب شود باید از نامحرم پوشانده شود.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

بنابر احتیاط پوشاندن وجه و کفین واجب است. حتی اگر عمل مذکور زینت هم محسوب نشود.

بسم الله الرحمن الرحیم. بارالهی ما را بتواندن وجه و کفین واجب است. حتی اگر عمل مذکور زینت هم محسوب نشود. ۱۴۲۸/۰۳/۱۱

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

به نظر مرحوم آقا زینت محسوب می شود و باید از نامحرم پوشانده شود. و فرقی بین متعارف بودن و عدم آن نیست.

بنظر مرحوم آقا زینت محسوب می شود و باید از نامحرم پوشانده شود. و فرقی بین متعارف بودن و عدم آن نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

آری جزء زینت محسوب می شود و احتیاط آنست در برابر نامحرم از آن بپرهیزید.

آری جزء زینت محسوب می شود و احتیاط آنست در برابر نامحرم از آن بپرهیزید.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

بلی زینت است ولی پوشاندن آن از نامحرم اگر متعارف باشد واجب نیست.

بلی زینت است ولی پوشاندن آن از نامحرم اگر متعارف باشد؟

واجب نیست. رحمته الله علیه
۱۳۴۵ هـ

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

زینت است.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

جراحی اعضاء صورت به قصد زیبایی و حکم پوشش آن

سؤال: الف) اگر جراحی صورت زن برای تغییر شکل بینی، چشم، لب، پوست،

ابرو و... به قصد زیبایی انجام گیرد، آیا زینت محسوب می شود؟

ب) اگر زینت محسوب می شود، آیا پوشاندن آن از نامحرم لازم است؟

ج) در صورت احتمال ضرر حکم جراحی های مذکور چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف) بله، زینت محسوب می شود.

سؤال: ب) بله، زینت محسوب می شود؟

بله، زینت محسوب می شود.
۱۳۴۵ هـ

ب) بله، لازم است.

سؤال: ب) بله، لازم است.

بله، لازم است.
۱۳۴۵ هـ

ج) جایز نیست.

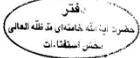
سؤال: ج) جایز نیست.

جایز نیست.
۱۳۴۵ هـ

آیت الله خامنه‌ای رحمته علیه

الف) تشخیص آن با خود مکلف ولو از طریق رجوع به عرف است.

برهان: تمهید آن با خود مکلف و از طریق رجوع به عرف است.

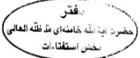
ب) در فرض مذکور اگر عرفاً زینت به حساب آید، پوشاندن آن از نامحرم لازم است.

برهان: در فرض مذکور اگر عرفاً زینت به حساب آید، پوشاندن آن از نامحرم لازم است.

ج) اگر ضرر قابل توجهی داشته باشد، جایز نیست.

برهان: اگر ضرر قابل توجهی داشته باشد، جایز نیست.

آیت الله سیستانی رحمته علیه

الف و ب) زینت محسوب نمی شود.

زینت محسوب نمی شود.

ج) اگر خوف ضرر مهم باشد جایز نیست.

گروهی ضرر مهم است و جایز نیست.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته علیه

جراحی صورت چنانچه ضرر معتدبه نداشته باشد بلا مانع است و در عین حال پوشاندن وجه و کفین بنا بر احتیاط لازم است.

بسم الله الرحمن الرحیم. خیرای صورت چنانچه ضرر معتدبه نداشته باشد بلا مانع است و در عین حال پوشاندن وجه و کفین بنا بر احتیاط لازم است. وایسده العام ۱۱/ ۲۰۲ هـ.ق

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف) بستگی به نظر عرف دارد که گاهی زینت محسوب می شود و در برخی موارد اصلاح محسوب می شود که حکم زینت را ندارد.

سینه داره

- لیکن نظر فاضل در گاهی زینت محسوب می شود و در برخی موارد اصلاح محسوب می شود که حکم زینت را ندارد.

ب) در صورتی که عرفاً زینت محسوب شود باید از نامحرم بپوشاند.

- در صورتی که عرفاً زینت محسوب نشود باید کفزه محرم بپوشاند.

ج) اگر احتمال ضرر معتد به عقلانی باشد یا مستلزم کار حرامی باشد جایز نیست.

- اگر کسی ضرر معتد به عقلانی باشد یا مستلزم کار حرامی باشد جایز نیست.

۸۶۱۶۸

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در صورتی که آمیخته با حرام یا ضرر مهم دیگری نباشد ذاتاً اشکالی ندارد ولی چنانچه مستلزم حرامی باشد (مانند لمس و نظر حرام) تنها در صورت ضرورت جایز است.

در صورتی که آمیخته با حرام یا ضرر مهم دیگری نباشد ذاتاً اشکالی ندارد ولی چنانچه مستلزم حرامی باشد (مانند لمس و نظر حرام) تنها در صورت ضرورت جایز است.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف و ب) خیر زینت به حساب نمی آید و پوشاندن آن واجب نیست.

ج) اگر احتمال قابل توجه باشد، جایز نیست.

حساب نمی آید و پوشاندن آن واجب نیست.

حساب می آید

اگر احتمال قابل توجه باشد جایز نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف) معیار در زینت بودن عرف است مگر اینکه شرع مقدس مورد خاصی را به عنوان زینت معرفی کرده باشد.

ب) پوشاندن زینت از نامحرم واجب است.

ج) اگر ترس ضرر مهمی باشد جایز نیست.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

طلای سفید و پلاتین برای مردان

سؤال: استفاده از طلای سفید و پلاتین برای مردان چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

برای مردان (پلاتین) اشکال ندارد و اگر طلای سفید همان طلای زرد باشد و با مخلوط کردن تغییر رنگ داده باشد جایز نیست.

استفتائات، ج ۱، ص ۱۴۱، با استفاده از س ۵۰ و ۵۱

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

پلاتین اشکال ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، پلاتین اشکال ندارد.

طلای سفید اگر همان طلا زرد باشد پوشش آن بر مرد حرام است.

استفتائات، ج ۲، ص ۴۶، س ۱۶۱۲ و ۱۶۱۳

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

پوشیدن طلا برای مردان حرام است چه طلای سفید باشد یا طلای زرد. بلی پوشیدن پلاتین که جنس دیگری است مانعی ندارد.

استفتائات جدید، ج ۲ ص ۳۶۹، س ۱۵۳۵

آیت الله خامنه‌ای رحمته علیه

اگر چیزی که طلای سفید نامیده می‌شود همان طلای زرد است که بر اثر مخلوط کردن ماده‌ای رنگ آن سفید شده، حرام است ولی اگر عنصر طلا در آن به قدری کم است که عرفاً به آن طلا نمی‌گویند مانع ندارد و پلاتین نیز اشکال ندارد.

اجوبه الاستفتائات، ص ۹۰ س ۴۴۳

آیت الله خویی رحمته علیه

پلاتین دو قسم است: (۱) پلاتین خالص و آن پوشیدنش جایز است. (۲) طلای ملبوس به پلاتین و آن لبسش حرام است.

استفتائات، ص ۶۲، س ۱۹۵

آیت الله سیستانی رحمته علیه

اگر طلا باشد جازز نیست.

اگر طلا باشد جازز نیست

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته علیه

استعمال طلای سفید با فرض طلا بودن حرام است.

اگر پلاتین طلا نباشد و فلز دیگر باشد برای مرد اشکال ندارد.

جامع الاحکام، ج ۲، ص ۱۸۲ س ۱۷۳۹ و ۱۷۳۷

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته علیه

پلاتین آلیاژی غیر از طلا است و استفاده از آن برای مردان مانعی ندارد. بلی استفاده از طلای سفید هم مانند طلای زرد برای مردان حرام است.

ببینید، طلا سفید هم طلاست و استفاده از آن برای مردان مانعی ندارد.

استفتائات، ص ۶۲، س ۱۹۵

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

استعمال طلا چه سفید باشد و چه زرد یا سرخ، به عنوان زینت برای مردان حرام است ولی پلاتین، فلز دیگری است اشکال ندارد.

مجمع المسائل، ج ۴، ص ۹۳، س ۲۴۸

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

آنچه طلا نامیده می شود زینت کردن با آن بر مردان حرام است خواه طلای زرد باشد یا سرخ یا سفید ولی باید توجه داشته باشید که پلاتین طلا نیست و فلز دیگری است.

استفتائات جدید، ص ۵۵، س ۱۱۷

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

انکشاف نوار زر. حسین نوری

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

استفاده از طلا برای مردان حرام است چه سفید چه زرد اما استفاده از پلاتین مانعی ندارد.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

استفاده از کراوات

سؤال: حکم استفاده از کراوات چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اشکال دارد.

استفتائات، ج ۳، ص ۱۸۳، س ۳۹۶۸

آیت‌الله تبریزی رحمته

سزاوار نیست مومن با زدن کراوات خود را از زی مومنین خارج کند.
استفتائات، ج ۲، ص ۴۷۶، س ۱۹۳۷

آیت‌الله خامنه‌ای رحمته

به طور کلی پوشیدن کراوات و دیگر لباس‌هایی که پوشش و لباس غیر مسلمان محسوب می‌شوند به طوری که پوشیدن آنها، منجر به ترویج فرهنگ منحط غربی شود جایز نیست.

جواب‌های ثابت، ص ۲۲، م ۹۹

آیت‌الله سیستانی رحمته

بستن کراوات حتی اگر ابریشم و حریر خالص هم باشد حرام نیست زیرا لباس صدق نمی‌کند.

فقه برای غرب نشینان، ص ۱۶۳، م ۲۱۱

آیت‌الله صافی گلپایگانی رحمته

سزاوار نیست مسلمین از کراوات استفاده کنند بلکه احتیاط ترک استفاده از آن است.
مسائل جدید از دیدگاه مراجع تقلید، ج ۱، ص ۷۴

آیت‌الله فاضل لنکرانی رحمته

ظاهراً کراوات اصلاً زی و شعار نصارا بوده و بهتر است مسلمانان از آن پرهیزند.
جامع المسائل، ج ۱، ص ۶۳۸، س ۲۲۳۷

آیت‌الله گلپایگانی رحمته

کراوات از شعار مسیحی‌ها است و بر مسلمین لازم است از آن اجتناب نماید.
مجمع المسائل، ج ۱، ص ۱۵۸، س ۱۲۳

آیت‌الله مکارم شیرازی رحمته

با توجه به این که در حال حاضر و در کشور ما، این امر به عنوان شعار بیگانگان و همبستگی با آنها محسوب می‌شود، از آن اجتناب کنید ولی پوشیدن آن در کشورهایی

که جزیی از لباس مردم محسوب می گردد اشکالی ندارد. خرید و فروش آن نیز همین حکم را دارد.

با توجه به این که در حال حاضر در کشور ما، این امر به عنوان شعار
بیگانه و بیگانه‌سازی با آنها محسوب می‌شود، از آن اجتناب کرده می‌شود
آن در کشورهایی که جزیی از لباس مردم محسوب می‌گردد اشکالی ندارد.
فرض در دوش آن نیز می‌توانیم بارداریم

آیت‌الله نوری همدانی رحمته‌الله علیه

تقلید از غرب کار صحیحی نیست.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۱، ص ۱۳۶، م ۴۸۹

آیت‌الله وحید خراسانی رحمته‌الله علیه

اگر کراوات شعار غیر مسلمین حساب شود جایز نیست و اگر شعار نباشد اشکال ندارد.

جزوه استفتائات، ص ۶۶، س ۲۴۹

بر خورد با تهاجم فرهنگی

سؤال: با توجه به تهاجمات بی‌امان فرهنگ مبتذل غرب و رواج بعضی از عادات و رفتارهای ناپسند، دیده می‌شود که بعضی از آقایان صلیب طلا به گردن آویزان می‌کنند و بعضی از خانم‌ها از مانتوهایی با رنگ زننده استفاده کرده و در پاره‌ای از اوقات دیده شده آقایان یا خانم‌ها از مچ‌بند و یا عینک دودی و ساعت‌های غواصی شکل که جلب توجه کننده و ناپسند است، استفاده می‌کنند و بعضاً بعد از امر به معروف و نهی از منکر بر انجام کار خود اصرار می‌نمایند، حضرت عالی بفرمایید چه برخوردی با این افراد باید داشت؟

آیت الله خامنه‌ای علیه السلام

پوشیدن طلا و آویزان کردن طلا به گردن بر مردان مطلقاً حرام است و پوشیدن لباسی که از حیث دوخت و شکل و یا از نظر رنگ، ترویج و تقلید از فرهنگ مهاجم مسلمین محسوب باشد و همچنین استفاده از مچ بند و عینک و ساعت به شکلی که تقلید از فرهنگ مهاجم دشمنان اسلام و مسلمین شمرده می‌شود جایز نیست و تکلیف دیگران در برخورد با این گونه موارد نهی از منکر لسانی است و چنانچه موثر واقع نگردد به مسؤولین انتظامی و قضایی جهت پیگیری بعدی گزارش نمایند.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در مورد پوشیدن طلا و آویزان کردن طلا به گردن مردان، ما تماماً حرام می‌دانیم و پوشیدن آن را بر مردان
 حرام می‌دانیم و در صورتی که طلا به شکل مچ بند یا ساعت یا عینک یا سایر وسایل پوشیده شود که تقلید از
 فرهنگ مهاجم باشد، از پوشیدن آن منع می‌کنیم و اگر کسی از پوشیدن آن منع نشده باشد، پوشیدن آن جایز است.
 در مورد مچ بند و ساعت و عینک و سایر وسایل پوشیده شده که تقلید از فرهنگ مهاجم است، ما تماماً حرام
 می‌دانیم و پوشیدن آن را بر مردان حرام می‌دانیم و اگر کسی از پوشیدن آن منع نشده باشد، پوشیدن آن جایز است.
 و چنانچه در مواردی که در این فتاویٰ قبلی بیان شده است، رعایت آن واجب است.

گفتگو با مردان نامحرم

سؤال: گفتگو با مردان نامحرم چه حکمی دارد؟

امام خمینی علیه السلام

با رعایت ضوابط و آداب شرعی اشکالی ندارد مگر این که مفسده‌ای در بین باشد.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۷۴، س ۶۷ و ۶۸

آیت الله اراکی علیه السلام

با عدم تلذذ و ریبه اشکال ندارد.

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۳۷، با استفاده از م ۳۹

استفتائات، ص ۲۵۵، س ۶

آیت الله بهجت علیه السلام

اگر مفسده داشته باشد، اشکال دارد.

استفتائات، ج ۴، ص ۱۹۵، س ۵۲۹۴

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

اگر صحبت زن با مرد نامحرم در معرض التذاذ جنسی باشد، جایز نیست.
صراط النجاة، ج ۹، ص ۱۱۰، س ۳۲۲

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر همراه با مراعات حجاب و بدون قصد ربه و همراه با اطمینان به عدم وقوع در
مفاسد باشد اشکال ندارد و آلاً جایز نیست.
اجوبة الاستفتائات، ص ۲۹۲ س ۱۳۳۰

آیت الله خویی رحمته الله علیه

در صورتی که مهیج و محرک نامحرم باشد، حرام است.
العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۲، ص ۵۸۴، با استفاده از م ۳۹
صراط النجاه، ج ۲، ص ۲۴۱، با استفاده از س ۷۱۷

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر خوف وقوع در حرام نباشد، و زن صدایش را نازک و زیبا نسازد، به طوری که
تحریک کننده نباشد، اشکال ندارد.

منهاج الصالحین، ج ۳، ص ۱۵، م ۲۹
فقه برای غرب نشینان، ص ۳۰۳، با استفاده از م ۵۰۵

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

صحبت کردن اگر به قصد ربه و تلذذ نباشد، اشکال ندارد.
جامع الاحکام، ج ۲، ص ۱۷۰ س ۱۷۰۵

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

اگر توأم با قصد لذت و شهوت نباشد، مانعی ندارد.
جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۵۳، س ۱۷۱۹

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

بدون قصد التذاذ و با وجود حاجت عرفی، مانعی ندارد.

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۲۲۹، س ۶۴۵

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

اگر موازین شرعی رعایت شود و به طور عادی باشد و مفسده خاصی نداشته باشد، مانعی ندارد.

استفتائات، ج ۱، ص ۲۳۲ س ۸۰۴ و ۸۰۵

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

در صورتی که موجب فساد نباشد، اشکال ندارد.

هزار و یک مسأله، ج ۲، ص ۱۹۷، س ۶۵۶

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

بدون قصد ریهه جایز است و احتیاط در ترک است در غیر مورد ضرورت

جزوه دریافتی از دفتر معظم له، ص ۸۶، س ۳۳۸

دست دادن به نامحرم با دستکش یا چادر

سؤال: دست دادن با نامحرم با دستکش یا چادر چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اشکال ندارد. ولی بنا بر احتیاط واجب کف دست را فشار ندهند.

تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۴۳، م ۲۰ (نکاح)

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

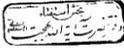
اشکال ندارد.

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۳۷، م ۴۰

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

خلاف احتیاط است.

بصلاً : خلاف احتیاط است.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

لمس اگر با دستکش و مثل آن باشد و موجب مفسده نباشد حرام نیست و گرنه حرام است.

بصلاً
لمس اگر با دستکش و مثل آن باشد و موجب مفسده نباشد حرام نیست و گرنه حرام است.

آیت الله خویی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

العروة الوثقی مع تعلیقه، ج ۲، ص ۵۸۴، م ۴۰ (۳۶۷۲)

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

بدون فشار دادن و التذاذ مانعی ندارد.

بدون فشار دادن و التذاذ مانعی ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

اگر معرض ریبه و فساد باشد جایز نیست.

بجوده الرحمن الرحیم اگر معرض ریبه و فساد باشد جایز نیست، و صما الم

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

حرام نیست.

حرام نیست.

خبر فقط ندارد.

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

بدون ریبه و تلذذ اشکال ندارد.

العروة الوثقی، ج ۲، ص ۶۳۷، م ۴۰

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

چنانچه مفسده‌ای نداشته باشد جایز است ولی بهتر ترک آن در غیر موارد ضرورت است.

جایزه‌های ماندگار، پندجاه است در سبتر و کُنْ، در سبتر و کُنْ

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

بدون ریه و تلذذ اشکال ندارد و نباید فشار دهد و در صورتی که تداوم و تکرار موجب مفسده باشد جایز نیست.

التعلیقات علی کتاب العروة الوثقی، ص ۴۴۰، ۴۰م
استفتائات موجود در اداره پاسخ به سؤالات دینی

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

در فرض تلذذ و ترس وقوع در معصیت حرام است.

استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

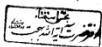
موتور، دوچرخه و اسب سواری بانوان مقابل نامحرم

سؤال: موتور سواری، دوچرخه سواری و اسب سواری بانوان در مقابل نامحرم چه حکمی دارد؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اینگونه اعمال در مقابل نامحرم حرام است و شبهه‌ای برای جواز ندارد.

تبیان: استیفاء اعمال در مقابل نامحرم حرام است.

در شبهه ای برای جواز ندارد.

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

دوچرخه و موتور سواری بانوان معرض جلب نظر دیگران و ترغیب مردان به فساد می‌باشد و این منافی با عفت است که از زنان مطلوب نمی‌باشد و لازم است ترک شود.

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

چنانچه موجب جلب توجه نامحرم گشته و یا مفسده دیگری بر آن مترتب شود جایز نیست.

پوشش موجب جلب توجه نامحرم گشته و یا مفسده

دیگری بر آن مترتب شود جایز نیست.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

کارهایی که موجب مفسده اجتماعی باشد یا خلاف رعایت عفاف باشد جایز نیست و غیر آن اشکال ندارد.

بسم تعالی

کارهایی که موجب مفسده اجتماعی باشد یا خلاف رعایت عفاف باشد جایز نیست و غیر آن اشکال ندارد.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

نظر به معرضیت فساد این امور جایز نیست.

نظر به معرضیت فساد این امور جایز نیست.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

فی نفسه حرام نیست، اما اگر موجب تهییج نامحرم شود یا مفسده دیگری بر آن مترتب شود، جایز نیست.

بسم تعالی

فی نفسه حرام نیست، اما اگر موجب تهییج نامحرم شود

یا مفسده دیگری بر آن مترتب شود، جایز نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در جاهایی که مختص به خودشان است مانعی ندارد.

در جاهایی که مختص به خودشان است مانعی ندارد

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

با حفظ تمام موازین شرعی، چنانچه مستلزم مفسده و سوءاستفاده و مهیج نباشد، مانعی ندارد.

برترتعالی

با حفظ تمام موازین شرعی، چنانچه مستلزم مفسده و سوءاستفاده و

مهیج نباشد، مانعی ندارد. رحمته الله علیه

دوست داشتن نامحرم بدون ابراز کردن

سؤال: دوست داشتن نامحرم بدون ابراز کردن چه حکمی دارد؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

خلاف احتیاط است.

استفتائات، ج ۴، ص ۱۹۲، س ۵۲۸۲

آیت الله خامنه ای رحمته الله علیه

در فرض سوال در صورتی که مفسده ای بر آن مترتب شود و یا خوف ارتکاب حرام در آن باشد جایز نیست.

در فرض سوال، در صورتی که مفسده ای بر آن مترتب شود یا خوف ارتکاب حرام در آن باشد، جایز نیست.

۲۰۵۰۲

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

تا زمانی که منتهی به گناه نشود، حرام نیست.

تا زمانی که منتهی به گناه نشود، حرام نیست =

رقص، موسیقی و کف زدن

رقص، موسیقی، کف زدن

رقص برای همسر

سؤال: رقص برای همسر چه حکمی دارد؟

الف) زن برای شوهر (ب) شوهر برای زن

امام خمینی رحمته الله

الف و ب) مانع ندارد.

بسته سالی. مانع ندارد

استفتائات، ج ۲، ص ۱۵، س ۳۵

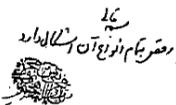
آیت الله اراکی رحمته الله

الف و ب) احوط ترک این امور است.

استفتائات، ص ۲۵۶، س ۱۲

آیت الله بهجت رحمته الله

الف و ب) رقص بتمام انواع آن اشکال دارد.

رقص برای همسر انواع آن اشکال دارد

آیت الله تبریزی رحمته الله

الف) رقص زن برای شوهرش چنانچه مشتمل بر حرام دیگری مثل موسیقی لهوی و غیر آن نباشد، مانعی ندارد.

استفتائات جدید، ج ۲، ص ۲۱۹، س ۹۹۴ و ۹۹۵

(ب) _____

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

الف و ب) اگر رقص زن برای شوهرش و بالعکس، همراه ارتکاب حرامی نباشد، اشکال ندارد.

اجوبه الاستفتائات، ص ۲۵۲، س ۱۱۷۲

آیت الله خوئی رحمته الله علیه

الف) اشکال ندارد.

صراط النجاة، ج ۲، ص ۵۹، س ۱۵۸ و با استفاده از س ۱۶۰

ب) _____

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف و ب) جایز است.

بیت
عازمست

فقه برای غرب نشینان، ص ۳۱۸، م ۵۴۸

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) جایز است.

جامع الاحکام، ج ۱، ص ۲۹۷، س ۱۰۲۱ و ۱۰۲۳

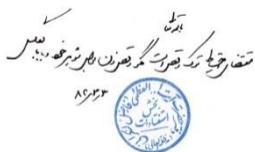
ب) جایز نیست.

جائز نیست
طیبه

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

الف و ب) مقتضای احتیاط ترک رقص است مگر رقص زن برای شوهر خود و یا بالعکس

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) رقص زن برای شوهرش تنها جایز است.
ب) حرام است.

لفظ رقص زن برای شوهرش جایز است، و در غیر این مورد حرام است.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

الف) تنها رقص زن برای شوهرش جایز است و بقیه اشکال دارد.

ب) آیت الله زن برای شوهرش جایز است، بقیه اشکال دارد =

ب) بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

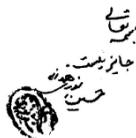
با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

الف) جایز است.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۲، ص ۱۷۲، س ۵۷۴

ب) جایز نیست.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

الف) اگر در خلوتشان باشد اشکال ندارد.

ب) بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

جزوه دریافتی از دفتر، ص ۶۹، با استفاده از

س ۲۷۰

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

رقص در مقابل همجنس یا محارم

سؤال: رقص در مقابل هم جنس یا محارم در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف) رقص زن در مقابل زنان یا محارم

ب) رقص مرد در مقابل مردان یا محارم

امام خمینی رحمته الله علیه

الف و ب) رقص مظنه تحریک غریزه جنسی و حرام است علی الاحوط مطلقا مگر

رقص همسر برای همسر.

سید تقی رقص مظنه تحریک غریزه جنسی و حرام است علی الاحوط مطلقا
مگر رقص همسر برای همسر

احکام ازدواج، ص ۱۸۶

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

الف و ب) رقص بتمام انواع آن اشکال دارد.

رقص بتمام انواع آن اشکال دارد
سید تقی

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

الف) رقص زن برای زنی دیگر به شرطی که در معرض نگاه مرد حتی پسر ممیز نباشد و مشتمل بر حرام دیگری مثل موسیقی و غیره هم نباشد مانعی ندارد.

استفتائات جدید، ج ۱، ص ۲۱۹، س ۱۰۴۲

ب) رقص مرد برای مرد لهو است و سزاوار است مؤمن از آن بپرهیزد.

بسمه تعالی رقص مرد برای مرد لهو است و سزاوار است مؤمن از آن بپرهیزد.

آیت الله خامنه‌ای (دام ظلّه)

الف) رقص زن برای زنان اگر عنوان لهو بر آن صدق کند مثل این که جلسه زنانه تبدیل به مجلس رقص شود محل اشکال است و احتیاط واجب در ترک آن است و در حکم فوق تفاوتی بین مجلس عروسی و غیر آن نیست.

ب) رقص مرد بنابر احتیاط واجب حرام است.

بسمه تعالی

رقص مرد بنابر احتیاط واجب حرام است
و رقص زن برای زنان اگر عنوان لهو
آن صدق کند محل اشکال است و احتیاط
واجب در ترک آن است و در
حکم فوق تفاوتی بین مجلس عروسی و غیر آن
نیست.

آیت الله خوئی رحمته الله علیه

الف) در صورتی که در حضور مردان (محارم و غیر محارم) نباشند جایز است.

ب) در صورتی که همراه حرامی مثل اختلاط زن و مرد نباشد جایز است.

صراط النجاة، ج ۲، ص ۶۰، س ۱۵۹ و ۱۶۰

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

الف و ب) بنابر احتیاط واجب جایز نیست.

فقه برای غرب نشینان، ص ۳۱۸، ۵۴۸

استفتائات، ص ۱۲۸، س ۲۱۰

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر حضور، معرضیت وقوع در حرام باشد جائز نیست و ملازمه مذکور مقبول نیست.
(با توجه به دو نکته سؤال جایز نیست)

با استفاده از استفتائات موجود در واحد پاسخ به سؤالات

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

امر مذکور مجوز شرکت در مجلس حرام نمی شود و باید در صورت وجود شرائط
نهی از منکر شود.

بسمه تعالی امر مذکور مجوز شرکت در مجلس حرام نمی شود
و باید در صورت وجود شرائط نهی از منکر شود و الله العالم

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر حضور در آن مجلس موجب ارتکاب گناه یا تأیید آن باشد یا نهی از منکر متوقف
بر خروج از آن مجلس یا شرکت نکردن در آن باشد باید آن مجلس را ترک کرده و یا
شرکت ننماید.

بقره

اگر عهد در آن مجلس بهج ارتکاب گناه یا تأیید آن باشد
یا نهی از منکر متوقف بر خروج از آن مجلس یا شرکت نکردن
در آن باشد باید آن مجلس را ترک کرده و شرکت ننماید.

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

این امر مذکور مجوز حرام نیست ولی اگر شرکت کننده گوش به موسیقی ندهد حرام
نیست مگر اینکه حضور او مشوق حرام باشد و در فرض حضور، نهی از منکر لازم
است و اگر احتمال تأثیر ندهد احتیاط واجب باید اظهار تنفر کند.

این امر مجوز حرام نیست ولی اگر شرکت کند گوش به موسیقی ندهد
حرام نیست مگر این که حضور او مشوق حرام باشد و در فرض حضور نهی از منکر
لازم است و اگر احتمال تأثیر ندهد احتیاط واجب باید اظهار تنفر کند.

آیت الله شییری زنجانی رحمته الله علیه

اگر شرکت کردن، عرفاً تأیید منکر محسوب شود یا موجب تهییج شهوت و مفسده گردد جایز نیست و در صورت وجود شرائط باید نهی از منکر شود. شرکت در بخشهایی از مراسم که همراه با معصیت نبوده و نیز موجب تأیید گناه نباشد، اشکال ندارد.

بسم تعالی

اگر شرکت کردن، عرفاً تأیید منکر محسوب شود یا موجب تهییج شهوت و مفسده گردد جایز نیست و در صورت وجود شرائط باید نهی از منکر شود. شرکت در بخشهایی از مراسم که همراه با معصیت نبوده و نیز موجب تأیید گناه نباشد، اشکال ندارد.

۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ ۱۳۸۵

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

در فرض مذکور شرکت حرام است و قطع رابطه اشکال ندارد و دستور خداوند متعال این است که این اعمال که تحریم فرموده بر همه چیز مقدم است.

در فرض مذکور شرکت حرام است و قطع رابطه اشکال ندارد و دستور خداوند متعال این است که این اعمال که تحریم فرموده بر همه چیز مقدم است.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

نباید در مجلس حرام شرکت کنید و به آنها بفهمانید که علت حضور شما رعایت احکام شرعی می باشد.

نباید در مجلس حرام شرکت کنید و به آنها بفهمانید که علت عدم حضور شما رعایت احکام شرعی می باشد.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

در صورتی که واقعاً ضرورت مهمی داشته باشد شرکت کند ولی حتی الامکان در قسمتهایی بنشیند که کار حرام صورت نمی گیرد و همین که گوش نکند کافی است هر چند بدون اختیار به گوشش برسد.

در صورتی که واقعاً ضرورت مهمی داشته باشد شرکت کند ولی حتی الامکان در قسمتهایی بنشیند که کار حرام صورت نمی گیرد و همین که گوش نکند کافی است هر چند بدون اختیار به گوشش برسد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

شرکت در اینگونه مجالس جائز نیست.

برای

حرکت در اینگونه مجالس جایز نیست.
حسین

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

حضور در مجلس رقص بنا بر احتیاط واجب حرام است.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

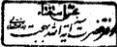
شاباش به عنوان هدیه

سؤال: حکم شاباش در حین رقصیدن به نیت هدیه چیست؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اشکال دارد، اگر با امر حرامی همراه باشد.

اشکال دارد، اگر با امر حرامی همراه باشد

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

چنانچه حرامی در ضمن آن انجام نشود شاباش که معمولاً به صورت احراض^۱ است مانعی ندارد و گرفتن آن نیز به صورت قبول هبه جایز است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 هر چه است مانعی ندارد و گرفتن آن نیز به صورت قبول هبه جایز است
 است در تمام

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

رقص اگر همراه با استعمال آلات لهو و یا رقص زن در حضور نامحرم و یا رقص به گونه تهییج شهوت باشد حرام است و دادن اجرت و یا هدیه بدین مناسبت نیز جایز نیست و گرنه اشکال ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 رقص اگر همراه با استعمال آلات لهو و یا رقص زن در حضور نامحرم و یا رقص به گونه تهییج شهوت باشد حرام است و دادن اجرت و یا هدیه بدین مناسبت نیز جایز نیست و گرنه اشکال ندارد

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

حلال است.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

دریافت و پرداخت چنین پولی حرام است و کسی که می‌رقصد مالک پول نمی‌شود (هر چند هدیه باشد نه اجرت رقص بدن) و باید آن را به مالکش برگرداند.

سایت معظم له

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

حرام است.

بسم الله الرحمن الرحیم - حرمت مردمانی که از ۱۶۸۰ هجری قمری
توسط حضرت

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

حرام نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

هرگاه مشروط به شرط حرامی مانند رقصیدن نباشد مانعی ندارد.

هرگاه مشروط به شرط حرامی مانند رقصیدن نباشد مانعی ندارد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

در فرض سؤال جایز نیست.

در فرض سؤال جایز نیست.
توسط حضرت

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

اشکال ندارد زیرا هبه دهنده به تصرف رضایت دارد.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

کتاب احکام مکاسب، ص ۱۷۲، س ۱۷۱

معیار در حرمت موسیقی

سؤال: ملاک در تشخیص موسیقی حرام چیست؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اگر مطرب و مناسب با مجالس لهو باشد حرام است.

استفتائات، ج ۳، ص ۶۰۳، با استفاده از س ۱۰۷

استفتائات، ج ۲، ص ۱۴، با استفاده از س ۳۱

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

موسیقی مطرب و لهوی که مناسب مجالس لهو و لعب باشد و منظور، لهو و طرب شأنی و نوعی است که معمولاً با استفاده از آلات موسیقی، این طرب شأنی محقق می شود.

بیتاً: منظور لهر و طرب شأنی در موسیقی که معمولاً با استفاده از -

آلات موسیقی، این طرب شأنی محقق می شود.

توضیح المسائل، مسائل متفرقه، ص ۳، م ۲۰

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

موسیقی است که مناسب مجالس خوشگذرانی و اهل فسوق باشد به طوری که غالباً انسان را از یاد خدا و آخرت غافل می سازد و ملاک در تشخیص موسیقی لهوی، نظر عرف است.

استفتائات جدید، ص ۲۱۹، ۲۲۰ و ۲۲۵

با استفاده از س ۱۰۴۴، ۱۰۴۷، ۱۰۵۰ و ۱۰۸۰

آیت الله خامنه‌ای دام ظلّه

موسیقی لهوی و مضلّ عن سبیل الله حرام است و آن موسیقی است که به سبب ویژگی هایی که دارد انسان را از خداوند متعال و فضائل اخلاقی دور نموده و به سمت بی بندوباری و گناه سوق دهد.

اجوبه الاستفتائات، ص ۲۴۳ و ۲۴۴، س ۱۱۳۰

آیت الله خوئی رحمته الله علیه

موسیقی است که مناسب با مجالس لهو و باطل باشد.

استفتائات، ص ۲۵۴، س ۸۴۸ و ص ۲۵۵، س ۸۵۲

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

موسیقی است که مناسب مجالس لهو باشد هر چند باعث تحریک جنسی نشود.

استفتائات، ج ۱، ص ۱۳۷، س ۱۸۲

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

الف) موسیقی ای است که انسان را از خدا غافل کرده و به شهوات و امیال نفسانی که معرضیت برای ارتکاب معاصی دارد نزدیک میکنند و موجب پیدایش روحیه لابیالی گری می شوند.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

موسیقی مطرب موسیقی ای است که حالت وجد و نشاط غیر طبیعی و غیر متعارف در انسان ایجاد کند. که این نوع موسیقی حرام است.

در این مورد در کتاب رساله در بیان حلال و حرام است
 نیز در کتاب رساله در بیان حلال و حرام است
 که این نوع موسیقی حرام است
 ۱۵

ملاک دیگر لهوی بودن موسیقی است که مناسب مجالس خوشگذرانی است.

جامع المسائل، ج ۱، ص ۲۴۴، با استفاده از س ۹۹۳

و ص ۲۴۵، با استفاده از س ۹۹۶

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

مجالسی است که برای عیاشی و هوسرانی وبی بندو باری تشکیل شده است و به تعبیر دیگر به مجالسی گفته میشود که در نزد عرف متشرعه و متدین مجلس گناه محسوب میشود و موسیقی های مناسب آن حرام است.

استفتائات، ج ۲، ص ۲۳۱ س ۷۰۴

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

آهنگهایی که مناسب مجالس لهو و لعب و رقص است، موسیقی مطرب می باشد.

آهنگها که مناسب مجالس لهو و لعب و رقص
است، موسیقی مطرب می باشد.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

موسیقی که در مجالس لهو معمول است.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

جزوه دریافتی از دفتر، ص ۶۶، س ۲۵۰

تک خوانی خانم ها در مقابل آقایان

سؤال: تک خوانی بانوان اعم از خواندن قرآن و سرود در صورتی که نامحرم صدای آنها را بشنود حکم آن چیست؟

امام خمینی رحمته الله علیه

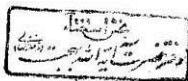
حکم، دائر مدار وجود مفسده و عدم آن است.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۷۳، س ۵۹

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر موجب تهییج شهوت باشد جایز نیست و چون نوعاً در معرضیت آن است اجتناب شود.

بسم الله الرحمن الرحیم
و چون نوعاً در معرضیت آن است اجتناب شود

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

قرآن خواندن زن و نیز خواندن سرود - در صورتی که غنا نبوده و مشتمل بر موسیقی لهوی هم نباشد - فی نفسه مانعی ندارد لکن اگر موجب جلب نظر نامحرم و موجب تحریک شهوت باشد جایز نیست.

بسمه تعالی

قرآن خواندن زن و نیز خواندن سرود - در صورتیکه غنا نبوده و مشتمل بر موسیقی لهوی هم نباشد - فی نفسه مانعی ندارد لکن اگر موجب جلب نظر نامحرم و موجب تحریک شهوت باشد جایز نیست و غنا

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

اگر موجب ریبه و فساد است و جلب توجه نامحرم می‌کند جایز نیست.

بسم الله الرحمن الرحیم
و جلب نظر نامحرم مانع است

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

اگر خوف ابتلا به حرام نباشد جایز است ولی جایز نیست صدای خود را به نحوی زیبا و نازک کند که معمولاً موجب تحریک شهوت باشد.

بسمه تعالی

اگر خوف ابتلا به حرام نباشد جایز است ولی جایز نیست صدای خود را به نحوی زیبا و نازک کند که معمولاً موجب تحریک شهوت باشد.

آیت الله شیروی زنجانی رحمته الله علیه

اگر نوعاً موجب تحریک شهوت شود، - به جهت محتوای خاص آن یا به لحاظ نوع خواندن - جایز نیست.

بسمه تعالی

اگر نوعاً موجب تحریک شهوت شود - به جهت محتوای

خاص آن یا به لحاظ نوع خواندن - جایز نیست.

۱۳۸۸

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

مستلزم فساد است و جایز نیست.

بسمه تعالی

مستلزم فساد است و جایز نیست.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

در شرایط فعلی که معمولاً مفسده دارد جایز نیست و اگر بصورت غنا باشد حرام است.

بسمه تعالی

در شرایط فعلی که معمولاً مفسده دارد جایز نیست و اگر بصورت غنا باشد حرام است.

۲۰۰۶

آیت الله گلپایگانی رحمته الله علیه

بانوان و دختران نزد نامحرم قرآن و سرود را با صدا نخوانند.

مجمع المسائل، ج ۲، ص ۲۳۰، س ۶۵۲

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

جایز نیست.

بهری
جایز نیست

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر موجب فساد باشد اشکال دارد.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۲، ص ۱۶۴، س ۵۴۵

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

چون همراه با خضوع در قول و صدای ظریف است جایز نیست.

استفتاء شفاهی از دفتر معظم له

جمع خوانی خانم ها در مقابل آقایان

سؤال: سرودهایی که به وسیله خانم ها در حضور آقایان اجرا می شود، چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

با مراعات حجاب مانع ندارد مگر آن که مفسده داشته باشد.

استفتائات، ج ۳، ص ۲۷۲، س ۵۸

آیت الله بهجت رحمته الله

جایز نیست.

سئل: جایز نیست
 خوردن غنا
 اگر چه در آن جنس
 مورد التذاذ است

آیت الله تبریزی رحمته الله

غنا و گوش دادن به آن حرام است و در فرضی هم که به حد غنا نرسد چنانچه موجب جلب نظر نامحرم و مورد التذاذ جنسی باشد جایز نیست.

بسمه تعالی غنا و گوش دادن به آن حرام است
 و در فرضی هم که به حد غنا نرسد چنانچه موجب جلب نظر نامحرم
 و مورد التذاذ جنسی باشد جایز نیست والله اعلم

جواب تبریزی
 حرام است

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله

اگر صدای زنان به صورت غنا باشد و یا مفسده‌ای بر آن مترتب گردد، جایز نیست.
 «بسرعت»

اگر صدای زنان به صورت غنا باشد و یا مفسده‌ای
 بر آن مترتب گردد، جایز نیست.

دقت
 حکم این آیه خاتمه‌ای مطلقه الهی
 پیش استقامت

آیت الله سیستانی رحمته الله

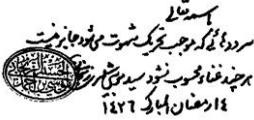
اگر غنا و مهیج نباشد مانعی ندارد.

بسم تعالی
 اگر غنا و مهیج نباشد مانعی ندارد.

بسم تعالی
 اگر غنا و مهیج نباشد مانعی ندارد

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

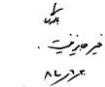
سرودهایی که موجب تحریک شهوت می شود جایز نیست هرچند غناء محسوب نشود.

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

معرض ریبه و فساد و خلاف سنت اسلامی است و جائز نیست.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

خیر جایز نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

جایز نیست.

استفتائات، ج ۳، ص ۱۵۶، با استفاده از س ۴۶۴

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

اگر موجب فساد باشد اشکال دارد.

هزار و یک مسأله فقهی، ج ۲، ص ۱۶۴، س ۵۴۵

کف زدن در مجالس جشن و عروسی

سؤال: کف زدن در مجالس جشن، عروسی و مولودی... چه حکمی دارد؟

امام خمینی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان ،
ص ۲۲۵، س ۳۳۵

آیت الله اراکی رحمته الله علیه

اشکال ندارد.

استفتائات، ص ۲۵۵ و ۲۵۶، س ۱۱ و با استفاده از س ۱۴

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر بحدّ لهُو نرسد مانع ندارد.

سید. اگر کف زدن در مجالس عروسی
ممانعت ندارد

آیت الله خامنه‌ای رحمته الله علیه

دست زدن به نحو متعارف اگر مفسده‌ای بر آن مترتب نشود اشکال ندارد.

اجوبه الاستفتائات، ص ۲۵۵، س ۱۱۸۱

آیت الله خویی رحمته الله علیه

کف زدن تنها بدون تکلم به باطل مانعی ندارد.

استفتائات، ص ۲۵۸، س ۸۶۸

آیت الله سیستانی رحمته الله علیه

مانعی ندارد.

سید

مانعی ندارد.

آیت الله شبیری زنجانی رحمته الله علیه

کف زدن ذاتاً اشکال ندارد، مگر موجب هتک مکان یا زمان یا بی احترامی به مؤمنین گردد.

بسم تعالی
کف زدن ذاتاً اشکال ندارد، مگر موجب هتک مکان یا
زمان یا بی احترامی به مؤمنین گردد. شبیری زنجانی
۲۴ محرم ۱۴۱۳

آیت الله صافی گلپایگانی رحمته الله علیه

لهوی است و حرام است.

بسم الله الرحمن الرحیم - لهوی است و حرام است و سبب عدم

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله علیه

کف زدن در غیر از اماکن مذهبی و مراسم مربوط به اهل بیت علیهم السلام در صورتی که همراه کار دیگری نباشد مانعی ندارد البته در مراسم مربوط به اهل بیت چنانچه هتک نباشد اشکالی ندارد.

بسم الله الرحمن الرحیم
کف زدن در غیر از اماکن مذهبی و مراسم مربوط به اهل بیت علیهم السلام در صورتی که همراه کار دیگری نباشد مانعی ندارد. فاضل لنکرانی
۲۴ محرم ۱۴۱۳

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه

مانعی ندارد.

با استفاده از استفتاء موجود در اداره پاسخ به سؤالات

آیت الله نوری همدانی رحمته الله علیه

کف زدن در مجالس، اگر در مساجد و حسینیه‌ها نباشد، و به حدی نرسد که سبک و جلف به حساب آید، اشکال ندارد، ولی در حسینیه‌ها و مساجد به همان شعارهای اسلامی باید اکتفا شود.

بسیار است
کف زدن در مجالس، اگر در مساجد و حسینیه‌ها نباشد
و به حدی نرسد که سبک و جلف به حساب آید،
اشکال ندارد ولی در حسینیه‌ها و مساجد
شعارهای اسلامی باید اکتفا شود.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله علیه

کف زدن در مجالس طرب و شادی حتی در مجالس موالید ائمه (علیهم السلام) بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

مسائل جدید از دیدگاه علماء و مراجع تقلید، ج ۱، ص ۱۷۰

کف زدن در جشن میلاد ائمه علیهم السلام (حوزه های علمیه)

سؤال: کف زدن در جشن میلاد ائمه علیهم السلام (در خوابگاه و سالن اجتماعات حوزه خواهران) چه حکمی دارد؟

آیت الله بهجت رحمته الله علیه

اگر کف زدن به حد لهو نرسد، اشکال ندارد.

بسیار است؛ اگر کف زدن به حد لهو نرسد، اشکال ندارد.

آیت الله تبریزی رحمته الله علیه

کف زدن در مجالس میلاد ائمه علیهم السلام لهو است و موجب وهن می‌باشد و جائز نیست.

بسیار است
کف زدن در مجالس میلاد ائمه علیهم السلام موجب وهن می‌باشد
و جائز نیست و اذعان

آیت الله خامنه ای علیه السلام

به طور کلی کف زدن فی نفسه به نحو متعارف در جشنهای اعیاد، در جمع بانوان برای خودشان که موجب فساد نباشد، اشکال ندارد، ولی بهتر است فضای چنین مجالسی را به ذکر صلوات و تکبیر معطر نمایند تا انسان به ثواب آنها برسد.

۱۴۰۲۲۲

به طرز کلی کف زدن در مراسم عزاداری و عزاداری عباد در جمع بانوان برای عزاداری و گریه و فغانی نباشد، اشکال ندارد، ولی بهتر است فضای چنین مجالسی را به ذکر صلوات و تکبیر معطر نمایند تا انسان به ثواب آنها برسد.

آیت الله سیستانی علیه السلام

مانعی ندارد ولی مناسب نیست جای صلوات و ذکر خدا را بگیرد.

بایسته تعالی

ج: مانعی ندارد ولی مناسب نیست جای صلوات و ذکر خدا را بگیرد.

آیت الله شبیری زنجانی علیه السلام

کف زدن ذاتاً حرام نیست ولی ممکن است به پاره‌ای از ملاحظات جائز نباشد.

بایسته

کف زدن ذاتاً حرام نیست ولی ممکن است به پاره‌ای از ملاحظات

آیت الله صافی گلپایگانی علیه السلام

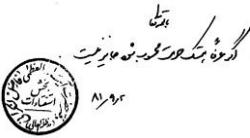
بنظر اینجانب کف زدن لهو است و جائز نیست.

مطلب اینست که کف زدن در عزاداری و عزاداری عباد در جمع بانوان برای عزاداری و گریه و فغانی نباشد، اشکال ندارد، ولی بهتر است فضای چنین مجالسی را به ذکر صلوات و تکبیر معطر نمایند تا انسان به ثواب آنها برسد.

آیت الله فاضل لنکرانی رحمته الله

اگر هتک حرمت آن بزرگواران یا وهن مذهب محسوب شود جایز نیست.

آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله

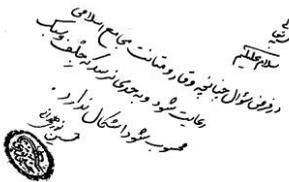
در صورتی که منشأ مفاسدی نباشد اشکالی ندارد.

c: در صورتی که منت مفاسدی نباشد اشکالی ندارد.

آیت الله نوری همدانی رحمته الله

در فرض سؤال چنانچه وقار و متانت مجامع اسلامی رعایت شود و به حدی نرسد که جلف و سبک محسوب شود اشکال ندارد.

آیت الله وحید خراسانی رحمته الله

بنابر احتیاط واجب جایز نیست.

مسائل جدید از دیدگاه علما و مراجع تقلید، ج ۱،

ص ۱۷۰

استفتاء شفاهی از دفتر